

Litt. B.

P. M.

öfver de under år 1866 i Riksbankens depositions-kontor insatte och derifrån uttagne
jernvägsbyggnadsmedel.

Behållning inestående vid 1865 års slut, enligt af ve- derbörande afgifvet intyg,	108,000	Jan.	3.	33	Assignerat på Kassören Adlerstråhle	108,000: —
Insatt i Riksbankens de- positions-kontor (se P. M. Litt. A.)	230,000: —	»	11.	34	D:o d:o d:o	10,000: —
D:o d:o d:o	45,000: —	»	13.	35	D:o d:o d:o	160,000: —
D:o d:o d:o	200,000: —	»	18.	36	D:o d:o d:o	45,000: —
D:o d:o d:o	110,000: —	»	19.	37	D:o d:o d:o	20,000: —
D:o d:o d:o	100,000: —	»	29.	38	D:o d:o d:o	25,000: —
D:o d:o d:o	250,000: —	»	30.	39	D:o d:o d:o	50,000: —
D:o d:o d:o	167,000: —	Febr.	1.	40	D:o d:o d:o	50,000: —
D:o d:o d:o	175,000: —	»	6.	41	D:o d:o d:o	50,000: —
D:o d:o d:o	145,000: —	»	16.	42	D:o d:o d:o	45,000: —
D:o d:o d:o	100,000: —	»	17.	43	D:o d:o d:o	16,000: —
D:o d:o d:o	75,000: —	»	21.	44	D:o d:o d:o	15,000: —
D:o d:o d:o	130,000: —	»	27.	45	D:o d:o d:o	76,000: —
D:o d:o d:o	200,000: —	Mars	1.	46	D:o d:o d:o	50,000: —
D:o d:o d:o	140,000: —	»	7.	47	D:o d:o d:o	100,000: —
D:o d:o d:o	180,000: —	»	—	48	D:o d:o d:o	15,000: —
D:o d:o d:o	76,538: —	»	9.	49	D:o d:o d:o	90,000: —
D:o d:o d:o	70,000: —	»	14.	50	D:o d:o d:o	90,000: —
D:o d:o d:o	120,000: —	»	15.	51	D:o d:o d:o	55,000: —
D:o d:o d:o	50,000: —	»	26.	52	D:o d:o d:o	30,000: —
D:o d:o d:o	40,000: —	»	29.	53	D:o d:o d:o	45,000: —
D:o d:o d:o	130,000: —	»	31.	54	D:o d:o d:o	10,000: —
D:o d:o d:o	50,000: —	April	3.	55	D:o d:o d:o	15,000: —
D:o d:o d:o	150,000: —	»	12.	56	D:o d:o d:o	55,000: —
D:o d:o d:o	150,000: —	»	13.	57	D:o d:o d:o	15,000: —
D:o d:o d:o	3,098,538	»	27.	58	D:o d:o d:o	25,000: —
		Maj	5.	59	D:o d:o d:o	15,000: —
		»	11.	60	D:o d:o d:o	225,000: —
		»	12.	61	D:o d:o d:o	50,000: —
		»	17.	62	D:o d:o d:o	10,000: —
		»	22.	63	D:o d:o d:o	30,000: —
		»	28.	64	D:o d:o d:o	110,000: —
		»	29.	65	D:o d:o d:o	45,000: —
		»	31.	66	D:o d:o d:o	15,000: —
		Juni	1.	67	D:o d:o d:o	20,000: —
		»	6.	68	D:o d:o d:o	55,000: —
		»	19.	69	D:o d:o d:o	90,000: —
		»	27.	70	D:o d:o d:o	10,000: —
		»	29.	71	D:o d:o d:o	25,000: —
		»	—	72	D:o d:o d:o	35,000: —
		Juli	5.	73	D:o d:o d:o	185,000: —
Transport	3,206,538				Transport	2,185,000: —

Transport	3,206,538				Transport 2,185,000: —
		Juli	21.	74	Assignerat på Kas- sören Adlerstråhle 30,000: —
		»	26.	75	D:o d:o d:o 20,000: —
		Aug.	7.	77	D:o d:o d:o 100,000: —
		»	17.	78	D:o d:o d:o 80,000: —
		»	22.	79	D:o d:o d:o 20,000: —
		Sept.	1.	80	D:o d:o d:o 10,000: —
		»	12.	81	D:o d:o d:o 40,000: —
		»	14.	82	D:o d:o d:o 40,000: —
		»	18.	83	D:o d:o d:o 20,000: —
		»	28.	84	D:o d:o d:o 70,000: —
		Okt.	5.	85	D:o d:o d:o 21,538: —
		»	13.	86	D:o d:o d:o 40,000: —
		»	18.	87	D:o d:o d:o 30,000: —
		»	22.	88	D:o d:o d:o 50,000: —
		Nov.	14.	89	D:o d:o d:o 60,000: —
		»	17.	90	D:o d:o d:o 15,000: —
		»	27.	91	D:o d:o d:o 25,000: —
		Dec.	5.	92	D:o d:o d:o 95,000: —
		»	11.	93	D:o d:o d:o 20,000: —
		»	18.	94	D:o d:o d:o 25,000: —
		»	27.	95	D:o d:o d:o 12,000: —
		»	31.	96	D:o d:o d:o 10,000: —
					Behållning in- nestående vid 1866 års slut enligt af ve- derbörande afgifvet intyg 188,000. —
<u>Summa</u>	<u>3,206,538</u>				<u>Summa 3,206,538: --</u>

Stockholm den 21 December 1868.

Alfred Grandinson.

Att behållningen å räkningen Kongl Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader utgjorde den 30 December 1865, enligt Depositions-kontorets hufvudbok, en summa af Ett-hundraåtta tusen riksdaler riksmünt, intygas.

Stockholm af Riksbankens Depositions-kontor den 18 December 1868.

C. Friesenheim.
Kamererare

Att behållningen å räkningen Kongl. Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader utgjorde den 31 December 1866, enligt Depositions-kontorets hufvudbok, en summa af ett-hundranio tioåtta tusen riksdaler riksmünt, intygas.

Stockholm, af Riksbankens Depositions-kontor den 18 December 1868.

C. Friesenheim,
Kamererare.

Att assignationen n:o 96 å ofvannämnda räkning, stor tio tusen riksdaler riksmünt, utfärdad den 31 December 1866, inlöstes uti Riksbanken ej förrän den 2 Januari 1867, varder härmed på begäran intygadt. Stockholm som ofvan.

C. Friesenheim,
Kamererare.

(Afskrift.)

Borgensförbindelse.

För den händelse återbetalning skulle komma i fråga af större eller mindre del af de 10,000 r:dr, som Handlanden H. Jäderlund erhållit Kongl. Styrelsens öfver Statens jernvägsbyggnader medgifvande att uppbära såsom förskott å de 104,925 r:dr, hvilka den i instundande Oktober böra af Kongl. Styrelsen utbetalas såsom ersättning för en del af den från Handlanden Jäderlund exproprierade andelen af tomten n:o 12 i kvarteret Svan inom Klara församling, gå undertecknade för en sådan återbetalning i borgen, en för begge och begge för en. såsom för egen skuld.

Vidimeras ex officio:

A. O. Gestrin.

Styrelsens för Ultuna Landbruks-institut

underdåniga utlåtande. i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmält vid granskning af Institutets räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Styrelsen öfver Ultuna Landbruks-institut har af Eders Kongl. Maj:t under den 23 Oktober 1868 blifvit anbefalld att afgifva underdånigt utlåtande med anledning af Riksdagens Revisorerens berättelse öfver af dem verkställd granskning af Ultuna Landbruks-institutets räkenskaper för år 1866, och får Styrelsen härmed i underdånighet fullgöra detta.

Riksdagens Revisorer hafva vid beräkning af Institutets tillgångar väl från skulderna afdragit fordringarne, men deremot ej värdet af inventarier och behållningar, hvar af dock en stor del med samma lätthet, som de förutnämnda, kunna till penningar för-

vandlas, och är det af så mycket större vigt att dessa poster ej uteslutas, som vid den för bokslutet bestämda tiden, den 31 December, dessa, likasom äfven skulderna, visa sig större än under någon annan tidpunkt af året. Orsaken härtill är, dels att årets gröda, som vid denna tid ej är realiserad finnes balanserad bland behållningar; dels att en del varor, som skola under det kommande året användas och af samma års tillgångar liqvideras, måste redan föregående höst anskaffas, hvarför äfven dessa vid årets slut måste upptagas bland behållningar, och det för dem utbetalda inköpspris öka skulden. Såsom exempel härpå torde få anföras, att af de vid 1866 års slut ineliggande förråd, endast de af ved och cokes samt oljekakor, öfverstego i värde två tusen r:dr r:mt. Om värdet af dessa inventarier och behållningar tagits med vid den af Riksdagens Revisorer gjorda beräkning, så skulle deraf visat sig, att Institutets realisabla tillgång är vida större än Revisorerne synas hafva antagit.

I sammanhang härmed torde få omnämnas, att intill år 1866 egde Institutet, genom tillskott vid anläggandet af den agrikultur-kemiska försökstationen, af nämnde anstalt en fordran, stor 6,940: 17.

För att få denna fordran, som under år 1866 ytterligare ökats till 7,416: 49, be-
 täckt, emottog Institutet försökstationens gasverk till ett värde
 af r:dr 3,000: —
 inventarier till » 2,970: 95
 samt afskref hvad som ej kunde af anstaltens egendom be-
 täckas » 1,445: 54 7,416: 49.

Endast på detta sätt minskades således de bokförda fordringarne med öfver 7,000 r:dr r:mt, hvaraf större delen öfverförts till inventariernas och egendomens förbättringars konto, hvarjemte en ej obetydlig summa alldeles ur räkenskaperna affördes. Dessa förhållanden har Styrelsen velat framhålla endast för att visa hvilket olika resultat som erhålles, om inventarier och förråd tagas med vid beräkningen af Institutets ekonomiska ställning.

Institutets tillgångar, som vid 1866 års slut uppgingo till 74,462 r:dr 74 öre, hade onekligen syntes större, om ej Styrelsen, mera angelägen att med full säkerhet kunna bestämma de verkliga tillgångarne än att framlägga en vacker tablå, under sednare tiden, eller allt sedan 1864, företagit en årlig värdering samt ökad afskrifning och nedsättning af inventariernas bokförda värde, så att under åren 1864, 1865 och 1866 hafva dessa afskrifningar af en del af värdet af så väl Institutets inventarier, böcker och samlingar som ock af gårdarnes (Ultuna, Kungsängen, Graneberg) inventarier med cirka 7,500 r:dr öfverstigit det belopp, som under de tre föregående åren afskrifvits. I afseende på den af Revisorerne anmärkta tillväxten i Institutets skuld sedan 1860, och att den ökats under det de under namn af egendomens förbättringar bokförda summor äfven tillvuxit, hvaraf skulle kunna dragas den slutsats, att Styrelsen under denna tid på ett mindre försigtigt sätt skuldsatt Institutet, för att nedlägga penningar på förbättringar, får Styrelsen i underdånighet anföras, att sedan längre tid tillbaka har, i sammanhang med Institutets fordringar, i räkenskaperna uppförts värdet af en del byggnader, som Institutet af egna medel bekostat.

Då ett sådant bokföringssätt lätt kunde blifva missledande beslutade Styrelsen, att uti 1864 års räkenskaper deraf på ett konto, benämndt egendomens förbättringars konto, öfverföra en summa, stor r:dr 11,330: 58
 samt 1868 återstoden af omkostnaderna för omnämnda
 byggnader » 29,064: 55.

Transport r:dr 40,395: 13.

	Transport r:dr	40,395: 13.	
1866 påfördes ytterligare detta konto för under året verkställda nybyggnader.....	»	1,215: 91	
samt under samma år värdet af det ofvannämnda, agrikultur-kemiska försökstationen förut tillhöriga gasverk	»	3,000: —	44,611: 4.
På detta konto har dessutom blifvit uppfördt, i den mån arbetena verkstälts, grunddikning med	»	1,433: 41.	
Använda bigödningsämnen	»	1,464: 46.	2,897: 87.
Nämnda konto har sålunda blifvit påfordt en sammanräknad summa, stor r:dr			47,508: 91

Af samma skäl, som förut blifvit i underdånighet anförda till grund för den årliga nedsättningen af inventariernas bokförda värden, har Styrelsen, sedan år 1864, äfven infört en årlig afskrifning af de på egendomens förbättringars konto uppförda summor. Sålunda har, allt efter byggnadernas beskaffenhet, deras värde blifvit minskadt med viss procent, eller med r:dr 859: 86, dessutom har från detta konto under år 1865 afskrifvits » 4,653: 47. 5,513: 33, hvilken summa, om denna afskrifning ej skett, hade ökat Institutets i räkenskaperna bokförda tillgångar.

Den bokförda kostnaden för grunddikning och bigödningsämnen har till större delen redan blifvit afskrifven med r:dr 2,500: 67, hvadan på detta konto vid 1866 års slut återstod » 39,494: 91. 47,508: 91.

På ett särskildt konto har dessutom blifvit uppförd den å Kungsängsfarmen år 1866 verkställda afdikningen, för hvilken kostnaden uppgick till r:dr 1,312: 62, men som Styrelsen ansett, att denna icke borde ensamt drabba ett år, har under 1866 en fjerdedel blifvit afskrifven med » 328: 15. hvadan deraf återstår balanserade » 984: 47.

Häraf synes, att då för äldre byggnader, hvaribland må nämnas logbyggnaden och ett gasverk, debiterade 14,330 r:dr 58 öre afdragas, utgöres den ojemförligt största delen af under denna rubrik debiterade summor af kostnaden för ordnandet af utgården Kungsängen. — Under den tidrymd, som af Riksdagens Revisorer omnämnas, har nemligen den delen af Ultuna, som benämnas Ultuna Kungsäng, och som upptager en areal af 396 tunnland 16½ kappland, blifvit försedd med åbyggnader, erforderliga kreatur och inventarier; tillräckligt antal vägar och diken anlagda, samt en fördämning emot Fyrisåns öfversvämning till hälften fullbordad.

Styrelsen, som, så vidt på den kan bero, haft sig angeläget att för framtiden höja Institutets afkastning, har ej dertill kunnat finna ett bättre sätt än att söka tillgodogöra de rika hjälpkällor, som Kungsängen erbjuder, och hyser fortfarande den öfvertygelsen, att detta skall låta verkställa sig medelst Institutets egna tillgångar, utan att extra bidrag dertill behöfver sökas; men för att allenast med öfverskottet af den öfriga egendomens afkastning kunna under några få år fullständigt bebygga och ordna en så stor gård som ifrågavarande, hade erfodratts rikare skördar än de, som under sistförflutna högst missgynnande åren erhållits. Att tillföljd af för tillfället bristande medel afbryta eller inställa det å Kungsängen redan år 1862 påbörjade arbetet, hade efter Styrelsens åsigt varit mindre välbetänkt.

Slutligen vågar Styrelsen i underdånighet fästa uppmärksamheten på det förhållandet, som äfven af Riksdagens Revisorer år 1867 blifvit omförmäldt, nemligen, att Styrelsen under de sednare åren haft att godtgöra den del af anslaget till nya elevbyggnaden, som blifvit till annat än det afsedda ändamålet i förväg använd.

Styrelsen framhärdar etc.

A. HAMILTON.

Ultuna den 8 Januari 1869.

H. Améen.

Stuteri-öfverstyrelsens

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer förmäلت vid granskningen af Öfver-styrelsens och de särskilda stuteriernas räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Då Eders Kongl. Maj:t genom nådig remiss af den 23 sistlidne Oktober behagat infordra Stuteri-öfverstyrelsens utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer, uti afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets med tillhörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, förmäلت rörande Stuteri-öfverstyrelsen och rikets stuterier, får Öfver-styrelsen, hvad först beträffar Revisorernes ogillande af det vid stuterierna begagnade bokföringssätt, enär deraf ej med säkerhet kunde utrönas huru mycket stuteri-väsendet kostat staten, i underdånighet anföra att, då räkenskaper, uppgjorda enligt den af Revisorerne antydda plan, afseende att till penningevärde redovisa afkastningen af de till stuterierna anslagna kungsgårdar och lägenheter m. m., måste öka omfånget af dessa inrättningars redan vidlyftiga räkenskaper, Stuteri-öfverstyrelsen ej är i tillfälle bedöma, huruvida vederbörande redogörarens tid medgifver den tillökning i göromål, som här af skulle föranledas, men att, om hinder i detta afseende icke möta, nödigt blifver att formulär för den nya räkenskapsföringen dem föreläggas, till vinnande af möjligaste likstämighet mellan de särskilda redogörelserna.

Vidkommande dernäst Revisorernes förmälan, att, oaktadt vid 1865 års slut 5,259 r:dr 87 öre varit i Stuteri-öfverstyrelsens kassa inestående, någon utgift af betydighet ej skett förrän i Februari månad påföljande år, får Öfver-styrelsen endast i underdånighet åberopa hvad som rörande denna anmärkning förut blifvit anfördt, eller att anledningen hvarför ifrågavarande medel icke vid 1865 års slut i Riksbanken insattes var den, att desamma ansågos erforderliga till åtskilliga utbetalningar redan under de första dagarne af år 1866, ehuru sedermera sig visade, att dessa utbetalningar ej förr än i början af Februari månad sistnämnda år behöfde verkställas.

Hvad slutligen angår Revisorernes yttrade åsigt, att billigare vilkor för det af Öfver-styrelsen upptagna lån, 10,500 r:dr, bort kunna erhållas, har Öfver-styrelsen endast att hänvisa till allmänt kända penningeförhållanden under den tid då lånet upptogs samt omöjligheten att erhålla ett sådant på endast 4 månader mot lägre ränta än 8 procent. Att Skandinaviska Kredit-aktie-bolaget dessutom fordrade, såsom hypotek för ofvan-

nämnda summa, Mälare-provinsernas Hypoteks-förenings obligationer till ett nominelt belopp af 16,000 r:dr visar tillfullo dessa värdepappers dåvarande låga pris samt olämpligheten af deras realiserande under så beskaffade konjunkturner.

Remissakten återställes i underdånighet och Stuteri-öfverstyrelsen framhär-
dar etc.

D. SILFVERSTOLPE.

Stockholm den 15 December 1868.

A. Becker.

Direktionens för tekniska elementarskolan i Borås

underdåniga utlåtande öfver en af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid denna skolas räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung

Sedan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län infortrat Direkti-
onens för tekniska elementarskolan i Borås underdåniga yttrande, med anledning af den
af Riksdagens Revisorer gjorda, genom nådig remiss den 23 sistlidne Oktober meddelade
anmärkning i revisionsberättelsen, under rubrik: »Tekniska skolorna, § 3», får Direktionen
härmed i underdånighet yttra följande:

Såsom i underdånighet bifogade transsumt af framlidne A. M. Salmenii testamente
utvisar, tillkommer det Borås stads drätselkammare att förvalta kapitalet till ifrågava-
rande donation, 2,000 r:dr r:mt; och har Direktionen af den anledning ansett, att, då den-
samma icke har nämnda kapital under sin vård, endast den af drätselkammaren till Di-
rektionen öfverlemnade räntan bort uti den af Direktionen afgifna årliga räkenskapen upp-
tagas och redovisas.

Med djupaste etc.

A. G. HOLLANDER.

Borås den 19 Nov. 1868.

A. J. Enander.

C. M. Bökman.

Transsumt:

Testamente.

15 §

Till lättnad för fattige och mindre bemedlade ynglingar att begagna sig af berörde
tekniska skola, gifves och aflemnas till Borås stads äldste eller efter dess ordres till
drätselkammaren för denna skolas räkning två tusende r:dr såsom stående kapital för
alla tider, att förvalta och räntebärande göra, på deras och stadens gemensamma ansvar
och äfventyr, med enahanda sätt för auteckning, kontroll och redovisning uti hufvudboken,
som jag uti 12:te punkten tagit mig friheten framställa, af hviket kapital den årliga
räntan utbetalas till och disponeras af Direktionen för den tekniska skolan, då sådant
af denna Direktion fordras, för inköp och utdelning, årligen efter behof, af böcker, kartor
och skrifter till sådana fattige och mindre bemedlade ynglingar, som begagna ifrågava-
rande tekniska skola eller blifvande slöjdskola och deraf efter sina lärares förord och Di-
rektionens pröfning göra sig förtjente genom god frejd, flit och arbetsamhet, hvartill de i

staden födde eller skattskrifne ynglingar hafva företrädesrätt, i anseende till den uppoffring, som stadens innevånare för denna skola få vidkännas.

Borås den 3 December 1856.

A. M. Salmenius.

Transsumtets riktighet intyga:

Sv. P. Wennnergren.

K. W. Boréus.

Direktionens för Eskilstuna tekniska söndags- och afton- skola

underdåniga utlåtande, i anledning af en utaf Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid denna skolas räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga remiss af den 23 sistlidne Oktober, med infordrande af Direktionens för tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna utlåtande, rörande Riksdagens Revisorers hemställan, att räkenskapen öfver skolans statsmedel äfven borde upptaga de till en modellkammare i Eskilstuna anslagna medel, får Direktionen underdånigst förklara, att ehuru modellsamlingen blifvit öfverlemnad till vård och inseende af skolans Direktion, är dock hufvudsakliga ändamålet med modellsamlingen, att den skall användas till nytta för smidesmanfakturen i Eskilstuna, hvilket ock synes deraf, att modellmedlen icke finnas upptagne uti skolans statsmedelsdisposition, utan utgå från Kongl. Kommerce-kollegium af särskilda manufakturmedel, hvarför Direktionen anser, att modellmedlen böra med särskild redogörelse redovisas. Eskilstuna den 27 November 1868.

Med djupaste etc.

C. L. FRIES.

SV. A. HALLSTRÖM.

U. LUNDGREN.

Joh. Hedlund.

Direktionens för navigations- skolan i Göteborg

underdåniga utlåtande öfver en af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid denna skolas räkenskap för år 1866.

Underdånigste utlåtande.

Genom nådig remiss af den 23 sistlidne Oktober anbefalld att genom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län inkomma med underdånigt utlåtande i

anledning af Riksdagens Revisorers berättelse, hvad angår granskningen af Göteborgs navigationsskolas räkenskap för år 1866, dervid Revisorerne fästat uppmärksamhet på det förhållande, att uti samma räkenskap afförts för sednare hälften af nämnde år ett belopp af 25 r:dr r:mt till arvode åt en sekreterare hos Direktionen; får Direktionen i underdånighet anföra, att så länge styrelsen för härvarande sjömanshus hade sig uppdraget att jemväl utgöra direktion för navigationsskolan, tjenstgjorde den hos sjömanshusdirektionen anställde sekreterare jemväl i och för de ärenden, som vid navigationsskolan förekomma. Men sedan närmaste tillsynen öfver skolan från och med den 1 Juli 1866 i stället utfövas af en utaf stadsfullmäktige utsedd Direktion, har ofvannämnda förhållande måst upphöra, i följd hvaraf, och då direktionsledamöternes tid ej medgifver någon af dem att sekreterarebestyret sig åtaga, Direktionen hade öfverenskommit med särskild person att mot visst arvode bestrida sekreteraregöromålen.

Då emellertid det förhållande, hvarå Revisorerne nu fästat uppmärksamhet, blifvit af Eders Kongl Maj:ts och Rikets Kammar-rätt anmärkt, har Direktionen under den 2 November 1867 till bemälda Kollegium insändt bevis öfver beloppets, 25 r:dr, nedsättning i härvarande landträneri.

Remissakten återställes i underdånighet.

Göteborg den 23 November 1868.

Å Navigationsskole-Direktionens vägnar:

EMIL EKMAN.

Direktionens för navigations- skolan i Hernösand

underdåniga utlåtande öfver en af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid nämnda skolas räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Vid afgifvande af det underdåniga utlåtande, som Eders Kongl. Maj:t i nådig remiss den 23 sistlidne Oktober infordrat i anledning af Riksdagens Revisorers i revisionsberättelsen för år 1866 framställda anmärkning emot ett i Hernösands navigations-skolas räkenskaper för nämnda år affört belopp af 50 r:dr såsom arvode till protokolls-föranden, får Direktionen i underdånighet förnya samma skäl, som blifvit anförda vid besvarandet af enahanda anmärkning vid 1865 års räkenskaper, eller att ingen af Direkti-
onens ledamöter funnits beredvillig att om protokollsföringen vid Direktionens sammanträden draga försorg, och att då ordinarie läraren, hvilken, enligt det för skolan gällande reglemente, åläge att föra skolans böcker och räkenskaper samt aflemna de förslag och berättelser, som i reglementet föreskrifvas eller eljest af vederbörande kunde infordras, icke heller torde mot sitt förnekande kunna med protokollsföringen betungas, Direktionen ej haft annan utväg för bestridande af ifrågavarande nödvändiga bestyr, än att dertill, emot visst arvode, förordna särskild person, hvartill Direktionen nu vågar anse sig desto hellre hafva varit berättigad, som Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-rätt, vid pröfning af Öfver-revisions-departementets Civil-räkenskaps-kontors emot ifrågavarande afföring för år 1865 gjorda anmärkning, genom beslut den 4 Februari innevarande år, vid hvad i målet upplyst och förklaradt blifvit låtit bero; -- och får Direktionen derjemte underdånigst an-

måla att, i följd af Kongl. Kammar-rättens i skrifvelse sistnämnde dag Direktionen gifna uppmaning att i behörig ordning förskaffa sig tillstånd att till framtida utgifter af förevarande beskaftenhet få använda de till navigationsskolan anslagna medel, Direktionen i omförmälda afseende hos Eders Kongl. Maj:t den 4 sistlidne Mars gjort underdånig ansökning, om utgången hvaraf Direktionen likväl hittills ej fått nådigt besked.

Med djupaste etc.

AUG. WEIDENHIELM.

J. WIDÉN. JON SJÖDIN. ERIK ULANDER. E. AUG. LÖFROTH.

Hernösand den 4 December 1868.

V. Löfgren.

Styrelsens för Slöjdskolan i Stockholm

underdåniga utlåtande i anledning af en utaf Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid skolans räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Uti skrifvelse den 17 sistlidne November har Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerce-kollegium af Styrelsen för slöjdskolan i Stockholm infortrat utlåtande i anledning af en af Riksdagens sednast församlade Revisorer, uti afgifven berättelse angående verkställd granskning af Statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, gjord anmärkning, att ibland slöjdskolans inkomster för samma år funnes upptaget ett belopp af 2,450 r:dr såsom ränta å »Sjöstedska donationsfonden», utan att räkenskaperna lemna upplysning hvarföre det donerade kapitalet icke blifvit i redogörelsen uppdebiteradt och såsom tillgång balanserad.

Till efterföljd häraf får Styrelsen i underdånighet anmäla, att Styrelsen, som låtit föra särskilda räkenskaper öfver denna fond alltsedan år 1864, då penningemedel först till densamma inföto, icke ansett sig böra ingifva räkenskaperna deröfver under tiden för utvecklingen af en mängd ovissa förhållanden, hvilka måste inverka på beloppet om icke rent af på tillvaron deraf.

I öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 7 Augusti 1863, har större delen af denna fonds kapital blifvit använd såsom bidrag till skolbyggnadens uppförande under af Eders Kongl. Maj:t genom nämnda nådiga bref gilladt förbehåll, att skolan finge af byggnaden draga en inkomst ungefärligen motsvarande räntan å det lemnade bidraget, och är det på grund deraf, som denna ränteinkomst finnes uti skolans hufvudräkning upptagen.

Fondens slutliga kontanta belopp kan ännu blifva beroende dels af fortsatt rättegång, dels i enlighet med nådigt bref af den 8 December 1865 af Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, sedan Öfver-intendentsembetet afgifvit sin sluträkning öfver kostnaden för skolbyggnadens uppförande och inredning, m. m., hvarigenom först då det belopp bestämmes, hvarmed bidrag af denna fond lemnats för nämnda ändamål och motsvarande säkerhet derför kan begäras för att i redogörelsen upptagas.

Ehuru Skolstyrelsen, enligt hvad ofvan blifvit i underdånighet anfördt, ansett sig förhindrad att ingifva räkenskaperna öfver ifrågavarande donationsfond förr än dess kon-

tanta äfvensom i skolbyggnaden nedlagda belopp med full visshet kunde bestämmas, anser sig Styrelsen likväl, för att gå den af Riksdagens Revisorers uttalade önskan till mötes, böra redan i början af nästkommande år till Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-rätt ingifva redogörelseräkning öfver denna fond, afslutad med innevarande års utgång, helst som detsamma numera sannolikt med större säkerhet låter sig verkställas, hvarjemte då skall bifogas en fullständig öfversigt af de särdeles invecklade förhållanden, som såväl med den succesiva tillkomsten som med användandet af ifrågavarande testamentsmedel varit förenade.

Styrelsen framhärdar etc.

A. H. FOCK.

C. TH. SVANBERG. C. F. LUNDSTRÖM. J. P. MOLIN. ALF BJORKMAN.

Stockholm den 7 Deberner 1868.

Arvid Wännerdahl.

F. d. Ordförandens i Konvoy-kommissariatet

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens Revisorers anmärkning vid Konvoy-kommissariatets räkenskaper för år 1866.

Underdånigt utlåtande.

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t behagat infordra underdånigt utlåtande från mig, såsom f. d. ordförande i Konvoy-kommissariatet, i anledning af Riksdagens innevarande år församlade Revisorers anmärkning, att ingen afbetalning blifvit år 1866 verkställd å det förskott af 9,300 r:dr, som Stockholms stads drätsel-nämnd, enligt Kongl. brefven den 22 April och 15 Juli 1864, erhållit från handels- och sjöfartsfonden till uppförande af en brobyggnad öfver Karlbergs kanal.

I anledning häraf får jag i underdånighet anföra:

att, enligt de ofvannämnda Kongl. brefven, för återbetalning af ifrågavarande förskott borde användas den vid hvarje års slut, efter det nödiga medel för kanalens och brons underhåll blifvit afsatta, återstående behållningen å kanalumgälderna och de för landtrafiken öfver bron inlytande afgifter;

att de af drätsel-nämnden, jemlikt föreskriften i det nådiga brefvet af den 15 Juli 1864, till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader årligen afgifna summariska redogörelser för uppbörderna vid Karlbergs kanal och bro, äfvensom för de dermed bestridda underhålls- och andra kostnader, utvisa att det öfverskott, som uppstått efter utgifternas bestridande, utgjort:

vid slutet af år 1864	82 R:dr 2 öre.
» » » » 1865	448 » 81 »
» » » » 1866	753 » 35 »
» » » » 1867	960 » 56 »

samt att, uppå framställd förfrågan, Styrelsen genom närlagde skrifvelse upplyst att, enligt dess tanke, den fond, som jemlikt de ofvannämnda Kongl. brefven skall för brons och kanalens underhåll samlas, ej bör understiga en summa af 1,500 r:dr, hvadan Styrelsen icke funnit skäl föreslå, att någon afbetalning å förskottet från Handels- och Sjöfartsfonden ännu må vidtaga.

Som det icke blifvit bestämdt, huru stor fond bör för brons och kanalens underhåll finnas samlad innan afbetalningarna å det erhållna förskottet skola vidtaga, vägar jag i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes meddela nådig föreskrift härom, samt att det måtte uppdragas åt Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, till hvilken drätselnämndens redovisningar öfver ifrågavarande medel ingå, att tillse det afbetalningarna, när de skola ega rum, varda behörigen verkställda.

Beträffande den af förbemälda Revisorer gjorda och jemväl till mitt utlåtande remitterade anmärkning, att å det lån, stort 8,000 r:dr, som mekaniske instrument- och urnakaren J. F. Klintin erhållit ur handels- och sjöfartsfonden, obetalda räntor för åren 1865 och 1866 balanserats med sammanlagdt 405 R:dr 33 öre, får jag i underdånighet upplysa, att sedan Klintin till borgenärernes förnöjande afstått sina tillgångar, det balanserade beloppet, 405 r:dr 33 öre, hvilket, utgörande ränta från den 24 September 1865 till 1866 års slut, bort inbetalas den 31 December sistnämnda år, blifvit af Klintins borgenmän till fonden inbetaladt den 2 Januari 1867, då äfven föreskrifven kapitalafbetalning å lånet verkställdes.

Stockholm den 30 December 1868.

P. BRÄNDSTRÖM,

f. d. Ordförande i Konvoy-kommissariatet.

(Bilaga)

Till herr General-direktören m. m. P. Brändström.

Uti skrifvelse den 23 dennes har herr General-direktören hos Kongl. Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader anhållit om upplysning om huru stort belopp Kongl. Styrelsen anser böra för underhållet af Karlbergs kanal och bro samlas, innan återbetalningen af det för nämnda brobyggnad från handels- och sjöfartsfonden erhållna förskott må vidtaga; och får Kongl. Styrelsen med anledning häraf anföra följande:

Genom nådiga bref af den 22 April och 15 Juli 1864 har Kongl. Maj:t täckts meddela Styrelsen, att Kongl. Maj:t för omförmälda brobyggnadsutförande ställt ett förskott af 9,300 r:dr från handels- och sjöfartsfonden till Stockholms drätselnämnds disposition, och att detta förskott skall af kanal- och broinkomsterna återgäldas efter det nödiga medel för brons och kanalens underhåll först af dessa medel blifvit afsatte och öfriga i det nådiga brefvet af den 15 Juli 1864 omnämnda utgifter bestridda.

Kongl. Styrelsen har för sin del ansett, att den fond, som, enligt omförmälda nådiga bref, skall för brons och kanalens underhåll samlas, ej bör understiga en summa af 1,500 r:dr r:mt, och då de vid 1867 års slut för fonden besparade medlen blott uppgingo till ett belopp af 960 r:dr 56 öre, har Styrelsen ej funnit skäl föreslå, att någon afbetalning å förskottet från handels- och sjöfartsfonden ännu skall vidtaga.

Stockholm den 24 December 1868.

På Kongl. Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader vägnar:

F. W. Leijonancker.

O. J. Åberg.

Kongl. Förvaltningens af Sjö-ärendena

underdåniga utlåtande, i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid Förvaltningens äfvensom sjövapnets stationers räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Medelst nådig remiss af den 23 Oktober sistlidne år, hvilken den 9 derpåföljda November kommit Förvaltningen af sjö-ärendena tillhanda, har Eders Kongl. Maj:t anbefallt detta embetsverk att, efter vederbörandes hörande, i hvad dem anginge, till Eders Kongl. Maj:t afgifva underdånigt utlåtande öfver anmärkningar, framställda i tvenne, remisshandlingarne åtföljande transsumter af Riksdagens år 1868 församlade Revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fänders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1866; och får, sedan de i anledning häraf från befälhafvarne vid sjövapnets båda stationer äfvensom från Förvaltningens kammarkontor infordrade yttranden numera hit inkommit, Förvaltningen, med öfverlemnande af stations-befälhafvarnes underdåniga utlåtanden i ämnet samt med återställande af remisshandlingarne, underdånigst anföra följande:

Hvad först beträffar Revisorernes anmärkning, att virkes-journalerna för Karlskrona station funnits nummererade, men de för Stockholms station icke med nummer försedda samt att bland de förra flera nummer saknats, så får Förvaltningen åberopa hvad stations-befälhafvarne i bilagda underdåniga utlåtanden härom anfört. Då emellertid, enligt hvad jemväl af dessa utlåtanden synes, hinder icke möter för iakttagande af hvad Revisorerne i afseende härå tillika föreslagit, eller att båda stationernas virkes-journaler böra vara nummererade; att samtliga numren böra i räkenskapen ingå, de för någon månad, hvarunder förbrukning af virke icke egt rum, försedda med påskrift härom, samt att å sista, för hvarje månads arbeten, från vederbörande kontor utfärdade journal denna dess egenskap bör utsättas; så och då dessa iakttaganden synas leda till ökad kontroll, meddelar Förvaltningen nu stations-befälhafvarne föreskrift härom för framtiden.

Vidkommande derefter Revisorernes framställning om åtgärders vidtagande från Förvaltningens sida, att det i specialtitlarnes utgående balans nya dockebyggnaden i Karlskrona påförda belopp, 91,462 r:dr 31 öre, utgörande kostnaden för de kronoarbeitskarlsgårdsverken, som under åren 1842—1851 användts för nämnda byggnad, hvilket belopp Kongl. Maj:t i nådigt bref den 16 Maj 1851 förklarar skola i räkenskapen balanseras intill dess, efter arbetets fulländning, sig visat i hvad mån denna kostnad kunde Flottans underhållsstat ersättas, icke vidare måtte sålunda balanseras, enär en längre tid förflutit sedan nämnda arbete afslutats, utan att ersättning blifvit beredd, samt någon godtgörelse numera ej torde vara att emotse; så är Förvaltningen lika litet nu, som under de föregående åren, i tillfälle att föreslå något sätt för en dylik godtgörelse, utan anhåller, att, till förekommande af beloppets ytterligare balanserande, detsamma måtte ur räkenskapen få afskrifvas, hvilken åtgärd äfven Revisorerne synas antyda.

Desse hafva vidare ansett sig böra göra erinran derom, att af de vid 1850—1851 och 1853—1854 årens riksdagar till åtskilliga ändamål för sjöförsvaret beviljade extra

statsanslag, tvenne belopp, det ena å 51: 69 och det andra å 36,642: 54, alltsedan år 1864 i räkenskaperna in- och utbalanserats. I hvad förstnämnda belopp beträffar, utgörande en behållning å 1850—1851 årens extra statsanslag till komplettering af förråden, har Förvaltningen redan i skrifvelse till befälhafvaren vid Stockholms station den 14 Augusti 1857 föreskrifvit dess användande till stenkolslagrets kompletterande, och, enligt hvad stations-befälhafvaren i dess här bifogade underdåniga utlåtande upplyst, har nämnda belopp äfven under sistförflutna år blifvit för sagde ändamål använt, så att någon vidare balansering deraf i räkenskaperna ej ifrågakommer. Det sednare beloppet åter utgör nuvarande sammanlagda tillgången å flera för olika ändamål anvisade anslag, hvilken, sedan liqvider om de arbeten, för hvilka särskilda summor varit auslagna, hit från stationerna inkommit, hvarom ock vederbörande stations-befälhafvare redan blifvit erinrade, och Förvaltningen sålunda blifvit satt i tillfälle att fullständigare bedöma å hvilka anslagstitlar besparingar uppkommit eller icke, Förvaltningen ämnat underdånigst föreslå att användas för angelägnare arbeten vid stationerna, hvilkas kostnad ej kan med de vanliga anslagen betäckas.

Hvad slutligen vidkommer Revisorernes yttrande, att all lösen af kontrakt mellan Kronan och euskilda borde försvinna, såsom endast ledande till omgång och besvär, utan att bereda staten motsvarande fördel; så är Förvaltningen äfven af den mening, att önskligt vore om ifrågavarande kontraktlösen kunde afskaffas. helst man torde kunna antaga, att den, synnerligast vid leveranser till mindre belopp, inverkar på de erbjudna prisen samt, derest detta ej skulle vara fallet, är så till vida obillig. som den utgår till samma belopp för ett kontrakt, der värdet af den kontraherade leveransen nätt och jemnt utgör hvad som fordras för att kontraktet skall vara underkastadt lösen, och för ett, der det kontraherades värde uppgår till mångdubbelt högre summa; men då, enligt hvad stations-befälhafvarne i deras här bilagda underdåniga utlåtanden anför, sekreterarne vid stationerna hafva af kontraktlösen en laglig inkomst, hvilken för sekreterareu hos stations-befälhafvaren i Karlskrona under de tio sistförflutna åren utgjort i medeltal årligen 169: 50, för sekreteraren hos Varfschefen vid samma station 112: 50, samt för sekreteraren hos stations befälhafvaren i Stockholm 63 r:dr, så lærer denna på Kongl. förordningen angående expeditionslösen den 30 November 1855 grundade inkomst ej kunna dem fråntagas utan motsvarande ersättning, och hvad beträffar den kontraktlösen, som likaledes på grund af gällande expeditionstaxa utgått till några Förvaltningens tjenstemän, men hvori Förvaltningen under den 11 Januari 1856 beslutat den jemkning, att intet leveranskontrakt vore underkastadt lösen, derest det kontraherades värde understige 100 r:dr r:mt, så har denna kontraktlösen från och med år 1858 ingått till statsverket, och Statskontoret torde således vara bäst i tillfälle att upplysa, huruvida betänkligheter kunna möta mot dess eftergifvande för framtiden. Bifogade uppgift utvisar, att beloppet af lösen för de från Förvaltningen utfärdade kontrakt utgjort för åren 1858—1867 12,816 r:dr och således i medeltal 1,281 r:dr 60 årligen.

Förvaltningen af sjö-ärendena framhärdar etc.

A. ADLERSPARRE.

A. HERKEPE.

R. von FEILITZEN.

P. O. BÄCKSTRÖM,

Referent.

Stockholm den 19 Januari 1869.

C. E. Holm.

(Bilaga).

Sammandrag öfver erlagd och till Stats-kontoret aflevererad kontraktslösen för åren 1858—1867, med deruti inberäknad 6 procent uppbördsprovision:

för år 1858	r:dr	1,504: —
» » 1859	»	1,500: —
» » 1860	»	1,476: —
» » 1861	»	1,268: —
» » 1862	»	1,236: —
» » 1863	»	1,180: —
» » 1864	»	1,244: —
» » 1865	»	1,204: —
» » 1866	»	1,224: —
» » 1867	»	980: —

Summa r:dr 12,816: —

eller per medium för hvarje år 1,281: 60.

Stockholm och Kongl. Förvaltningens af sjö-ärendena Kammar-kontor den 20 Januari 1869.

C. O. Schultzberg.

Underdänigste Utlåtande.

Sedan Riksdagens Revisorer öfver verkställd granskning af statsverkets jemte der-till hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866 afgitvit berättelse, hvaruti åtskilliga förslag och påminnelser blifvit gjorda, får jag med afseende å hvad Karls-krona station af Kongl. Flottan vidkommer, dervid underdänigst anföras.

Vid § 1. Varfs-kontoret har upplyst att, hvad de felande journalerna vidkommer, dessa ej blifvit af uppbördsmanen vidfogade redogörelsen, då uti dem ej blifvit något an-fördt, emedan, såsom Revisorerne jemväl förmodat, icke något virke under månaden för vissa arbetsposter blifvit förbrukadt. Då uppbördsmanen måste vara angelägen att inga verifikationer saknas för hans afföringar, hvarförutan han skulle stanna i brist, kan för Kronan ej uppstå någon förmodad förlust genom de nu ifrågavarande journalernas utelem-nande från redovisningen. men då Riksdagens Revisorer det önska, möter ej hinder för samtliga utelemnade journalers bifogande, äfven deras, hvori någon afföring ej skett.

Vid § 2. De häri nämnda förhållandens utredande och slutliga afgörande lärer tillhöra Eders Kongl. Maj:ts Förvaltning af sjö-ärendena.

Vid § 3. Att all lösen för kontrakt, utfärdade så väl hos Eders Kongl. Maj:ts Förvaltning af sjö-ärendena som vid stationernas kanslier. borde upphöra vore önskvärdt, men, då stationernas sekreterare hafva en daglig inkomst af kontraktslösen, måste, om denna lösen skall helt och hållet försvinna, en ersättning åt nuvarande sekreterare för de-ras tjenstetid ifrågakomma, och har i sådant afseende sekreteraren vid stations-kansliet inlemnadt en beräkning, utvisande att under de 10 sistförflutna åren, enligt kansliets kon-septer, kontrakt utfärdats till ett antal per medium af 113 samt vid Varfschefs-kans-liet sekreteraren derstädes uppgifvit, likaledes efter konsepterna, att antalet kontrakt, som vid nämnda kansli upprättats, utgjort per medium 75 st. årligen, hvilka kontrakts lösen utgå med 1 r:dr 50 öre för hvardera. Karlskrona, Stations-befälhafvarens kansli den 3 December 1868.

C. A. SUNDIN.

J. Trägårdh.

Underdånigt Utlåtande.

I anledning af Riksdagens Revisorers, i afgifven berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, under öfverskriften Kongl. Förvaltningen af sjö-ärendena, med flera uppräknade embetsverk samt sjöförsvarets stationer, gjorda anmärkningar och framställningar, får jag, för så vidt dessa röra Kongl. Skärgårds-artilleriets härvarande station, till följd af Kongl. Förvaltningens af sjö-ärendena anmodan, grundad på Eders Kongl. Majts nådiga remiss å transsumt af berättelsen, härmed afgifva underdånigt utlåtande.

I § 1 hafva Revisorerne, jemte anmärkning hurusom de journaler, hvaruti användt virke blifvit affördt, för Karlskrona station voro nummererade, men för Stockholms station icke med nummer försedda, samt hurusom i nummerygången för den förra saknades åtskilliga nummer, hvilka antogos hafva tillhört sådana journaler, som blifvit vid början af månaden utlemnade till arbetsposter, vid hvilka sedermera under loppet af densamma ingen förbrukning egt rum, uttalat den åsigt:

att virkesjournalerna böra för båda stationerna vara nummererade;

att samtliga numren böra i räkenskaperna ingå, de af nyssnämnda beskaflenhet med påskrift, det ingen förbrukning under månadan förekommit; samt

att å sista för hvarje månads arbeten från vederbörande kontor utfärdade journal denna dess egenskap bör utsättas.

I anledning häraf får jag underdånigst anföra, att nummerering af virkesjournalerna vid denna station ej ansetts erforderlig, emedan i stationens Kammar-, sjömilis- och varfskontor noggrann kontroll föres deröfver, att alla utlemnade journaler blifva i vederbörlig ordning till kontoret återställda.

Emellertid och då föreskrift varder meddelad, att ifrågavarande journaler skola med nummer förses, kommer sådant jemväl härstädes att iakttagas.

Beträffande Revisorernes erinran i § 2, om vidtagande af åtgärder, på det att, bland annat, tvenne uppgifna, sedan flera år i räkenskaperna balanserade behållna belopp å beviljade extra statsanslag ej vidare behöfde i räkenskapen balanseras, får jag i afseende å de 51 r:dr 69 öre, som förekommit i denna stations räkenskaper, underdånigst upplysa, att, sedan Kongl. Förvaltningen af sjö-ärendena, jemte meddelande af anordning å nämnda belopp, utgörande en derstädes innestående behållning å 1850 och 1851 årens extra statsanslag till komplettering af förråden, i skrifvelse den 14 Augusti 1857 bestämt dess användande till stenkolslagrets kompletterande vid stationen, sådant numera iakttagits, så att någon vidare balansering i räkenskaperna af berörda belopp ej ifrågakommer.

Hvad slutligen vidkommer den af Revisorerne i § 3 yttrade åsigt, att, då af räkenskaperna inhemitats, hurusom lösen för kontrakt om leveranser blifvit erlagd, med 4 r:dr då kontraktet uppgjorts med Kongl. Förvaltningen af sjö-ärendena och leveransbeloppet öfverstigit 100 r:dr, samt med 1 r:dr 50 öre då kontraktet avslutats med Varfs-chef och leveranssumman öfverstigit 50 r:dr, det syntes Revisorerne, som borde, då i allmänhet leverantör icke lärer underlåta att för den kontraherade varan betinga sig så stor betalning att han derigenom godtgöres för ifrågavarande utgift, all lösen för kontrakt emellan Kronan och enskilda försvinna, såsom endast ledande till omgång och besvär utan att bereda staten motsvarande fördel, får jag, för så vidt denna fråga kan röra stationen, underdånigst förklara, att jag fullkomligt delar den af Revisorerne sålunda uttryckta åsigt, under förutsättning likväl, att då den olikhet i förhållandena, hvad beträffar Kongl. Förvaltningen af sjö-ärendena samt sjö-vapnets stationer, eger rum, att expeditionslösen i Kongl. Förvaltningen såsom i öfriga rikets kollegier redovisas och ingår till statsverket, då deremot ifrågavarande lösen vid stationerna tillfaller expeditionshafvanden såsom spor-

tel eller extra inkomst, af hvilken anledning lönen för sekreteraren vid stationen blifvit bestämd till lägre belopp än för hans vederlike kamereraren, så bör, i händelse ifrågasvarande lösen försvinner, också vid den reglering, som med anledning af den utaf Eders Kongl. Maj:ts nådigst tillsatta komités för ordnande af sjövapnets ekonomiska angelägenheter afgifna förslag förestår, tillbörligt afseende derå fästas vid bestämmandet af kansliförmannens eller sekreterarens lön, hvilken jemväl af andra anledningar bör vara lika med kontorsförmannens eller kamererarens, helst desse tjenstemän, enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga cirkulär den 20 November 1860, äro berättigade till euahanda pensionsbelopp. Stockholm och Kongl. Skärgårds-artilleriets Stations-befälhafvares Kansli den 4 December 1868.

JUL. LAGERCRANTZ.

C. A. Sundin.

(Bilaga).

Till Herr Befälhafvaren vid Kongl. Skärgårds-artilleriets station i Stockholm

Sedan Kongl. Förvaltningen af sjö-ärendena i skrifvelse till Herr Stations-befälhafvaren den 8 dennes begärt uppgift å »antalet af de leverans-kontrakt, som årligen under en tidrymd af 10 år i medeltal vid stationen utfärdats och för hvilka till sekreteraren derefter lösen utgått», får jag vördsammast upplysa, att under de sistförflutna 10 åren, 1858 till och med 1867, ifrån Stations-befälhafvarens kansli utfärdats sammanlagdt 323 leverans-kontrakt, hvadan antalet i medeltal årligen uppgått till något öfver 42, för hvilka samtliga sekreteraren, på grund af Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående expeditionslösen den 30 November 1855, egt upplära lösen, utan afseende å huruvida leveranssumman utgjort större eller mindre belopp; hvaremellertid jag icke är i tillfälle meddela uppgift å antalet af de kontrakt, för hvilka lösen verkligen utgått, enär mången gång, med afseende å leveranssummans ringhet eller leverantörens ekonomiska ställning, kontrakt utfärdats »utan lösen», eller ock jag begagnat rättigheten att icke uttaga åtecknad lösen; och anhåller jag slutligen vördsammast att få fästa uppmärksamheten derpå, att i herr Stations-befälhafvarens underdåniga utlåtande den 4 dennes icke på annat sätt ifrågasättes godtgörelse till sekreteraren vid stationen derest kontrakts-jemte annan expeditions-lösen skulle försvinna, än att för sådan händelse anföres, hurusom, jemväl af annan anledning, kansli-förmannens lön vid en blifvande reglering bör blifva lika med kontors-förmannens vid stationen. Stockholm och herr Stations-befälhafvarens Kansli den 31 December 1868.

C. A. Sundin.

Kongl. Statskontorets

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer förmält i afseende å Statsverkets förvaltning och räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts genom Dess Finans-departement meddelade nådiga remiss å den af sednast församlade Statsrevisorer afgifna berättelse, angående

verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fouders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1866. får Stats-kontoret, i anledning af hvad samma berättelse uti de till nämnda departement hörande delar innehåller i afseende å statsverkets förvaltning och räkenskaper, härmed afgifva underdånigt utlåtande.

Uti 2 § i framställningen rörande *Stockholms stads kronoräkenskaper och länens landsböcker* är af Revisorerna anfördt, att äfven för revisionsåret samma anmärkning förekomme, som vid nästföregående statsrevision gjordes, nemligen att den i stämpelpappersförordningen intagna bestämmelse, angående skyldighet för de af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anställde personer till försäljning af stämpelpapper att i landtränteriet insätta eller till kronofogden i orten aflemna den inflytande betalningen månadligen eller hvar tredje månad, allt efter försäljningens större eller mindre belopp, blifvit i de flesta län antingen högst ofullständigt eller felaktigt tillämpad, i det försäljningsmännen icke inom den föreskrifna tiden utan långt derefter, stundom ej förr än i början af följande år, vanligen på en gång lemnat betalning för det stämpelpapper, som af dem under hela året blifvit försåldt; varandes af Revisorerna uppgifvet, att det anmärkta förhållandet i synnerhet gällde Wermlands, Gefleborgs, Kopparbergs, Elfsborgs, Upsala, Östergötlands och Södermanlands län, uti hvilka en stor del af försäljningsmännen ej skulle hafva betalt det under revisionsåret försålda stämpelpapper förr än i början af nästderpå följande år.

Såsom af Stats-kontorets den 31 December förlidne år afgifna underdåniga utlåtande öfver 1867 års Statsrevisors berättelse inhemtas, hörde Stats-kontoret då Eders Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande öfver den anmärkning, som af nyssnämnde Revisorer i oförmälda afseende framställdes, och af dervid inkomna yttranden upplystes, utom annat, som icke torde behöfva här upprepas, att de flesta af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, med föranledande af anmärkningen, erinrat försäljningsmännen om noggrant iakttagande af stämpelpappersförordningens föreskrifter i berörda fall, hvarefter Stats-kontoret på anförda skäl hemställde, att vid hvad sålunda åtgjort blifvit måtte få bero.

Som berörde anmärkning, efter hvad Stats-kontoret erfarit, icke heller vid innevarande års riksdag, då densamma kom under pröfning, ansågs påkalla någon vidare åtgärd, och nu änyo anmärkta förhållande inträffat år 1866 eller innan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, såsom ofvan nämnt är, afgåfvo sina förklaringar i ämnet, har Stats-kontoret funnit det vara utan ändamål att åter infordra desses yttrande öfver anmärkningen utan trott sig allenast böra anmoda dem af ofvanuppräknade sju länsstyrelser, hvilka, så vidt af deras förklaringar kunnat utrönas, icke särskildt erinrat vederbörande försäljningsmän om fullgörande af stämpelpappersförordningens ifrågavarande föreskrifter, nemligen Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kopparbergs, Elfsborgs och Östergötlands län, att först ändiga försäljningsmännen derstädes om noggrant iakttagande för framtiden af sagde föreskrifter; och låter nu Stats-kontoret skrivelser i sådant afseende till dessa länsstyrelser afgå.

Vidare hafva Revisorerna uti 9 § af berättelsen om *Stats-kontoret*, med anförande deraf att, enligt Rikets Ständers underdåniga skrivelse af den 23 December 1840 och Kongl. brefvet den 18 Juni 1842, de vid 1840—1841 års riksdag från riksstatens dåvarande 9:de hufvudtitel till en underafdelning af 6:te hufvudtiteln öfverflyttade anslagen till jordbruket, handeln och näringarne skulle i räkenskaperna behandlas såsom ett enda gemensamt reservationsanslag, så att de besparingar, som på de särskilda anslagen under året kunde uppkomma, blefve uti påföljande års räkenskap öfverförda till en gemensam fond, benämnd »reserverade medel från föregående år å anslagen för jordbruket, handeln och näringarne», uttalat den mening, att till undvikande deraf att inträffade besparingar å ett anslag komme att användas till andra ändamål än det med anslaget afsedda, an-

tingen hvarje anslag borde behandlas såsom särskildt reservationsanslag, hvars besparingar finge disponeras blott för sitt speciella föremål, eller åtminstone att de särskilda anslagen grupperades i tre afdelningar, nämligen en för jordbruket, en för handeln och en för de öfriga näringarne, samt de besparingar, som inom någon af dessa grupper uppstode, uteslutande reserverades till befrämjande af sådana föremål, hvilka vore hänförliga till den underafdelning eller grupp, hvarinom besparingen inträffat.

Enligt Rikets Ständers ofvan åberopade underdåniga skrifvelse af den 23 December 1840 och Kongl. brefvet till Stats-kontoret den 25 Januari 1841, angående regleringen af utgifterna under riksstatens dåvarande 9:de hufvudtitel, blef vid 1840 och 1841 års riksinöte, i sammanhang med fattadt beslut att dädanefter ej skulle, såsom dittills, meddelas lån från de å nämnda hufvudtitel anslagne medel, en fullständigare och mer lämplig ansedd fördelning af totalsumman utaf de särskilda anslagen för jordbruket, handeln och näringarne fastställd, åsyftande att bättre åskådliggöra de olika föremål, till hvilka de å berörda hufvudtitel beviljade anslag utginge, äfvensom dervid uttryckligen förklarades, att sådant skedde utan någon förändring af den Kongl. Maj:t förbehållna rätt att inom hufvudtiteln disponera besparingarne å de särskilda anslagen; och, jemlikt Rikets Ständers underdåniga skrifvelse af den 5 Juni 1841 och Kongl. brefvet till Stats-kontoret den 14 Augusti samma år, rörande ny fördelning af riksstatens hufvudtitlar, skulle ifrågavarande anslag uppföras å 6:te hufvudtiteln i en underafdelning samt uppkommande besparingar å dessa anslag icke användas till andra behof, än som vore hänförliga till dem, hvilka samma afdelning omfattade. Häraf visar sig alltså att, såsom Revisorerna ock medgifvit, Eders Kongl. Maj:t eger att efter godtfinnande disponera behållningar, som uppstå å en eller annan anslagstitel inom omförmälda afdelning, till föremål, tillhörande andra anslags-titlar inom afdelningen. En så beskaffad förändring härutinnan, som Revisorerna nu funnit lämplig, skulle, vare sig den utföres på det ena eller andra föreslagna sättet, utan tvifvel innefatta en inskränkning af Eders Kongl. Maj:ts dispositionsrätt öfver omförmälda besparingar; och då densamma, såsom det synes Stats-kontoret, hvarken i ett eller annat afseende kan vara af egentligt gagn för statsregleringen eller medföra någon fördel i redovisningsväg, anser sig Stats-kontoret sakna anledning att tillstyrka förslaget antagande.

Skulle åter en slik förändring varda beslutad, i hvilket fall det af Revisorerna framställda sednare alternativet att fördela anslagen i tre klasser, omfattande, en jordbruket, en annan handeln och en tredje öfriga näringar, torde böra erhålla företräde, får Stats-kontoret fästa uppmärksamheten derå, att befintliga reservationer å ifrågavarande anslag nu mera svårigen kunna fördelas mellan dem af anslagen, å hvilka de uppkommit, helst i nämnda besparingsfond från början ingått en gemensam från förra 9:de hufvudtiteln till den 6:te öfverflyttad tillgång, utan torde fonden, så långt den räcker, böra i enahanda ordning som hittills disponeras.

Slutligen äro af Revisorerna i berättelsen om *Allmänna Magasins-ärendena* och den del deraf, som omfattar *Undsättnings-fonden*, uti 1 §. följande anmärkningar framställda, nämligen:

1:o) att vid redogörelsen för Kopparbergs län intyg sagnades, att de medel, 2,000 rdr, som Eders Kongl. Maj:t, jemlikt nådigt bref den 23 Januari 1866, utan återbetalningsskyldighet beviljat Lima och Transtrands församlingar, och hvilka medel Ordföranden i kommunalnämnden lyftat, kommit vederbörande till godo;

2:o) att bevis sagnades derom, att den redogörelse, som aflemnats för Hietaniemi församling af Öfver-Torneå pastorat i Norrbottens län under revisionsåret beviljade undsättningsmedel, tillhopa 1,185 rdr 3 öre, blifvit vid kommunalstämma i församlingen företedd; och

3:o) att, ehuru Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Westerbottens län, enligt hvad handlingarne utvisade, vid särskilda tillfällen föreskrifvit, att af kommunalstämma granskad redovisning borde för lyftade undsättningsmedel aflemnas, sådan redovisning likväl saknades för åtskilliga belopp dylika medel, som under revisionsåret från landtränteriet i nämnda län blifvit till ordföranden i kommunalnämnden utbetalde.

I anledning af de i 1:a och 2:a punkterna förekommande anmärkningar, har Statskontoret uti skrivelser till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kopparbergs och Norrbottens län, med delgifvande af anmärkningarne, anmodat Eders Kongl. Maj:ts bemälda Befallningshafvande att deröfver infordra landskontorens förklaringar samt desamma jemte egna yttranden och de felande verifikationerna till Statskontoret skyndsamt insända, kommandes dessa handlingar sedermera att Stats-utskottet vid instundande riksdag, när frågorna der skola behandlas, af Statskontoret tillhandahållas.

Hvad åter angår den sista punkten, eller anmärkningen emot undsättningsredogörelsen för Westerbottens län, är vid härstädes anställd undersökning af förhållandet utrönt, att sådan redovisning, som, enligt Revisorernes förmenande, skulle saknas, verkligen blifvit af vederbörande aflemnad och finnes räkenskapen bifogad. Det förbiseende, som härutinnan skett, torde hafva härrört deraf, att bland de till ett ovanligt stort antal uppgående verifikationerna ifrågavarande af kommunalstämmorna behörigen granskade och godkända utdelningslängder blifvit inbundna omedelbart efter landskontorets hufvudredogörelse och framföre Landtränteriets öfver de utbetalda undsättningsmedlen afgifna räkning med densamma åtföljande anordningar och kvittenser; och hemställer Statskontoret, att vid nu upplysta förhållande den gjorda anmärkningen må få förfalla.

Remissakten återställes i underdånighet, och Statskontoret framhärdar etc.

O. A. TAUVON.

C. W. GRÅÅ.

O. F. af SILLÉN.
Föredragande.

BRUNO JOHANSSON.

M. Nordlindh.

G. W. af Donner.

Stockholm den 15 December 1868.

Silkesodlingssällskapets förvaltningsutskott,

med utlåtande öfver en af Riksdagens
Revisorer år 1868 gjord anmärkning.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Till åttlydnad af Eders Kongl. Maj:ts genom nådig remiss den 23 nästlidne Oktober gifna befallning, får Sällskapets för inhemsk silkesodling förvaltningsutskott här-

med afgifva underdånigt utlåtande i anledning af § 7 uti Riksdagens Revisorers berättelse af den 14 i samma månad, angående statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866.

Genom sammanräknandet af de från sjetta hufvudtiteln under *tio* års tid Silkesodlings-sällskapet tillgodokomna särskilda bidrag till dess utgifter, hafva Riksdagens Revisorer kunnat uppställa en betydligare summa såsom det understöd, hvilket den inhemska silkesodlingen af allmänna medel åtnjutit; och på grund deraf har hos Revisorerne »vekan uppstått, huruvida resultatet af denna silkesodling, på sätt den hittills bedrifvits, må kunna skäligen anses motsvara de derpå nedlagda icke ringa kostnader.»

Ett mindre anslag, hvilket *successive* utgår, kan visserligen, sammanräknadt för en längre tidsfölj, synas stiga till en betydlig summa; men härigenom förändras dock ej det *ärliga* anslaget egenskap att utgöra ett ringa belopp; och det torde befinnas mindre välvilligt att af den sammanräknade högre summan draga slutföljder om anslaget relativa gagn; helst när fråga är om uppnående af ett så viktigt ändamål som att inom faderlandet skapa en för de jordbrukande klasserna fördelaktig binäring. Så beskaffade företag möta oftast hinder genom framgångens osäkerhet samt folkets, isynnerhet den jordbrukande allmogens, obenägenhet för nya rön eller försök, så framt dessa icke äro omedelbarligen vinstgifvande; hvartill äfven, i förevarande fall, komma tillfälliga hinder, såsom missgynnande väderleksförhållanden, sjukdomar hos silkesmaskarne både utom och inom Sverige, samt andra särskilda olägenheter. Sålunda har ock det svenska Silkesodlings-sällskapet, stiftadt år 1830 med ganska hoppgifvande utsigter, haft att bekämpa svårigheter, hvilka hvarken kunnat förutses, förekommas eller motverkas. Att likväl de mötande hindren kunna öfvervinnas, derom vittnar erfarenheten såväl i Frankrike, hvarest silkesodlingen, efter att hafva i Konung Henrik IV:s tid begynt införas, först i början af 1840-talet blef öfver hela landet spridd, som ock i Tyskland, hvarest silkesodlingen nu, jemväl i de nordligaste trakterna, är uppdrifven till en indräktig industrigren.

Under den tid, som förflutit från det svenska Silkesodlings-sällskapets stiftelse har detta sällskap, hugnadt med konungahusets nådiga beskydd och uppmuntran, dels genom inköpta och till mullbärsplantering inrättade jordtomter i Wisby, dels genom mullbärsbuskars utplantering och underhåll i kronans dertill upplåtna jordstycken vid Bellevue, Haga och Gripsholms slott. Wisingsborgs kungsgård och Borgholms kronopark, beredt tillgångar å mullbärslöf för silkesmaskars uppfödande inom flera af Sveriges utaf naturen mest gynnade landskap; och i bredd med dessa omsorger har Sällskapet, genom flera från trycket utgifna anvisningar och afhandlingar samt genom de vid Haga och vid Gripsholm inrättade normal-anstalter för produktion och haspling af silke, försett allmänheten med alla behöfliga underrättelser i ämnet; äfvensom Sällskapet lemnat belöningar för producerade silkeshylsor och för mullbärsplantagens anläggning utfäst premier. Sålunda har Sällskapet vinnlagt sig om att fullgöra allt hvad af ett enskildt samfund kunnat åstadkommas. Sällskapet har jemväl ansett sin pligt vara att med uppmärksamhet följa de tid efter annan gjorda upptäckter af nya utvägar för silkesmaskars uppfödande såväl med bladen af den uti Sverige allmänt kände Scorzonera-växten, som ock med löf af trädet *Ailanthus glandulosa*; och försök, nyligen gjorda af en yngre vetenskapsidkare, att till uppfödande af ett särskildt slag silkesmaskar, benämndt »*Bombyx Yama Mai*», använda vanliga ek-löf, hafva befunnits förtjena synnerlig uppmärksamhet. Några bestämda resultat hafva icke hittills kunnat vinnas i afseende på dessa upptäckters framtida gagnelighet för produktionen af godt silke i större quantiteter; men Förvaltnings-utskottet hoppas att genom fullföljda försök vinna den närmare kändedom och erfarenhet, som är nödvändig för bedömande af uppfinningarnes användbarhet.

Om man för tillvägbringandet af den nya industri-gren, som utgör Silkesodlings-sällskapets ändamål, hade velat anordna och bekosta anstalter af vidsträcktare omfång

än de hittills gjorda, skulle sådant möjligen hafva kunnat föra till skyndsammare resultat; men dertill hade ock erfordrats vida betydligare summor än de för Sällskapet disponibla tillgångar.

Förvaltnings-utskottet hyser emellertid den förhoppning, att de anslag, hvarmed Eders Kongl. Maj:t hittills i nåder funnit skäligt understödja Silkesodlings-sällskapets bemödanden, äfven måtte, åtminstone för den närmare framtiden, få påräknas. Dessa anslag äro, såsom *ärliga* understöd betraktade, icke för statsverket betydliga, men genom deras upphörande skulle Silkesodlings-sällskapet nödsakas afbryta sin verksamhet och sålunda låta frukterna af alla hittills för ändamålet vinnande gjorde anstalter samt allmänna och enskilda uppoffringar förloras.

Med djupaste etc.

F. BRAUNERHJELM.

ISR. STRÖM.

S. G. SCHYBERG.

CARL PALMSTEDT.

C. STÅL.

LESSER MEYERSON.

Stockholm den 28 November 1868.

Kongl. Skogs-styrelsens

underdåniga utlåtande, i anledning af en utaf Riksdagens Revisorer år 1868 gjord anmärkning rörande skogsodlingen å de s. k. Svältorna i Elfsborgs län.

Stormäktigste, Allernådigte Konung!

Uti afgifven berättelse hafva Riksdagens sednast församlade Revisorer, under anförande, beträffande skogsodlingen å de s. k. Svältorna, dels hurusom i och för denna angelägenhet, sedan det i nåder beslutats, att Kronan skulle förskaffa sig eganderätt till mark derstädes, utgifvits:

för inköp af tvenne parker om tillhopa 1696 tld. 6,6 kpld.	29,156: 29.
» skogsodling	2,814: 92.
» byggnadsarbeten	2,500: —
» hägnader	4,135: 11.
» inköp af materiel	57: 67.
» diverse	66: 43.
» räntor och onera	50: —
	Summa r:mt 38,780: 42.

dels att af den inköpta marken förutom anlagda plantskolor, skogssådd egt rum å 157 tld. och skogsplantering på 1 tld. 8 kpl. anmärkt att, ehuru dessa hittills erhållna resultat ej väl motsvarade nedlagda kostnader, de svårigheter, som med all början af dylika företag voro förenade, dock ej borde lemnas ur sigte; men hafva Revisorerne icke desto mindre, då de ounggängligaste förberedande åtgärderna voro vid-

tagna och en icke oviktig erfarenhet vunnit, ansett sig böra uttrycka den åsigt, att de egentligen till målet ledande åtgärder: plantering och sådd, hädanefter borde fortskyndas, hvarigenom de större och fördelaktigare resultat, som inom det nu egande området vunnit, möjligen skulle gifva anledning till skogsodlingens utsträckning öfver hela Svältmarken.

Häröfver har Eders Kongl. Maj:ts täckts i nåder anbefalla Skogs-styrelsen att afgifva underdånigt utlåtande; och får Styrelsen i följd deraf underdånigst anföra:

att Styrelsen ej haft någon befattning med inköp af marken;

att skogsodlingen måste föregås af sådana arbeten, nemligen: inhägnad af marken och uppförande af bostäder åt bevakare, som kunde mot betning och annan åverkan betrygga de tillämnade planteringarne och sådderna, hvilka derför ej kunde börja förr än skogsåret 1866—1867;

att Skogs-styrelsen, sedan, dels af den redogörelse och berättelse, som efter utgången af sistnämnda år af förvaltningen afgifvits, dels vid inspektion å stället, inhemtats, att skogsodlingen ej bedrifvits med erforderlig kraft, omedelbart ingick med underdånig framställning om tillsättande af en särskild förvaltare för ifrågavarande trakter, hvilken tjänsteman genom nådigt beslut den 15 November 1867 också blifvit anställd; samt

att den areal, hvilken blifvit skogsodlad, ehuru ej af den vidd, hvartill densamma skulle kunna hafva uppgått, derest särskild förvaltare omedelbart antagits, dock belöper sig till i det närmaste en tiondedel af den inköpta marken, och att för en del af det till skogsodling utgifna beloppet, plantskolor blifvit anlagda, af hvilka något resultat ej kan vinnas förr än plantorna erhållit till utplantering erforderlig storlek.

Hvad angår fortskyndande af skogsodlingen, får Skogs-styrelsen i underdånighet tillkännagifva, att arbetenas skyndsamma fortgång jemväl varit Styrelsens afsigt i den mån medel dertill skäligen kunna i underdånighet begäras och de förbehåll i fråga om begagnande af bete, som säljarne af marken vid köpen fäst, dermed kunna förenas.

Skogs-styrelsen framhärdar etc.

A. E. ROS.

Stockholm den 16 November 1868.

C. A. T. Björkman.

Kongl. Skogs-styrelsens

underdåniga utlåtande öfver en af Riksdagens år 1868 församlade Revisorer gjord anmärkning vid 1866 års räkenskaper för 3 skogs-skolor.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

På grund af nådig befallning, att inkomma med underdånigt utlåtande rörande en i Riksdagens sednast församlade Revisorer berättelse förekommande anmärkning vid 1866 års räkenskaper för skogs-skolorna å Hunneberg, Omberg och Böda, får Skogs-styrelsen i underdånighet anföra följande:

Någon utgående balans uti 1865 års räkenskaper för ifrågavarande skogs-skolor förekommer icke, hvadan densamma ej heller kunnat öfverföras i 1866 års räkenskaper.

De vid 1865 års slut befintliga kassabehållningar äro nemligen i samma års räkenskaper afförda, såsom återlevererade till vederbörande landtränterier, hvilka återlevereringar jemväl äro med behöriga kvittenser verifierade. Då dessa levereringar likväl icke skett förr än i början af år 1866, ehuru så tidigt, att kvittenserna derå kunnat bifogas 1865 års räkenskaper, och då derigenom ett fel i formelt hänseende blifvit begånget, skall Skogsstyrelsen för framtiden söka förekomma ett återupprepande af detsamma.

Skogsstyrelsen framhärdar etc.

A. E. ROS.

Stockholm den 16 November 1868.

E. O. Wannqvist.

Kongl. Telegraf-styrelsens

underdåniga utlåtande öfver hvad Riksdagens Revisorer anmärkt vid granskning af detta embetsverks räkenskaper för år 1866.

Underdånigste memorial.

Till åttlydnad af Eders Kongl. Majts under den 23 sistlidne Oktober meddelade nådiga befallning får Telegraf-styrelsen härmed afgifva underdånigt utlåtande i anledning af hvad, beträffande *elektriska telegrafverket*, blifvit anfördt i Riksdagens sednast församlade Revisorerers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866.

1:o.

Revisorerne hafva anmärkt, att, ehuru elektriska telegrafverkets inkomster under år 1866, jemförda med nästföregående årets, utvisade en tillökning af 42,753 r:dr 52 öre, denna tillväxt likväl icke motsvarat den betydliga stegring, som under samma tid egt rum uti verkets utgifter, enär dessa stigit med ett belopp af 75,637 r:dr 53 öre samt till följd deraf öfverskottet, hvilket år 1865 utgjorde 79,960 r:dr 47 öre, för revisionsåret nedgått till 47,076 r:dr 46 öre;

och ehuruväl Telegraf-styrelsen uti sin till Eders Kongl. Maj:t afgifna underdåniga berättelse för år 1866 anfördt, hurusom den betydliga tillökningen i årets utgifter förnämligast grundade sig på följande omständigheter, nemligen: »den förstärkning i både de »ordinarie och extra ordinarie stationstjenstemännens antal, som föranleddes af korrespondensens tillväxt och de under året tillkomna nya stationer; förbättrade aflöningsvilkor för »en stor del af stationstjenstemännens lönevilkor, nemligen: »den förstärkning i både de »ordinarie och extra ordinarie stationstjenstemännens antal, som föranleddes af korrespondensens tillväxt och de under året tillkomna nya stationer; förbättrade aflöningsvilkor för »en stor del af stationstjenstemännens lönevilkor, jemlikt den för revisionsåret i nåder fastställda stat, blifvit förbättrade med ett belopp af 10,100 r:dr, det varit oundgängligt nödvändigt att dels med en ökad utgift af 16,400 r:dr anställa flere sådane vid förutva-

rande stationer, dels så betydligt öka antalet af eller arvoden till extra ordinarie tjenstemän. att kostnaden för dessa behöft under ett år stiga från 22,761 r:dr 39 öre till 40,727 r:dr 87 öre, eller nära nog fördubblas.

Då Revisorerna ordagrant upptagit de af Telegraf-styrelsen uti årsberättelsen för 1866 anförda omständigheter, hvilka nämnda år föranledde en, i förhållande till det nästföregående, betydlig stegring i telegrafverkets utgifter, skulle det hafva varit önskvärdt, att en lika stor uppmärksamhet fästats vid och ett lika fullständigt återgifvande egt run af det i samma berättelse jemväl omförmälda förhållandet i afseende på telegramvexlingens omfattning och den behållna portoinkomsten. I stället synas Revisorerna nu hafva förnämligast riktat sin uppmärksamhet på utgifternas tillökning och öfverskottets minskning under revisionsåret i förhållande till år 1865. Telegraf-styrelsen anhåller fördens skull att här till en början få i underdånighet upprepa, hvad å sid. 15 i berörda, den 14 Oktober 1867 afgifna årsberättelse blifvit i ämnet anfördt:

»Tager man nu i betraktande, att hela telegramtalet under år 1866 ökades från »nästföregående året med 26,2 procent, men portoinkomsten deremot med blott 6,8 procent, »så befinnes anledningen härtill hufvudsakligast ligga i den betydliga nedsättning i taxan »för internationella och transit-telegrammer, hvilken blef en följd af den här ofvan omförmälda telegrafkonvention af den 17 Maj 1865. Vid anställd jemförelse mellan den in- »och utländska telegrafkorrespondensen under sistlidna år, med särskildt hänseende till »hvad hvarterdera slaget inbringat i portoafgifter till Sverige, har det visat sig, att för de »268,128 inländska stats- och privattelegrammerna influtit 332,520 r:dr 7 öre, eller i medeltal för hvarje telegram 1 r:dr 24 öre, samt för de 150,616 utländska (internationella »och transit-) telegrammerna 324,645 r:dr 32 öre, hvilket åter i medeltal utgör 2 r:dr »16 öre (= 3 francs) för hvarje telegram. Motsvarande portosummor och medeltal för år »1865 utgjorde 310,955 r:dr 92 öre resp. 1 r:dr 33 öre för den inländska och 303,817 »r:dr 17 öre resp. 3 r:dr 16 öre för den utländska korrespondensen.»

Häraf framgår således, att medeltalet af portoinkomsten för hvarje telegram minskades för år 1866, i förhållande till nästföregående året, med 6,7 procent vid den inländska och med icke mindre än 31,6 procent vid den utländska korrespondensen, under det att, på sätt å sid. 9 uti årsberättelsen finnes uppgifvet, antalet af expedierade telegrammer deremot ökades sålunda: de inländska med 14,4, de internationella med 33,9 och de transiterande med 110,0 procent, eller på det hela med 26,2 procent. Lägges ytterligare härtill de i meranämnda berättelse jemväl förekommande uppgifterna, att ledningsträdarnes sammanlagda längd ökades under år 1866 med icke mindre än 396,8 geografiska mil, eller med 30,3 procent, och att de till stationerna utlemnade skrifapparaternas antal likaledes ökades från 284 till 317, eller med 11,2 procent, så anser sig Telegraf-styrelsen härmed hafva ådagalagt:

- 1:o det ofafvisliga behofvet af en väsendtlig tillökning i arbetskrafterna, hvilken naturligtvis icke kunde ske utan en motsvarande tillökning i utgifterna under titeln »af-löning» och
- 2:o anledningen dertill, att, enär telegrafkorrespondensens betydliga tillväxt under år 1866 icke åtföljdes af en motsvarande stegring i portoinkomsten, nämnda års öfverskott icke heller kunde blifva så stort, som under det nästföregående året.

Hela summan af löner åt telegrafverkets ordinarie embets- och tjenstemannapersonal samt arvoden till de extra ordinarie tjenstemännen uppgick år 1865 till 354,733 r:dr 54 öre och år 1866 till 396,593 r:dr 14 öre, hvadan tillökningen under det sednare året utgjorde 41,859 r:dr 6 öre; men om denna sistnämnda summa minskas med det belopp af 10,200 r:dr, som, på sätt Revisorerna omförmält, utgjorde förbättring i vissa redan år 1865 anställde ordinarie stationstjenstemäns lönevilkor, visar det sig, att den tillökning i aflöningskostnaden, som år 1866 erfordrats, uteslutande, till följd af telegrafnätets utvidg-

ning och korrespondensens tillväxt, i sjelfva verket icke uppgått till högre belopp än 31,659 r:dr 60 öre, eller blott 8,9 procent mera än år 1865, under det att deremot, såsom redan är nämndt, göromålen ökades med 26,2 procent.

Enär det väl icke lär kunna bestridas, att arbetskostnaden städse är på det allra närmaste beroende af sjelfva arbetets omfattning, vill det synas, som skulle nyss anförda förhållande snarare hafva bort gifva Revisorerna anledning till ett gynnsamt bedömande, än till tvifvelsmål, huruvida något behof verkligen förefanns att uti den utsträckning, som skett, under år 1866 öka telegrafverkets stationspersonal. För öfrigt torde härvid böra erinras, att nämnda behof, i hvad de *ordinarie* tjänstemännen angår, blifvit närmare utredt och ådagalagdt i Telegraf-styrelsens underdåniga förslag till aflöningsstat för ifrågasvarande år och alltså legat till grund för Eders Kongl. Maj:ts nådiga beslut i ämnet. Vidkommande åter behofvet af *extra ordinarie* tjänstemäns biträde, är sådant helt och hållet beroende på korrespondensens större eller mindre liflighet vid olika tider, och anlitaudet af dylikt biträde måste afpassas sålunda, att tillräckliga arbetskrafter städse må finnas tillgängliga för telegrammernas befordring med önskvärd skyndsamhet.

Slutligen torde det tillåtas Styrelsen att tillägga, hurusom svenska telegrafverket icke blifvit inrättadt för att utgöra en direkt inkomstkälla för staten, utan för att indirekt gagna densamma genom underlättande af den allmänna rörelsen i alla riktningar. Uppfyller det sitt ändamål härutinnan och kunna de löpande utgifterna för ett år fullt betäckas af samma års inkomster af telegramvexlingen, hvilket under de tio sednast förflutna åren varit fallet, och klagar icke allmänheten öfver en långsam eller vårdslös befordring af sina telegrammer, hvilket deremot icke afhörts, så torde någon egentlig vigt icke böra fästas vid den af Revisorerna anmärkta omständighet, att 1866 års öfverskott varit mindre än det för nästföregående året.

2:o.

Vidare hafva Revisorerna trott sig finna, att icke alltid den sparsamhet, som i fråga om statens medel vore önskvärd, blifvit af Styrelsen iakttagen, till exempel hvarpå de anført:

a) att, för en månads tjänstgöring vid Östersunds station, en elev från Wenersborg blifvit beordrad att å förra stället sig inställa, hvilket föranledt en resekostnad af 191 r:dr 35 öre;

b) att å en vaktmästare med 500 r:drs lön och 100 r:drs hyresersättning anordnats en särskild godtgörelse af 150 r:dr för inpackning och afsändning af anläggningsmateriel och 20 r:dr för arbete vid materialförråden;

c) att en vid Stockholms telegrafstation anställd tjänsteman, hvilken såsom arbetschef förestått impregneringsstationen vid Stocksunds bro, skulle hafva tillåtits att, ehuru han i denna egenskap under tiden från den 9 April till den 1 December uppburit ett traktamente af 6 r:dr om dagen, likvisst under samma tid bo i Stockholm och i följd deraf betunga telegrafverket med en särskild resekostnad af 280 r:dr: samt

d) att, oaktadt s. k. porslinsisolatorer, inom landet tillverkade, levererats till ett pris af 75 öre stycket, dylika isolatorer jemväl blifvit från Köpenhamn införskrifna till ett pris, som med nära 9 öre öfversteg det nyssnämnda, hvilken åtgärd ensamt för de under revisionsåret inköpta 20,000 stycken skulle hafva medfört en ökad utgift af 1,770 r:dr 65 öre.

I anledning af dessa exempel, hvilka alla, med undantag af det sistnämnda, synas vara hemtade ur de inom Kammar-rättens Öfver-revisions-departement framställda anmärkningar vid elektriska telegrafverkets räkenskaper för år 1866, får Telegraf-styrelsen här nedan, i samma ordningsföljd, underdånigst meddela följande, såsom Styrelsen hoppas,

nöjaktiga upplysningar om verkliga förhållandet härutinnan och anledningarne till de åtgärder, som synas i främsta rummet hafva framkallat Revisorernes uttalande angående bristande sparsamhet med statens medel i berörda fall.

a) Orsaken, hvarföre en till tjänstgöring vid Wenersborgs station för tillfället anställd elev den 20 Augusti 1866 beordrades att resa till Östersund, bestod deruti, att en ny telegraf-förbindelse mellan Sverige och Norge öfver Östersund och Trondhjem nämnda är blifvit upprättad, hvilken den 1 September öppnades för korrespondensen. Hävid blef Östersund s. k. kontrollstation å svenska sidan likasom Wenersborg redan var för korrespondensen å den äldre telegraflinien till Norge, som går öfver riksgränsen mellan Strömstad och Fredrikshald. Då emellertid personalen å Östersunds station var helt och hållet obekant med sättet att föra de fyra olika kontrolljournalerna, äfvensom den dervid erforderliga taxering af hvarje i den ena eller andra riktningen passerande telegram, blef det nödvändigt att för någon kortare tid ditsända en person, som egde full kannedom derom och kunde tillhandagå med upplysningar i ämnet; och som ifrågavarande elev å Wenersborgs station biträdt med dylik journalföring, blef han, enär på närmare håll ingen lämplig person för tillfället fanns att tillgå, beordrad att resa till Östersund.

b) De göromål, som aligga vaktmästaren vid Styrelsens kameral-afdelning och för hvilken han uppbär 500 r:dr i lön och 100 r:dr såsom hyresersättning, bestå hufvudsakligen i upppassning derstädes, mottagning af telegraf-effekter, som till begagnande vid de årliga underhållsarbetena levereras i förrådsmagasinerna, inpackning och afsändning af de från samtliga stationerna årligen requirerade effekter, såsom ledningstråd, isolatorer, apparater, batteriförnödenheter, alla slags blanketter, pappersrullar för telegrafskriften m. m., samt mottagandet af sådan materiel, som från stationerna tid efter annan hitkommer för att repareras. Dessa ordinarie bestyr, hvilka upptaga nämnde vaktmästares tid under hela förmiddagen och ofta äfven under en god del af eftermiddagen, äro af den beskaffenhet, att de med rätta kunna anses vida öfverväga dem, som i allmänhet åligga sådane vaktmästare vid de allmänna embetsverken, hvilka njuta lika stora löneförmåner som de nyss uppgifna, men af sina tjänstegöromål vanligtvis äro sysselsatte blott under förmiddagen, hvadan desse hafva godt tillfälle att under den öfriga delen af dagen skaffa sig biförtjenster genom annan sysselsättning.

Men utöfver dessa bestyr har Telegraf-styrelsen, med fästadt afseende å den nuvarande vaktmästarens vid kameralafdelningen synnerliga duglighet, nit och pålitlighet, plägat under de sednare åren, i stället för att anlita någon annan person, på hvilken Styrelsen icke kunde lika tryggt förlita sig, att jemväl åt nämnde vaktmästare uppdraga inpackningen och afsändningen af sådana för pågående liniebyggnadsarbeten erforderliga effekter och materialier, som i Stockholm levererats, äfvensom att mottaga och i förråden upplägga den vid samma arbeten utbytta eller kasserade äldre materiel. För denna betydliga tillökning i göromål, hvilken förorsakat, att ifrågavarande vaktmästare under större delen af seglationstiden varit dagligen sysselsatt intill sent på aftonen, har Styrelsen så mycket hellre ansett honom förtjent af någon särskild uppmuntran, som han, genom att med egna händer verksamt deltaga i dessa tunga och kraftansträngande göromål, besparat telegrafverket särskild dagaflöning för åtminstone en arbetskarl. Af hvilken betydelse dessa extra uppdrag varit år 1866, då den nu anmärkta gratifikation utbetalades, kan slutas deraf, att de för samma års liniebyggnadsarbeten bestridda utgifter uppgingo till närmare 450,000 r:dr.

Slutligen torde Styrelsen få härvid i underdanighet tillägga, att, i fall sådana extra bestyr, för hvilka den anmärkta gratifikationen blifvit beviljad, skulle åläggas innehafvaren af vaktmästare-sysslan vid kameral-afdelningen, utan någon särskild vedergällning, Styrelsen högligen betviflar, att en person med erforderlig duglighet och arbetsamhet någonsin skulle finnas villig att kvarstå i samma tjänst. Men naturligtvis bör den

särskilda vedergällningen rättas efter de extra göromålens mängd och beskaffenhet, hvidan också den likartade gratifikation, som utgick för år 1867, då liniebyggnadsarbetena voro af mindre omfattning, var lägre än för det föregående året.

c) Uppgiften, att den tjänsteman från Stockholms station, som hade inseendet öfver impregneringsarbetet vid Stocksund, skulle hafva under hela tiden varit boende i Stockholm, hvilat på ett fullkomligt misstag. Styrelsen är tvärtom i tillfälle att kunna vitsorda, att bemälda tjänsteman under impregneringsarbetet bodde vid Stocksund, der han för sig och sin familj förhyrde en bostadslägenhet, som, enligt förevisadt kontrakt, kostade 400 r:dr.

d) Då det visade sig, att de före år 1864 af svenska telegrafverket begagnade små isolatorer, tillverkade vid Rörstrands fabrik af oäkta porslin och derefter försedda med jernbeklädning till skydd mot åverkan, icke fullkomligt uppfyllde sitt ändamål att hindra afledning för den elektriska strömmen, enär det oäkta porslinet lätt genomtränges af fukt och dimma, blef Telegraf-styrelsen betänkt på att anskaffa sådana isolatorer, som i utlandet begagnades, nämligen af äkta porslinsmassa med större dimensioner och utan jernbeklädning, för att användas hufvudsakligen utmed jernvägen, men äfven utefter landsvägarne i de trakter af landet, hvarest erfarenheten visat, att linierna voro mindre utsatta för åverkan. Följaktligen gjordes år 1864 vid Rörstrand en beställning af närmare 7,000 stycken isolatorer af äkta porslin, enligt en utifrån hemtad modell. Dessa isolatorer befunnos visserligen icke fullt nöjaktiga hvad porslinsmassans beskaffenhet angick; men som Styrelsen ansåg sig böra, så vidt möjligt, understödja fabriksägarens bemödanden att förbättra sin tillverkning, gjordes år 1865 vid Rörstrands fabrik en ny beställning af 30,000 stycken isolatorer, hvarjemte, och emedan det ansågs tvifvelaktigt, huruvida tillverkningen af ett ytterligare antal kunde medhinnas inom den tid, då deras uppsättning skulle börja, Telegraf-styrelsen från välkända porslinsfabriker i Berlin samtidigt införskref ett antal af omkring 16,000 stycken isolatorer. Af enahanda skäl och enär, i följd af den i Paris år 1865 afslutade internationella telegrafkonvention, flera ganska vidsträckta trådledningar måste, till uteslutande begagnande för den utländska telegramvexlingen, här i riket anbringas, så att, på sätt här ofvan under 1:o redan blifvit omnämndt, svenska telegrafnätet år 1866 utvidgades med icke mindre än 496,8 geografiska mil i ledningstråd, delades beställningen af det för sistnämnda år erforderliga antalet af porslinsisolatorer mellan fabriken vid Rörstrand samt Bing & Gröndals berömda fabrik i Köpenhamn, hvarifrån transporten var föga kostsam till de orter i södra Sverige, der dessa isolatorer hufvudsakligen skulle begagnas. Äfven under år 1867 delades beställningen mellan Rörstrands och sistnämnda fabrik; men sedan, i följd af denna fortsatta nyttiga täflan, Rörstrands fabrik numera lyckats till önskad fullkomlighet, både hvad porslinets godhet och arbetskickligheten beträffar, uppdrifva sin tillverkning, har Telegraf-styrelsen år 1868 haft den tillfredsställelsen att icke vidare behöfva anlita någon utländsk fabrik och således ensamt från Rörstrand reqvirerat det antal isolatorer, som erfordrats.

Genom denna framställning af sakens rätta förhållande torde det vara till fullo ådagalagdt, att Styrelsen, utan förbiseende af hufvudsyftemålet, nämligen att söka skaffa telegrafverket materiel af bästa beskaffenhet, bemödat sig att, så vidt omständigheterna tillåtit, uppmuntra den inhemska industrien. För öfrigt får Styrelsen i underdånighet åberopa närlagda betyg af Rörstrands fabriks tekniska disponent, utvisande att derstädes före år 1867 icke tillverkats några porslinsisolatorer af lika fin massa och med lika fin glasyr», som i de af telegrafverket från Danmark införskrifna.

Den remitterade handlingen återföljer härjemte. Stockholm den 30 December 1868.

P. BRÄNDSTRÖM.

Herman Uddenberg.

(Bilaga.)

På begäran får jag härmed lemna det intyg, att inga porslinsisolatorer af lika fin massa och med lika fin glasyr, som i de af Kongl. elektriska telegrafverket förr använda danska isolatorerna, blifvit vid härvarande fabrik tillverkade förrän under loppet af år 1867. Rörstrand den 9 Januari 1869.

Rob. Almström,
teknisk disponent.

Direktionens öfver Kongl. Maj:ts Hof-kapell och Teatrar

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer förmält vid granskning af Kongl. Teatrarnes räkenskaper för år 1866.

Underdånigste utlåtande.

Då Eders Kongl. Maj:t under den 23 sistlidne Oktober i nåder befallt Direktionen för Eders Kongl. Maj:ts hof-kapell och teatrar, att inkomma med underdånigt utlåtande öfver hvad i Riksdagens sednast församlade Revisorers berättelse förekommer rörande Eders Kongl. Maj:ts teatrar, vågar Direktionen, med afseende å det af Revisorerne anmärkta förhållandet, det skulle Direktionen, för de trenne ibland teaterns skulder balanserade lån å tillsammans 30,000 r:dr r:mt, hvilka Direktionen från teaterns arbetares och betjentes sjuk- och begravningskassa under spelåren 1853—1854, 1855—1856 och 1861—1862 upptagit, icke hafva lemnat annan säkerhet än sina egna, utan särskildt bemyndigande utfärdade skuldförbindelser, anse sig endast behöfva i underdånighet hänvisa till Direktionens i vidimerade afskrifter och transsumt härhos bifogade underdåniga skrivelser i ämnet, hvarigenom upplysning torde vinnas derom, att Direktionen egt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bemyndigande att ifrågavarande lån upptaga samt för desamma sålunda lemnat den säkerhet, som samma nådiga bemyndigande innefattar.

Stockholm den 11 December 1868.

ERIK af EDHOLM.

Dan. Hwasser.

(Afskrift.)

Underdånigste promemoria.

Gillas:

OSCAR.

Sedan Eders Kongl. Maj:t behagat den 1 April 1854 i nåder lemna Direktionen öfver Eders Kongl. Maj:ts hof-kapell och spektakler tillåtelsen att till betäckande af en i teaterkassan då befintlig brist och till fullgörande af kassans oundgängliga betalningsförbindelser, under samma dag uti Kongl. teaterns arbetares och betjentes sjuk- och begravningskassa upptaga ett lån, stort 10,000 r:dr banko med 5 procent årlig ränta, emot förbindelse för Teater-direktionen att ifrågavarande lån före 1855 års slut till nämnda sjuk- och begravningskassa, jemte upplupen ränta, återbetala, får Direktionen, med underdånig anmälan, att, i anseende till felande tillgångar, sådant ännu icke kunnat fullgöras, nu underdånigst hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nåder medgifva att, under förbehåll

att den utfästade räntan ordentligen erlägges, ifrågavarande lån må tillsvidare i Kongl. teaterns räkenskaper balanseras och endast i mån af teaterkassans tillgångar liqvideras.
Stockholm den 5 December 1855.

RNUT BONDE.

Vidimeras, ex officio:

C. A. Westerstrand.

Dan. Hwasser.

(Afskrift.)

Underdänigste memorial.

Gillas:

OSCAR.

Då de af Eders Kongl. Maj:t under den 28 i denna månad serskildt i nåder anvisade medel till betäckande af en i teaterkassan för det nu tilländagående spelåret uppkommen brist icke blifva tillräckliga för liqviderande af åtskilliga, efter teater-direktionens den 25 dennes derom gjorda underdäniga anmälan, förekomna oförutsedda utgifter för Eders Kongl. Maj:ts teater, hvilka uppgå tillsammans till omkring 2,500 r:dr banko och som måste i räkenskapen för detta spelår afföras, vågar Teater-direktionen härmedelst underdänigt hemställa, att Eders Kongl. Maj:t måtte i nåder tillåta Direktionen att, till infriande af förberörda utgifter, i Kongl. teaterns arbetares och betjentes sjuk- och begravningskassa upptaga ett lån af två tusen fem hundra r:dr banko, mot förbindelse att i mån af uppkommande tillgångar i Kongl. teaterns kassa till sjuk- och begravningskassan återbetalas samt under förbehåll, att fem procent ränta derå från teaterkassan erlägges från och med den 1 nästinstundande Juli och intilldess hela lånet till kapital och ränta blifvit till fullo guldet. Stockholm den 30 Juni 1856.

C. A. WESTERSTRAND.

Vidimeras, ex officio:

Dan. Hwasser.

Transsumt af Förste Direktörens vid Kongl. Maj:ts hof-kapell och spektakler underdäniga promemoria den 19 Juni 1862.

Då teaterns inkomster under nu tilländagående spelår ej uppgått till det belopp, som erfordras för fullgörande af kassans oundgängliga betalningsförbindelser,

vågar Teater-direktionen i djupaste underdänighet anhålla om Eders Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd att

1:o upplåna en i Kongl. teaterns arbetares och betjentes sjuk-
och begravningskassa nu tillgänglig summa, stor 11,250 r:dr r:mt.)

Gillas:

CARL.

E. v. STEDINGR.

Rätteligen transsumeradt,
intygar ex officio:

Dan. Hwasser.

Domkapitlets i Linköping

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmärkt vid granskningen af stiftets elementar-läroverks räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Domkapitlet har under den 23 sistlidne Oktober blifvit anbefaldt att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer uti deras berättelse af den 14 samma månad, angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, anmärkt vid redogörelserna för högre elementar-läroverken i Linköping, Norrköping och Westervik

I afseende på dessa anmärkningar har Domkapitlet infordrat vederbörande rektors yttranden, hvilka härjemte underdånigst öfverlemnas. Och anser sig Domkapitlet härigenom hafva fullgjort den nådiga befallningen, då Domkapitlet utöfver hvad dessa yttranden innehålla icke har något att för sin del anföra eller tillägga, utom beträffande förklaringen rörande första anmärkningspunkten vid Westerviks läroverks räkenskaper i fråga om både bland skulder och fordringar in- och utbalanserade aflöningsmedel till ett belopp af 151 r:dr 20 öre, utgörande enligt uppgift »för kollega Wetterholm år 1859 oriktigt påförde 12 tunnor spannmål».

Förklaranden har nemligen, med påstående att den anmärkta räkenskapsposten skulle tillkommit derigenom, att uti 1858 års löningsstat 12 tunnor kronotiondespannmål blifvit påförda förste kollegan utöfver hvad han verkligen egde uppbära, samt att det på grund häraf för år 1858 felande lönebeloppet, 151 r:dr 20 öre, hvilket rektorsembetet uraktlåtit att requirera, sedermera, såsom utgörande på en gång en lärarnes aflöningsmedelsfordran hos Kongl. Stats-kontoret och skuld till kollega Wetterholm eller hans rättsinnehafvare, fortfarande kvarstått i räkenskaperna, — för rättelses vinnande i förhållandet nu ingifvit requisitionsförslag å nämnda belopp, som sedan det utfallit skulle till vederbörande utbetalas och derefter ur räkenskaperna försvinna. Men efter hvad 1858 års löningsstat för Westerviks läroverk gifver vid handen, synes det vara att antaga, att för ifrågavarande 12 tunnor spannmål, som med ett inom kolumn upptaget penningvärde af 151 r:dr 20 öre blifvit påförda Westerviks stad, att utgöras till rektors samt de båda äldsta kollegernas sammanslagna aflöning, betalningsskyldigheten rätteligen ålegat staden samt att rektorsembetet således har att vända sig till densamma för utfående af läroverkets aflöningsfordran, för hvilken deremot statsverket ej synes böra ansvara. Ty ända från 1812 har staden Westervik med 20 tunnor spannmål årligen bidragit till lärarnes aflöning vid läroverket derstädes, såsom staterna både före och efter 1858 utvisa, och om än af för Domkapitlet obekant orsak i sistnämnda års stat endast 12 tunnor blifvit staden påförda, synes, då densamma hvarken förut eller efteråt vägrat att erlægga fulla beloppet, den omständigheten, att blott en del deraf i staten blifvit upptagen, icke kunna föranleda till befrielse från all betalningsskyldighet.

Domkapitlet, som på grund häraf lemnat rektors ofvanberörda requisitionsförslag utan åtgärd, har å förhållandet, sådant Domkapitlet uppfattat detsamma, fäst at rektors

uppmärksamhet, men någon annan än den redan afgifna förklaringen i frågan har Domkapitlet hitintills icke fått emottaga.

Med djupaste etc.

E. G. BRING.

I. H. W. STEINNORDH.

L. E. RUSEN.

F. WIDMARK.

AXEL BROMAN.

L. FR. ISANDER.

N. ÖSTLING.

Linköpings Domkapitel den 23 December 1868.

J. Friedleif.

Till högvördiga Domkapitlet i Linköping.

Infodradt yttrande med anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning vid granskningen af Linköpings högre elementarläroverks räkenskaper för år 1866 får jag härmed värdsamt afgifva:

Riksdagens Revisorer, som funnit, att den kontanta behållningen i läroverkets kassor och fonder vid årets början utgjorde 4,656 r:dr 78 öre och vid dess slut 3,642 r:dr 11 öre, hafva med anledning häraf anmärkt, att då »fondernas utgifter i allmänhet kunna på förhand beräknas, största delen af sistnämnda summa synes hafva bort kunna göras fruktbarande». Medgifvande anmärkningens riktighet i det afseendet, att största delen af utgifterna kunna på förhand beräknas, får jag härmed äran upplysa, att ett belopp af 3,000—4,000 r:dr i allmänhet är behöfligt för bestridande af de betydliga utgifter, som förestå kassorna dels genast vid årets början, då vanligen räkningarne å under det förflutna året verkställda arbeten eller inköpt materiel inkomma, dels ock under loppet af vårterminen till de stipendii-utbetalningar, som då skola ega rum.

I den mån det kan blifva möjligt att få ränteinbetalningarne och öfriga inkomster i läroverkets kassor, som år 1866 voro till antalet 38, numera äro 39 och inom kort torde uppgå till ett halft hundra, noggrannt för hvarje kassa afpassade efter tiden för hennes påräkneliga utgifter, torde ock minskning af det vid årets slut ineliggande kontanta beloppet vara att motse.

Linköping den 14 November 1868.

E. Widmark.

Till högvördiga Domkapitlet i Linköping.

I afseende på Riksdagens Revisorers genom högv. Domkapitlet den 15 dennes mig delgifna anmärkningar vid byggnadsfondens räkenskap för år 1866 vid Norrköpings högre elementar-läroverk får jag härmed värdsamt anföra, dels, rörande saknaden af närmare uppgift på användningen af de under rubrik »till stadens drätselkammare levererade», uti räkenskapen afförda medel, att, redan vid 1865 års räkenskap, den första, vid hvilken medel sålunda afförts, bilades vidimerad afskriit af högv. Domkapitlets resolution af den 22 Maj samma år, hvarigenom Norrköpings stad, med stöd af nådiga cirkulärbrevet af den 11 December 1863, erhöil rätt att använda byggnadsfondens »influtna och inflytande medel såsom bidrag till ränta och amortering å ett af staden upptaget lån för läroverksbyggnad, som blifvit beräknad att kosta 240,000 r:dr», dels, i afseende på anmärkningen mot *sättet* för räkenskapens förande, att, enär, enligt bifogade tablå öfver vil-

koren vid det af Norrköpings stad år 1865 med Kongl. Maj:ts nådiga tillstånd upptagna amorteringslån af 750,000 r:dr, deri inbegripna ofvannämnda 240,000 r:dr för läroverks-husets uppförande, detsamma först år 1904 varder till fullo betaldt och följaktligen beloppet af byggnadsfondens samtliga tillskott för nämnda ändamål då först känt, det icke torde befinnas lämpligt, att ända till denna aflägsna tidpunkt årligen såsom förskott uppdebitera och utbalansera desamma.

Norrköping den 24 November 1868.

H Aspling,

rektor vid Norrköpings högre elementar-läroverk.

(Bilaga.)

Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Konungens Befallningshafvande i Östergötlands län:

CARL etc. — — — — —

Uti en till Oss ställd, af eder uti memorial den 27 nästlidne Maj, jemte vederbörande magistrats underdåniga yttrande till Vår nådiga pröfning insänd skrift hafva stadsfullmäktige i Norrköping, med bifogande af utdrag utaf de vid deras sammanträden den 3:dje och 17:de sistlidne Mars förda protokoll, i underdånighet anhållit om nådig stadfästelse å det af stadsfullmäktige för deras del fattade beslut, att för stadens räkning upptaga ett amorteringslån till ett belopp af 600,000 r:dr, hvilken summa skulle användas:

- a) — — — — —
- b) — — — — —
- c) — — — — —
- d) — — — — —

utgörande ett sammanräknadt belopp af r:dr 600,000: eller den summa, som stadsfullmäktige afsåge att genom ifrågavarande amorteringslån betäcka; och hafva stadsfullmäktige derjemte, med anmälan att Norrköpings stadsförsamling i den 14 sistlidne Mars hällen kyrkostämman beslutat att, dels för konverterande af de för församlingens folkskolebyggnader redan upptagna lån, dels ock för erhållande af tillgång till uppförande af nya folkskolelokaler, upptaga ett amorteringslån å 150,000 r:dr, och att, enligt hvad ett bifogadt protokollsutdrag utvisade, församlingen meddelat stadsfullmäktige underrättelse härom på det att detta lån måtte af stadsfullmäktige tagas i beräkning vid bestämmande af det lånebelopp, som för kommunens räkning skulle upptagas, i underdånighet anhållit att, i händelse så väl fullmäktiges som kyrkostämmans beslut för berörda låns upptagande vunne nådig stadfästelse, Vi måtte inmedla staden tillåtelse att utfärda obligationer å ett sammanräknadt belopp af 750,000 r:dr, med förbindelse å stadens sida, att deraf lemna Norrköpings stadsförsamling en summa af 150,000 r:dr, mot det att församlingen åtog sig att genom ränteliqvid och amortering återgälda sistnämnda belopp under samma vilkor, som staden komme att för sitt lån sig åtaga.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hafve vi funnit godt förevarande ansökning på det sätt i nåder bifalla, att staden Norrköping, till användande för uppgifna ändamål, må emot räntebärande obligationer upptaga ett lån af sjuhundrafemtiotusen r:dr, deruti inbegripet det belopp af etthundrafemtiotusen r:dr, som Norrköpings stadsförsamling under den 27 nästlidne Maj erhållit Vår nådiga tillåtelse att, dels för konverterande af redan för församlingens folkskolebyggnader upptagna lån och dels för uppförande af nya folkskolelokaler, uppbära; skolande ifrågavarande lån amorteras inom högst fyratio år från lånets upptagande.

Hvilket Eder till svar samt vederbörandes förständigande och efterrättelse härigenom tillkännagifves; befallande Vi Eder Gud Allsmäktig nådeligen.

Stockholms slott den 3:dje Juni 1854.

Under Hans Maj:ts
Vår Allernådigste Konungs och Herres frånvaro
Dess tillförordnade Regering,

Louis De Geer.

J. A. Gripenstedt.

C. J. Malmsten.

N. R. Reuterskiöld.

U. Ekström.

Utdrag af protokollet, hållet hos Stadsfullmäktige vid sammanträde å stadshuset i Norrköping den 2 Februari 1865.

§ 5. I anledning af Stadsfullmäktiges, under nästförestående § i detta protokoll, fattade beslut att, på grund af erhållet nådigt tillstånd, för stadens räkning upptaga ett amorteringslån å sjuhundrafemtiotusen r:dr r:mt, anvisade Stadsfullmäktige för ränta och lånets amortering följande belopp att af allmänna stadsmedlen utgå, nemligen för hvarje af de tre första åren, från den 30 Juni 1865 till och med den 30 Juni 1868, till ränta å hela kapitalet 41,250 r:dr för de tretiosex derpå följande åren, till och med den 30 Juni 1904, till ränta och amortering årligen 48,000 » och för sista året från sistnämnda dag till ränta och slutliqvid 32,570 »

Härom skulle protokollsutdrag ingifvas till stadens magistrat, med anhållan, det magistraten, efter pröfning af de utaf stadsfullmäktige i denna fråga fattade besluts lagenlighet, ville desamma för verkställighet öfverlemna till drätselkammaren, som erhållit Fullmäktiges bemyndigande att låneobligationerne, upprättade enligt godkänt formulär, å stadens vägnar utfärda och underskrifva.

Derjemte beslöts skrifvelse till vällofiga magistraten. Ut supra

In fidem
Fr. Öqvist.

Stadsfullmäktiges förestående beslut, som af magistraten blifvit godkänt, öfverlemnas för verkställighet till drätselkammaren. Norrköpings rådhus den 22 Febr. 1865.

Ex officio
U. J. Ahlström.

TABELL,

utvisande det antal obligationer, som under hvardera af nedanskrifna år skola utlottas för amortering af det lån, stort 750,000 r:dr r:mt, som Norrköpings stad upptagit.

Serien A.								Serien B.							
500 Obl. å 1,000 r:dr hvardera: r:mt r:dr 500,000.								500 Obl. å 500 r:dr hvardera: r:mt r:dr 250,000.							
År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.	År.	Antal Obligationer.
1869	5	Trpt	56	Trpt	135	Trpt	272	1869	3	Trpt	61	Trpt	162	Trpt	307
1870	5	1879	7	1888	12	1897	21	1870	4	1879	9	1888	13	1897	19
1871	5	1880	7	1889	13	1898	22	1871	5	1880	10	1889	14	1898	19
1872	5	1881	8	1890	13	1899	23	1872	6	1881	10	1890	15	1899	21
1873	5	1882	8	1891	14	1900	25	1873	7	1882	11	1891	16	1900	21
1874	5	1883	8	1892	15	1901	26	1874	7	1883	12	1892	16	1901	23
1875	6	1884	9	1893	16	1902	28	1875	7	1884	12	1893	17	1902	23
1876	6	1885	10	1894	17	1903	30	1876	7	1885	12	1894	17	1903	23
1877	7	1886	11	1895	18	1904	32	1877	7	1886	12	1895	18	1904	24
1878	7	1887	11	1896	19	1905	21	1878	8	1887	13	1896	19	1905	20
Trpt	56	Trpt	135	Trpt	272	S.ma	500	Trpt	61	Trpt	162	Trpt	307	S.ma	500

Till högvördiga Domkapitlet i Linköping.

Anbefalld att skyndsamligen inkomma med yttrande i anledning af tvenne anmärkningar, hvilka af Riksdagens Revisorer blifvit gjorda mot Westerviks elementarläroverks räkenskaper för år 1866, får jag vördsamt anföra följande:

1) rörande § 3.

Denna räkenskapspost, 151 r:dr 20 öre, har tillkommit sålunda: I lönestaten för år 1858 påförde Kongl. Stats-kontoret Westerviks elementarläroverks förste kollega 12 tunnor kronotionde-spanmål, utöfver hvad han verkligen egde att uppbära. Detta förhållande har i de följande årens lönesrater blifvit rättadt, men enär rektorsembetet uraktlåtitt att reqvirera det för år 1858 felande lönebeloppet, har detta belopp, såsom utgörande på en gång en lärarnes aflöningsmedels-fordran hos Kongl. Stats-kontoret och skuld till kollega Wetterholm eller dess rättsinnehafvare, fortfarande i räkenskaperna kvarstått.

För att sålunda, enligt den af Riksdagens Revisorer uttryckta mening, i laga ordning rätta detta förhållande, bifogas här requisitionsförslag å detta belopp, hvilket, så snart det hit ingått, skall till vederbörande mot qvitto utbetalas.

2) rörande § 4.

Härom vore mycket att säga. Jag vill dock fatta mig kort. Alltså

- 1:o egde det öfverklagade förhållandet rum före mitt tillträde till rektorsembetet;
- 2:o hafva de i Kongl. skolstadgan till egna kassan hänfödda utgifter mångenstädes befunnits öfverstiga de inkomster, man genom uttaxering på de fattigaste lärjungarne ansett sig kunna åstadkomma, hvadan ett Kongl. cirkulär af den 23 April 1 67 infordrat läroverks-kollegiernas yttrande om föreslagen rättighet att vid inträffande behof använda terminsafgifterna såsom understöd åt egna kassan Detta förslag, som af härvarande Kollegium lifligt förordlades, har dock sedermera ej afhörts;
- 3:o har afgiften till egna kassan innevarande år blifvit höjd med 50 öre i terminen eller från 2,50 till 3 r:dr r:mt, en förhöjning, som, oaktadt sin ringhet, bland mängden af fattiga föräldrar, hvilkas barn bevista detta läroverk, vållat dels stor svårighet och tredska att erlægga nämnda afgift, dels ock här och der beslutet att taga sina barn från läroverket. Hufvudskälet, att Westerviks elementarläroverk till den öfvervägande delen af sina lärjungar kan kallas en fattigskola, ligger enligt mitt förmenande deri, att det såsom realläroverk på intet vis uppfyller ortens behof eller önskningsar, hvadan icke allenast embetsmän och ståndspersoner, utan äfven bergad allmoge fördraga att, till undvikande af ombyte, genast från början sända sina barn till andra, långväga läroanstalter.

Westervik den 19 November 1868.

R. Kajrdt.

(Bilaga.)

Requisitionsförslag å den enligt 1858 års lönestat för Westerviks elementarläroverks då varande förste kollega P. Wetterholm tillkommande ersättning för i samma stat oriktigt påförda 12 tunnor spanmål.

Lärarens namn:	r:mt r:dr.
P. Wetterholm, förste kollega	151,20.
	Summa 151,20.

Westervik den 19 November 1868.

R. Kajrdt.

Domkapitlets i Upsala

underdåniga utlåtande öfver af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid Upsala domkyrkas räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t anbefallt Domkapitlet inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorerers berättelse, angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, i hvad samma berättelse angår Upsala domkyrka, hvarvid anförts att, då kyrkan vid revisionsårets början egt en kontant behållning af 7,042 r:dr 83 öre, som vid

årets slut ökats till 7,390 r:dr 60 öre, och då sålunda utgifterna helt och hållet betäckts af inkomsterna för året, större delen af nämnda kontanta behållning bort kunna i likhet med öfriga tillgångar göras fruktbärande, samt att, beträffande räkenskaperna i öfrigt, det förefallit Revisorerna anmärkningsvärdt, att för åtskilliga i Mälareprovinsernas enskilda bank deponerade belopp å tillsammans 6,000 r:dr ränta influtit först efter ett års och fem månaders förlopp.

I anledning häraf har domkyrkosysslomannen, i egenskap af kassans räkenskapsförare, uti infordrad förklaring, hvilken här underdånigst bifogas, andragit följande:

att den vid räkenskapsårets slut ineliggande kontanta behållningen, 7,390 r:dr 60 öre, utgjorts dels af ett hos arbetare och redogöraren utestående belopp af 3,090 r:dr 60 öre, hvilket efter verkställda aflöningar m. m. under derpå följde Januari månad nedgått till 1,662 r:dr 25 öre, dels af i kassakistan kontant ineliggande 4,300 r:dr, hvilka innehållits i anledning af ett i fråga kommet arbete vid domkyrkan, hvarför kostnaden förslagsvis beräknats till 6,150 r:dr, hvilket arbetes utförande emellertid uppskjutits, hvilket åter föranledt, att så väl nämnda 4,300 r:dr som öfriga influtna medel under året 1867 utlånats till ett belopp af 8,500 r:dr;

att, hvad anginge redovisningen af ränta å de i Mälareprovinsernas enskilda bank deponerade medel, redovisningen omfattade tiden dels från den 1 Mars 1865 till samma dag 1866, dels från sistnämnda dag till den 1 Augusti 1866, således tillhoppa 1 år 5 månader, för hvilken tid ränta i räkenskapen påförts med 425 r:dr r:mt.

Till hvad redogöraren sålunda anfört har Domkapitlet för egen del intet att i underdånighet tillägga, utom, beträffande sist berörda anmärkningspunkt, den upplysning, att, då i domkyrkans räkenskaper all ränta å lån, hvilka icke under året inbetalts, redovisas från 1 Mars till 1 Mars, räkenskapsförarens redovisning i 1866 års räkenskap af ränta å de i Mälareprovinsernas enskilda bank från år 1865 kvarstående, men den 1 Augusti 1866 åter lyftade depositionsmedel 6,000 r:dr omfattat tiden först från den 1 Mars 1865 till samma dag 1866, eller det vanliga ränteåret, och derefter Mars med Juli månader sistnämnda år 1866, eller således tillhoppa 1 år och 5 månader.

Remissakten återställes i underdånighet.

Med djupaste etc.

H. REUTERDAHL.

C. A. TORÉN.

C. A. CORNELIUS.

C. A. HULTKRANTZ.

OTTO F. MYRBERG.

C. T. HJERPE.

G. L. COLLINDER.

Upsala Domkapitel den 9 December 1868.

E. R. Henschen.

Stormäktigste, allernädigste Konung!

Af högv. Domkapitlet anbefalld att afgifva underdånig förklaring öfver Riksdagens herrar Revisorerers anmärkningar vid Upsala domkyrkas räkenskap för år 1866. får jag underdånigst anföra, att hvad först angår anmärkningen vid den i kassakistan vid årets slut ineliggande kontanta behållningen af 7,390 r:dr 60 öre r:mt, så utgöres den af hos arbetare och redogöraren utestående 3,090 r:dr 60 öre, efter skedda aflöningar m. m. i Januari månad 1867. nedgingo till 1,662 r:dr 25 öre, samt af i kassakistan ineliggande 4,300 r:dr, hvilka innehölls i anledning deraf att fråga uppstått om ett, enligt kostnadsförslag, till 6,150 r:dr uppgående arbete vid domkyrkan. Då detta arbetes

verkställighet uppskötts och medlen för ändamålet icke behöfdes, blefvo de, jemte hvad för öfrigt influtit, under år 1867 mot inteckning utlånade till ett belopp af 3,500 r:dr r:mt, hvarefter i kassakistan befunnos ineliggande 1,100 r:dr samt hos arbetare och redogöraren utestående 1,196 r:dr 93 öre r:mt.

Hvad åter angår anmärkningen vid räntan å de i Mälareprovinsernas enskilda bank, under olika poster, på deposition insatta 6,000 r:dr r:mt, så kan jag dervid icke finna något anmärkningsvärdt, enär årsräntan å 5 % å denna summa ifrån den 1 Mars 1865 till samma dag 1866 utgjordes med 300 r:dr r:mt, hvartill kom räntan från den 1 Mars till den 1 Augusti 1866, då de deponerade medlen uttogos, utgörande denna ränta 125 r:dr r:mt, hvilka räntemedel finnas i räkenskapen upptagne, efter 5 %, för ett år och fem månader å tillsammans 6,000 r:dr r:mt, med sammanräknade 425 r:dr s. m.

Med djupaste etc.

Upsala den 4 December 1868.

J. G. Schram.

Domkapitlets i Skara

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens
Revisorers anmärkning vid Domkapitlets
räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 23 nästlidne Oktober får Consistorium afgifva underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens sednast församlade Revisorers anmärkning vid Skara Consistorii räkenskaper för år 1866, att från stiftets emeritikassa samt från Siggelkowska och Öjebomska stipendiefonderna ett lån å tillsammans 1,500 r:dr blifvit utlemnadt, hvarå obetalda räntor uti de särskilda fondernas redogörelser balanseras från den 12 Maj 1864 med ett sammanlagdt belopp af 234 r:dr 74 öre; samt att anledningen, hvarför räntorna icke blifvit i behörig ordning inbetalda, icke af räkenskaperna kan inhemtas.

Anledningen till det anmärkta förhållandet var den, att egaren af den fastighet, hvari emeriti- och stipendii-kassorna, till säkerhet för lånet, ega inteckning, gjort konkurs. Sedan denna blifvit utredd, hafva under loppet af år 1867 de balanserade räntorna blifvit inbetalda.

De remitterade handlingarne återställas i underdånighet.

Med djupaste etc.

J. A. BUTSCH.

A. F. SONDÉN.

J. COLLÉN.

P. G. ALANDER.

N. SVALANDER.

FR. E. FAGERSTRÖM.

Skara Domkapitel den 18 November 1868.

Gabr. Söderlind.

Domkapitlets i Strengnäs

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens
Revisorers anmärkning vid stiftets ele-
mentar-läroverks räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Genom nådig remiss under den 23 Oktober innevarande år anbefaldt att afgifva underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers i berättelsen för år 1866 gjorda erinringar — dels vid sättet för redogörelsen för *Strengnäs elementarläroverk* egna kassa, såsom omfattande, enligt Revisorernes åsigt, för denna kassa främmande såväl inkomster som utgifter, dels vid *Södertelge pedagogis* terminsafgifts- eller materialkassas räkning, såsom icke utvisande någon ränteafkomst under året — får Domkapitlet, som häröfver infordrat vederbörande redogörarens förklaringar, med underdånigt öfverlemnande af desamma, underdånigst tillkännagifva, att Domkapitlet dervid auser sig icke hafva något att för sin del tillägga; och Domkapitlet framhårdar

Med djupaste etc.

TH. ANNERSTEDT.

TH. STRÖMBERG.

JOH. GEZELIUS.

LARS BROMAN.

L. F. KUMLIN.

C. F. LINDMAN.

H. AMINSON.

A. L. NORDVALL.

Strengnäs Domkapitel den 2 December 1868.

L. H. Lahng.

Till högvördiga Domkapitlet i Strengnäs.

Öfver Riksdagens Revisorers anmärkning vid Södertelge läroverks termins- eller materialkassas räkenskap för år 1866 får jag, på högv. Domkapitlets anmodan derom, härmed inkomma med min vördsamma förklaring.

Alltsedan en särskild byggnadskassa här bildades, på grund af Kongl. Maj:ts nådiga bref den 11 December 1863, hafva de förra terminsafgiftsmedlen kallats pedagogiens materialkassa och ansetts fortfarande böra redovisas i särskildt konto och på sätt som det nådiga brefvet bifogade formuläret, särskildt beträffande dem, utvisar; och då detta formulär synes gifva vid handen, att medlen förr eller sednare kunde komma att affordras till leverering i länets ränteri, har man likaledes ansett för nödigt att hafva dem genast tillgängliga, till undgående af förlägenhet, ja, ansvar, om de i hast infordrades och, utlånta, icke strax kunde inbetalas vid anfordran.

Emellertid hade ingen anmält sig såsom lånesökande till de således ineliggande medlen, som år 1866 utgjorde det af Riksdagens Revisorer omförmälda beloppet. Vål hade möjligen äfven materialkassans medel, dock med direktionens särskilda samtycke, emottagits till förräntande uti stadens sparbank, der andra läroverkets fonder äro insatta; men dervid mötte dock alltid det hindret, att medlen der icke till hela sitt belopp, icke ens till någon större andel deraf, varit att lyfta, förrän efter minst trenne månader förut skedd uppsägning.

Sådant är rätta förhållandet i förevarande fall, och då härtill kommer den omständigheten, att man vid denna tiden äfven var betänkt på att anskaffa nya skolnöbler och, till följd af skolans hugnande med en extra-lärare under året, äfven föröka den öfriga undervisningsmaterielen, hvartill materialkassans tillgångar behöft användas, ehuru beslutet derom sedermera uppsköts, tilldess man hunnit inhemta, huru frågan om en tredje lärares aflöning här på stat skulle utfalla; och då för öfrigt ingen lag eller föreskrift veterligt förefinnes, som ålägger en kassaförvaltare att under sådana omständigheter sjelf betala ränta å medel, af hvilka ingen fördel honom tillflutit, så vågar man i största ödmjukhet med tillförsigt hoppas, det icke skall räknas förvaltningen till last, om under revisionsåret inga räntemedel kommit materialkassan till godo. Numera, sedan från andra läroverk försports, att icke heller derstädes terminsafgiftsmedlen behöft i ränteriet levereras, hafva desamma äfven här blifvit utlåta på ränta till kassans ytterligare förkofran.

Södertelge den 24 November 1868.

And. Ijungberg.

Till högv. Domkapitlet i Strengnäs.

I anledning af Riksdagens Revisorers utlåtande angående härvarande elementarläroverks egna kassas skuld, får jag i ödmjukhet meddela följande redogörelse för samma kassas inkomster och utgifter under båda åren 1866 och 1867, dervid uteslutande alla dem, som ej i § 134 af Kongl. Maj:ts nådiga skolstadga finnas fastställda. Redogörelsen utvisar, att dessa inkomster endast till tredjedelen eller åtminstone ej fullt till hälften motsvara de för dem bestämda utgifterna, hvarföre ock lärjungarnes bidrag till denna kassa på intet sätt kunna sägas vara använda till andra än de för desamma fastställda ändamål. Fastmer kan sägas, att en del af kassans skulder uppkommit derigenom, att denna deras afgift varit och fortfarande är för låg, och att den behöfde betydligt höjas, om ej kassans öfriga inkomster kunde bidraga till utgifterna för ljus, ved, vaktmästare o. s. v.

Strengnäs den 23 November 1868.

J. A. Drysen.

Utdrag af räkenskapen öfver Strengnäs högre elementar-läroverks egna kassa för år 1866.

Inkomster, som tillkommit kassan från lärjungarne jemte de s. k. Djeknepenningarne:

Afgift af inskrifne.....	58,50.
Afgift i enlighet med § 134 mom. 1, c af Kongl. Maj:ts nådiga skolstadga	520,00.
Inkomst af försålda kataloger.....	8,32.
» af betygsböcker	17,25.
Djeknepenningar	16,78.

Summa 620,85 i:dr r:mt.

Utgifter, utom de till räntor, underhåll af gårdar m. m., uppgå till ett belopp af 3,187,27 r:dr r:mt, men böra förmiuskas med följande poster, som kunna sägas vara sådana, att de äfven böra betäckas af kassans öfriga inkomster:

Besigtning vid Norrby	13,06.
Tvenne ramar	391,00.
Bleckslagaren Öhmans räkning	18,50.
Stadsfiskal Jäderholms dito	3,50.
Extra brandstodsafgift	777,80.
Afgift till lektor Gezelius	30,00.
Tornväktarelön	1,50.
Hyra till rektor	75,00.

Summa 1,310,36 r:dr r:mt.

Då denna summa tages från hela utgiftsbeloppet,

3,187,27,
<u>1,310,36</u>

återstå således

1,876,91,

som utgöra kassans utgifter för ved, ljus, renhållning m. m., eller 1,256,06 r:dr r:mt mer än de ofvannämnda inkomsterna.

Strengnäs den 23 November 1868.

J. A. Drysen.

Utdrag af räkenskapen öfver Strengnäs högre elementar-läroverks egna kassa för år 1867.

Inkomster, som tillkommit kassan från lärjungarne jemte de s. k. Djeknepenningarne

Afgift af inskrifne	81,00.
» i enlighet med § 134 mom. 1, c af Kongl. Majts nådiga skolstadga	527,75.
Inkomst af försålda betygsböcker	5,75.
» för programtryckning	50,00.
Djeknepenningar	22,50.
Afgift af seminarium till vaktmästaren	25,00.
Ersättning för en sönderslagen lampa	3,50.

Summa 715,50 r:dr r:mt.

Utgifter, till följande i § 134 af Kongl Majts nådiga skolstadga bestämda ändamål:

Boktryckare-räkningar	156,90.
Bokbindare- dito	104,25.
Vaktmästarelön	419,48.
Vedräkningar	436,91.
Utgifter för rengöring	100,08.
» » lagningar	58,04.
Diverse utgifter	606,72.

Summa 1,882,38 r:dr r:mt.

Från de under rubriken »diverse» upptagna utgifter böra dock följande poster afgå, såsom de der böra betäckas af kassans öfriga inkomster, neml.:

Annons om brygghusets försäljning	1,00.
Afgift för urtima ting	51,73.
» » en skottkärra	3,75.
Tornväktarelön	1 50.
Hyra åt rektor	225,00.
Afgift till lektor Gezelius	30,00.

Summa 312,98 r:dr r:mt,

hvarigenom utgifterna belöpa sig till 1569,40 r:dr r:mt, använda till ljus, ved, renhållning m. m.; om denna summa jämföres med de redan upptagna inkomsterna af 715,50 r:dr r:mt, visar sig, att utgifterna med 853,90 r:dr r:mt öfverstigit inkomsterna.

Strengnäs den 23 November 1868.

J. A. Drysén.

Domkapit'ets i Westerås

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens
Revisorerers anmärkningar vid Domkapit-
lets räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning att inkomma med underdånigt utlåtande, i anledning af de af Riksdagens Revisorer gjorda anmärknin-
gar vid Consistorii och Westerås elementar-läroverks räkenskaper för år 1866, får Con-
sistorium, med öfverlemnande af Consistorii-notarien, Phil. Doctor J. W. Sjöqvists och
Rektorn vid Westerås elementar-läroverk, R. K. N. O., Phil. Doctor A. L. Mossbergs
infordrade förklaringar, härmed i underdånighet anföra, det Consistorium, hvad beträffar
den förstnämndes yttrande, dermed i sak öfverensstämmet och icke har något annat att
dertill lägga än att, hvad angår Revisorerernes anförande i slutet af 2:a anmärkningspunk-
ten, nemligen att kassans inkomster »icke blifvit i vederbörlig tid gjorda fruktbarande»,
orsaken, hvarför den del af inkomsterna, hvarå detta yttrande syftar, icke blifvit inom
den tid, som eljest kunnat ske, utlånad, härledt sig från brist af säkra lånehandlingar,
ehuru annonsering för utlåning af inneliggande medel egt rum, samt att, hvad beträffar
rektor Mossbergs yttrande, Consistorium icke har något att till detsamma tillägga.

Med djupaste etc.

C. O. BJÖRLING.

E. G. BJÖRLING.

D. A. SUNDÉN.

FREDR. GIHL.

Westerås Domkapitel den 13 Januari 1869.

J. W. Sjöqvist.

§ Till högvärdiga Domkapitlet i Westerås.

Infördad förklaring öfver af S atsrevisorerna gjorda anmärkningar vid Westerås högre elementar-läroverks räkenskap för år 1866 får jag härmed äran afgifva, med återställande af anmärkningshandlingen.

§ 4.

De i denna § anmärkta, oriktigt inbalanserade 40 r:dr äro terminsafgiftskassan godtgjorda i räkenskapen för år 1867.

Då samma kassas inkomster för året ej räckt till att betäcka utgifterna, än mindre att afbetala den inbalanserade skulden, har redogöraren, som förskjutit de oförderliga medlen, tillgodoräknat sig ränta på den sistnämnda

§ 5.

De betydliga utgifter, uppgående — enligt hvad 1867 års räkenskap utvisar — till ett belopp af öfver 1,300 r:dr r:mt, hvilka, enligt hvad känt var, förestodo byggnadsfonden i början af sistnämnda år, utgjorde ett hinder för den ifrågasatta utlåningen af de influtna medlen

Westerås i December 1868.

Ludvig Mossberg.

Till högvärdiga Domkapitlet i Westerås!

Anmodad att afgifva förklaring i anledning af de af Riksdagens Revisorer gjorda anmärkningar vid granskning af Consistorii räkenskaper för år 1866, får jag härmed yttra, att hvad beträffar den första af dessa anmärkningar, så var det svårt att undvika den skiljaktigheten, som af Revisorerna blifvit observerad. Orsaken dertill finnes tydligt i sammandraget angifven. Derom är ej vidare mycket att säga. Redogöraren har vid uppgörandet af detta sammandrag att införa ur de särskilda läroverkens räkenskaper hufvudsummorna, sådana de befinnas, ej att ändra dem. Om vid summeringen visar sig, att debet och kredit ej gå ihop, såsom här var förhållandet, kan detta svärligen hjälpas, men väl orsaken dertill upplysas, såsom ock skett.

I 1867 års sammandrag af hufvudredogörelserna gå ej heller debet och kredit ihop. Redogöraren har lika litet kunnat hjälpa detta. Han har blott kunnat angifva hvad som föranledt skiljaktigheten.

Hvad angår Revisorernes andra anmärkning, som rör byggnadskassan, så hade denna kassa under året ej att påräkna någon annan inkomst än arrendet af Leksands pastorat, som utgjorde 8,378 r:dr 50 öre; de årliga kollektmedlen, som uppgingo till 321 r:dr 63 öre, samt räntemedel, 13 r:dr 99 öre. Om det borde hafva kunnat förmodas, att förstnämnda, påräknade inkomst, skulle ordentligen inbetalas, så var sådant derför likväl ej säkert. Kollektmedlen äro naturligtvis till sitt belopp obestämda och nedgå derjemte nästan årligen. Räntemedlen voro en obetydlighet, som dessutom ingingo vid årets slut. Sedan Leksands-arrendet vid utsatt tid ingått, ej den 28 April, — en arrendator brukar sällan i förskott eller före bestämd tid inbetala sitt arrende —, utan i början

af Maj, om arrendatorns räkning än var daterad den 28 April, och afgjordt blifvit, att inga större och mera betydande utgifter för byggnader eller reparationer för året erfordrades, så beslöts, att lånet, 2,000 r:dr ur emeritikassan, skulle återbetalas den 1 Juli. Revisorerna anmärka, att det ej betaltes redan innan arrendet af Leksands pastorat ingått, då vid årets början fanns kontant i kassan 3,509 r:dr 4 öre. Denna kontanta behållning uppstod hufvudsakligen just genom upptagandet af lånet, 2,000 r:dr, ur emeritikassan vid 1865 års slut. Att denna kontanta behållning ej bör kunna anses för stor för löpande utgifter under året, har jag ådagalagt i mitt svar å de af Riksdagens Revisorer vid granskning af 1865 års räkenskaper gjorda anmärkningar. Jag yttrar i detta svaromål, att »den kontanta behållningen, som vid 1865 års slut utgjorde 3,509: 4, och som, för dess, enligt Revisorernes tanke, för stora belopp föranledde anmärkning, icke torde hafva gifvit anledning dertill, om Revisorerna haft tillgång till föregående årens räkenskaper och aktat nödigt observera kassans utgifter för t. ex. ett tiotal af år. Det skulle då hafva visat sig att, om åren 1865—1856 tagits, medium deraf utgjort 11,809 r:dr 83 öre. Tagas åren 1864—1855, gör medium 10,611 r:dr 23 $\frac{3}{10}$ öre. Vidare medium

af åren 1863—1854	6,828 r:dr	33 $\frac{4}{5}$ öre.
» 1862—1853	4,133	» 11 $\frac{1}{5}$ »
» 1861—1852	4,443	» 65 »
» 1860—1851	4,416	» 43 $\frac{1}{5}$ »
» 1859—1850	4,496	» 29 »
» 1858—1849	3,612	» 70 »
» 1857—1848	3,471	» 44 $\frac{2}{5}$ »
» 1856—1847	2,591	» 93 $\frac{9}{10}$ »

Häraf synes, att medium af utgifterna för alla dessa tiotal af år blott tvenne gånger understiger den anmärkta summan, 3,509: 4, hvadan den i allmänhet ej kan anses för hög för bestridande af följande årets utgifter». Jag torde endast behöfva åberopa hvad jag sålunda yttrat för att visa, att ej heller den vid 1866 års slut befintliga kontanta behållningen, 4,186 r:dr 79 öre, bör kunna anses för stor. Revisorerna anmärka icke heller detta, omnämna blott summan.

Hvad angår Revisorernes *tredje* anmärkning, som rör emeritikassan, så kunde, hvad beträffar den kontanta behållningen vid årets början, 5,180 r:dr 88 öre, denna summa omöjligen blifva mindre, då den utgöres af dels 1,500 r:dr, inbetaldt lån den 31 December 1865, dels ock samma dag inbetalda räntor. Vid årets slut fanns kontant 10,332: 39. Låneräkningen visar: att deraf utgör 4,050 r:dr den 31 December 1866 inbetalda lån och resten inbetalda räntor; att under årets lopp inbetaltes i öfrigt lån till belopp af 3,500 r:dr, nemligen den 11 April 150 r:dr, den 15 Juni 750 r:dr och den 1 Juli 2,000 r:dr; att under året utlånades 12,350 r:dr, nemligen den 15 Jan. 1,000 r:dr, den 17 Febr. 800 r:dr, den 11 April 750 r:dr, den 18 April 1,200 r:dr, den 11 Maj 600 r:dr, den 19 Maj 500 r:dr, den 26 Maj 600 r:dr, den 1 Juni 1500 r:dr, den 9 Juni 650 r:dr, den 13 Juni 1,000 r:dr, den 15 Juni 1,000 r:dr, den 15 Juni 750 r:dr, den 5 Juli 1,000 r:dr, den 15 Okt. 1,000 r:dr; — att sålunda till medlet af året var utlånadt hela den vid årets början befintliga kontanta behållningen, 5,180: 88, jemte de under året till den 1 Juli inbetalda lånen, 3,500 r:dr, samt dessutom 2,670 r:dr, ehuru alla kassans intrader under året utom räntor ej gå till mer än 2,564 r:dr 66 öre och hela denna summa ej var till medlet af året inbetald. Jag hemställer, om anmärkningen, »att tillgångarne icke i vederbörlig ordning gjorts fruktbarande», är befogad.

Westerås den 24 December 1868.

J. W. Sjöqvist.

Domkapitlets i Lund

underdåniga utlåtande, i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning vid redogörelsen för stiftets skolbyggnadskassa för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Genom nådig remissresolution den 23 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj: anbefallt Domkapitlet att afgifva underdånigt utlåtande öfver en af Riksdagens Revisorer vid 1866 års redogörelse för Lunds stifts skolhusbyggnadskassa gjord anmärkning af innehåll att, då kassans inkomster, hvilka utom upplupna räntor utgjorts utaf afkomsten från lediga ecklesiastika beställningar, i allmänhet influtit dels i början och dels under förra hälften af året samt årsutgifterna endast uppgått till 3,961 r:dr 32 öre, den i kassan vid årets slut ineliggande kontanta behållningen, 12,897 r:dr 51 öre, syntes hafva varit större än behovet påkallat. Domkapitlet får med anledning häraf i underdånighet anföra följande:

Det är riktigt, att vid årets slut den ineliggande kontanta behållningen utgjorde nämnda belopp. Men det är ej riktigt, att kassans inkomster, utom upplupna räntor, utgjorts endast af afkomsten utaf lediga ecklesiastika beställningar; det är icke heller riktigt, att inkomsterna, om dermed skall förstås kontanta penningar, i allmänhet influtit dels i början, dels under förra hälften af året. Inkomsterna hafva nemligen till ganska betydlig del — icke mindre än 11,000 r:dr r:mt — utgjorts af influtna fordringar, som vid årets början balanserades och till kassan ingått med 1,500 r:dr under Juli, 5,500 r:dr under Augusti samt 4,000 r:dr under September månad, allt enligt hvad redogörelsen utvisar. Likaledes hafva af de i redogörelsen redovisade inkomster af lediga ecklesiastika tjänster från vederbörande, som besörjt uppbörden, omkring 3,000 r:dr r:mt först under sednare hälften af året ingått. Af redogörelsen synes ock, att under den 4 Oktober blifvit utlånta 12,000 r:dr af de medel, som före den tiden influtit, samt att af den under den 31 December befintliga behållningen i räntor och amortering samma dag influtit omkring 2,700 r:dr, hvilka tillsammans med ett belopp, motsvarande kassans vid räkenskapsårets slut balanserade skuld, något mer än 900 r:dr, icke skäligen kunde väntas i redogörelsen förekomma såsom räntebärande. Men, efter hvad följande årets redogörelse för ifrågavarande kassa utvisar, hafva under loppet af Januari och Februari månader år 1867 af kassans kontanta behållning blifvit i 2:ne särskilda poster utlånta 12,650 r:dr r:mt. Att icke större delen af sistnämnda belopp redan före utgången af år 1866 blifvit utlånt, härledde sig endast deraf, att de redan då anmälde låntagarne först vid nyssnämnda tider kunnat förete vederbörliga lånehandlingar.

Remissakten återställes härhos.

Med djupaste etc.

WILH. FLENSBURG.

C. W. SKARSTEDT.

CLAS WARHOLM.

P. A. EKDAHL.

Lunds Domkapitel den 11 Nov. 1868.

Carl Westdahl.

Domkapitlets i Göteborg

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens Revisorers anmärkningar vid granskningen af stiftets elementarläroverks räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

I nådig remiss den 23 Oktober 1868 har Eders Kongl. Maj:t anbefallt Consistorium att afgifva underdånigt utlåtande rörande Riksdagens Revisorers anmärkningar vid Göteborgs och Halmstads högre elementarläroverks räkenskaper för år 1866.

I anledning häraf har Consistorium ansett sig böra fråna Rektorn vid Göteborgs högre elementarläroverk, Philos. d:r A. O. Heurlin och Rektorn vid Halmstads högre elementarläroverk, Philos. d:r Z. Göransson infordra förklaringar i ärendet, hvilka förklaringar Consistorium får härhos underdånigst öfverlemna, under tillkännagifvande, att Consistorium icke har något att tillägga till hvad bemälda rektorer hvar för sig anført.

Med djupaste etc.

GUST. D. BJÖRCK.

P. WIESELGREN.

C. PREHN.

FR. TH. BLOMSTRAND.

C. J. SUNDSTRÖM.

Göteborgs Domkapitel den 13 Januari 1869.

J. D. Magnusson.

Till högvördiga Domkapitlet i Göteborg.

Med anledning af de anmärkningar, som uti Riksdagens Revisorers berättelse för år 1866 blifvit gjorda rörande Göteborgs högre elementarläroverks kassor och förvaltning, får undertecknad vördsammast afgifva följande förklaring.

Egna kassans utgifter böra bestridas genom afgifter, som i mån af behof årligen åläggas lärjungarne. Emellertid är det hardt nära omöjligt att i förväg beräkna utgifterna; dels vexlar dessas belopp för andra poster dels och i synnerhet för tryckning af årsberättelse med åtföljande afhandling. Lika svårt är att bestämma inkomsterna. Gällande läroverksstadga medgifver väl icke uttryckligen lärjungars befrielse från afgift till denna kassa och det ålägges rektor att indrifva densamma. Men lagen innehåller inga bestämmelser om, hvilka åtgärder rektor är berättigad vidtaga för att verkligt utgå det utaf alla, om sådant bör ske genom lagsökning, hotelse med förvisning från läroverken eller på annat sätt; och då nu ett icke ringa antal lärjungar vid högre elementarläroverket bestämdt saknar egna tillgångar, och hufvudsakligen lefver uppå enskildt understöd, blir rektors förlägenhet så mycket större. Höjes afgiftens belopp för de betalande, har det visat sig, att klagomål från dessas föräldrar uppstår öfver oskäligen beskattning. Dessutom synes billigheten fordra, att denna afgift alltjemt bibehålles vid ett någorlunda jemnt belopp under flera år. Slutligen anhåller jag få meddela, att det, genom beredande af extra inkomster, blifvit en möjlighet att år 1867 minska den anmärkta skulden med omkring 200 r:dr rmt samt att anledning finnes till det hopp, att densamma inom ej alltför lång tid skall på sådant sätt och utan afgiftens förhöjande kunna afbetalas.

Hvad beträffar det anmärkta beloppet af den kontanta behållningen år 1866, anhåller jag vördsamt få upplysa, att den ungefärligen jemnt motsvarar terminsafgifterna för höstterminen (omkring 4,000 r:dr r:mt) och halfva årets ränteinkomster, och att de förra vanligen inflyta under första hälften af December månad och de sednare den 31 Dec., och sålunda icke lätteligen kunna genast göras fruktbarande. Emellertid skall, såvidt möjligt är, rättelse uti anmärkta förhållandet göras. Göteborg den 13 Januari 1869.

A. O. Heurlin.

Till högvördiga Consistorium i Göteborg.

Med anledning af högv. Consistorii skrifvelse den 11 innevarande månad, hvarigenom jag blifvit anmodad att insända förklaring öfver af Riksdagens Revisorer i vidfogadt transsumt gjord anmärkning vid Halmstads högre elementarläroverks räkenskaper för år 1866, rörande det i redogörelsen för Barfothska stipendiifonden fortfarande balanserandet från ena året till det andra af ett belopp å 33 r:dr 13 öre, får jag härmed vördsamt afgifva den förklaring, att, som ingen anmärkning, mig veterligen, mot berörda balansering förut blifvit framställd, jag deri trots mig hafva skäl att anse densamma vara tillåten och befogad; men, sedan Riksdagens Revisorer numera förklarar sig ej gilla nämnda redogörelsesätt, skall jag, såvidt ske kan, i läroverkets räkenskaper ej hädanefter detsamma använda. Halmstad i elementarläroverkets rektorsembete den 19 Nov. 1868.

Zacharias Göransson.

Domkapitlets i Kalmar

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmärkt vid stiftets byggnadskassas och Oscarshamns elementarläroverks räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss den 23 nästlidne Oktober å Riksdagens Revisorer uti berättelse den 14 i samma månad gjorda anmärkningar vid Kalmar stifts byggnadskassas och Oscarshamns elementarläroverks räkenskaper för år 1866, har Domkapitlet infordrat vederbörande räkenskapsförarens förklaringar; och får Domkapitlet, med desammas öfverlemnande, för egen del i underdånighet anföra, att Domkapitlet instämmer uti hvad Consistorii-notarien Lagerhamn i sin förklaring yttrat rörande stiftets byggnadskassas räkenskaper, men att, beträffande Oscarshamns läroverks terminsafgiftskassa, Domkapitlet anser den vid årets slut i denna kassa befintliga behållningen böra göras fruktbarande, med undantag af hvad som för läroverkets då förutsedda behof kan anses behöfligt.

Med djupaste etc.

P. GENBERG.

N. P. LJUNGGREN.

ABR. SJÖSTRAND.

A. WIEMER.

Kalmar Domkapitel den 23 December 1868.

C. M. Lagerhamn.

Till högvördiga Domkapitlet i Kalmar.

Öfver Riksdagens Revisorers anmärkning vid Kalmar stifts byggnadskassas räkenskaper för år 1866 får undertecknad härmed ödmjukast afgifva infordrad förklaring.

Den 18 Oktober 1866 insattes för byggnadskassans räkning 11,000 r:dr r:mt i Smålands enskilda banks afdelningskontor härstädes på 6 månaders deposition, mot ränta efter 5½ procent för år. Dessa medel voro ännu i banken innestående vid 1866 års slut och lyftades icke förr än den 20 April 1867, då räntan, 302 r:dr 50 öre, godtgjordes byggnadskassan, på sätt verifikationen N:o 26 till samma kassas räkning för år 1867 utvisar. — Då ofvannämnda deposition icke ingår bland de vid 1866 års slut utbalanse-
rade kapitalerna, så följer häraf, att hela det såsom kontant behållning upptagna beloppet, 9,357 r:dr 16 öre, i sjelfva verket var deponerat i banken och räntebärande.

Hvad Revisorerna anmärkt i afseende på bokföringen af byggnadslånet, 40,000 r:dr r:mt, skall i näst afgifvande räkning blifva behörigen iakttaget.

Kalmar den 18 November 1868.

C. M. Lagerhamn.

Till högvördiga Domkapitlet i Kalmar.

Den mig, på grund af ordinarie rektors sjukdom, affordrade förklaring, i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning deröfver, att någon ränteaftkomst för år 1866 icke kommit terminsafgiftskassan till godo, får jag härjemte ödmjukast afgifva.

Då nämnda kassa ständigt behöfver anlitas till följd af sådana utgifter, som af densamma böra bestridas, så måste ock i densamma ständigt finnas icke så obetydligt penningar inneliggande till oförutsedda behofs fyllande; och då här i staden icke finnes någon bank, hvarest allmänna medel utan särskildt tillstånd kunna insättas, så ansågs, att sådant tillstånd ej borde sökas, så länge ännu så litet af kassan kunde undvaras.

Oscarshamn den 18 December 1868.

E. L. Ekman,

t. t. Rektor.

Domkapitlets i Karlstad

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens Revisorers anmärkningar vid Domkapitlets samt elementar-läroverkens räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

I anledning af Eders Kongl. Maj:ts härhos återgående nådiga remiss af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid Consistorii-expeditionens samt rektorernas i Karlstad och Amål räkenskaper för år 1866, har Domkapitlet infordrat vederbörande räkenskaps-

föräres förklaringar, som härjemte i underdånighet öfverlemnas och till hvilka Domkapitlet för sin del icke har något vidare att tillägga.

Med djupaste etc.

A. N. SUNDBEBG.

E. E. ÖSTLING.

L. M. GROTH.

J. G. M. VON GEGERFELT.

Karlstads Domkapitel den 9 December 1868.

B. H. Wahlström.

Vördsam förklaring

i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga remiss af Riksdagens Revisorers anmärkning vid 1866 års räkenskaper.

De under Domkapitlets omedelbara förvaltning stående kassor äro 14 till antalet, med en kapitaltillgång, som vid 1866 års början utgjorde 122,591 r:dr 6 öre och vid dess slut 119,566 r:dr 54 öre r:mt. Dertill komma stiftets elementarläroverks och folkskolelärare-seminarii kassor, af hvilka

Karlstads elementar-läroverks vid årets slut egde en kapitaltillgång af r:mt r:dr	21,028,81.
Ämås	» 23,296,22.
Filipstads	» 11,703,46.
Kristinehamns	» 1,310,99.
Arvika	» 807,55.

Således tillsammans 180,971 r:dr 73 öre r:mt. Samtliga kapitaltillgången var vid årets början 179,933 r:dr 54 öre. Enligt anmärkningen var den kontanta tillgången 14,311 r:dr 65 öre. Deremot bör i beräkning tagas, att räkenskapsföraren hade sig till godo en balanserad öfverleverering, som vid årets början utgjorde för Consistorii kassor 808 r:dr och vid dess slut 698 r:dr 32 öre r:mt. Sådan öfverleverering utgjorde vid årets slut för samtliga kassorna 1,199 r:dr 18 öre och är för år 1867 vida större. Denna balans bör naturligtvis afdragas från den i räkenskapen synliga s. k. kontanta behållningen, hvilken dock i alla fall måste förefalla stor nog, om den betraktas utan jemförelse med det stora kapital, som man lyckats placera på säkra händer och mot behörig säkerhet, som i dessa tider icke alltid varit så lätt att finna. I de 12 kassorna har utlåningen försiggått oförhindradt. Det visar sig ock utaf räkenskaperna, att den kontanta behållningen hufvudsakligen tillhörde 2:ne kassor, nemligen skolfonden, hvars utlånta kapitaltillgång stiger till 52,500 r:dr och Wähnermanska stipendiikassan med en utlånt kapitaltillgång af 18,200 r:dr r:mt. Händelsen är, att i November och December månader inbetaltes till dessa kassor större summor, hufvudsakligen af personer, hvilkas lån blifvit uppsagda, derföre att den för dem ställda säkerhet icke ansetts fullt nöjaktig. Spekulanter på de inkomna lånemedlen fattades visserligen icke; men sedan flera låneansökningar blifvit afslagna och erbjudna säkerheter för andra kasserade, samt innan nöjaktig säkerhet kunnat anskaffas af dem, som slutligen erhöles lånen, så hade året gått till ända. Ehuru lånemedlen kort derefter i början af det följande året 1867 behörigen placerades, så måste dock meranämnda medel i 1866 års räkning upptagas bland kontant behållning. På senare tiden har man likväl insatt sådana medel i Wermlands enskilda bank, i hvilken vid

årets slut voro insatta 12,000 r:dr r:mt, hufvudsakligen för stiftets byggnadskassas räkning, hvilken kassas utlåningar, i anseende till det stora byggnadsföretaget för härvarande högre elementar-läroverk, en tid varit inställda.

Såsom bevis på att de under Domkapitlets vård och förvaltning stående fonder icke blifvit vanvårdade, utan att de dem tillhöriga medel med all omsorg och noggrannhet på bästa sätt blifvit gjorda räntebärande, torde exempelvis få anföras, att Norderska stipendiifonden, som ursprungligen bestod af ett donerad kapital, stort 3,000 r:dr, på några år stigit till omkring 3,600 r:dr, ehuru stipendier deraf å 180 r:dr nästan årligen varit utdelade; matematiska premiifonden har på ganska kort tid stigit från 750 till 1,000 r:dr. Wähnermanska stipendiikassan hade år 1802 ett kapital af 2,803 r:dr b:ko; detta har nu stigit till vida öfver 20,000 r:dr, ehuru årligen 10 à 11 stipendier deraf blifvit utdelade, på senare tider omkring 700 à 725 r:dr årligen. Skolfonden har ett kapital af omkring 55,000 r:dr och skulle ega vida större, om icke Domkapitlet genom uppkomna besparingar af denna fond bildat filialfonder, som blifvit öfverlemnade till läroverken i Amål och Filipstad, och hvilka stiga i Amål till omkring 18,000 » och i Filipstad till omkring 8,000 »

Summa r:mt 81,000 r:dr.

Det nu anförda gäller i allmänhet de större kassorna och sådana, som äro ställda på utlåning. Andra kassor och anslag finnas, hvilkas medel icke kunna utlånas, och icke heller äro ämnade att utlånas, emedan hela behållningen årligen utbetalas; men om nu dermed skulle af någon anledning, som ofta kan inträffa, dröja utöfver årets slut, t. ex. om medlen icke behörigen utqvitteras, eller dylikt, så måste äfven dessa medel balanseras till följande år och sålunda föröka summan af kontant inneliggande behållning. Vid räkningarnes närmare granskning befinnes dessutom, att inneliggande öfverskott icke sällan och till större delen utgöras af sådana medel, hvilka när som helst under årets lopp skola för de med dem afsedda ändamål vid anfordran hållas tillhanda.

Slutligen torde böra anmärkas att. ehuru inflytande medel så skyndsamt som möjligt ånyo utlånas, någon kontant behållning icke alltid, oaktadt bästa vilja, kan helt och hållet undvikas, enär dels, såsom förut antydt blifvit, tillfälle icke alltid erbjuder sig till utlåning mot den säkerhet, som en omtänksam förvaltning kräfver, dels de under räkenskapsåret förfallna räntor å redan utlånta kapitaler till en stor del inflyta först under tiden mellan räkenskapsårets slut och räkenskapernas uppgörande i derpå följande Maj eller Juni månader; och hvad som under sådana tider inflyter, ehuru i räkenskapen ofta uppfördt såsom betaldt, i sjelfva verket icke vid räkenskapsårets slut funnits kontant inneliggande eller varit att för utlåning tillgå. Karlstads Consistorii-expedition den 4 December 1868.

Ex officio:

B. H. Wahlström.

Till högvördiga Domkapitlet i Karlstad.

Öfver Riksdagens Revisorerers anmärkning, rörande kontanta behållningen vid 1866 års slut uti Karlstads högre elementar-läroverks kassor, får jag infordrad förklaring härmed vördsammast afgifva.

Den kontanta behållningen vid sagde års slut uti omförmälda kassor utgjorde 3,037 r:dr 89 öre, hvaraf 89 r:dr 41 öre tillhörde bibliotekskassan och 685 r:dr lärover-

kets enskilda byggnadsfond. Med anledning af kolerafarsotens hårda framfart i staden, blef höstterminens början nyssnämnda år uppskjuten till den 17 Oktober, i följd hvaraf lärjungarnes terminsafgifter så sent inflöto, att byggnadsfondens andel deraf först den 12 nästpåföljande Januari kunde, enligt delegerades beslut, i Karlstads sparbank insättas. Ifrån medlet af December till den 12 Januari var nemligen sparbanken stängd, hvadan ifrågavarande summa måste till sagda dag eller den 12 Januari 1867 hos kassaförvaltaren innestå.

Derjemte bör anmärkas, att läroverkets räkenskaper för samma år upptaga en kassornas skuld till räkenskapsföraren å 425 r:dr 32 öre, hvilken summa blifvit för egna kassans samt premii- och fattigkassans räkning förskjuten. Den verkliga kontanta behållningen uti merberörda kassor var således den 31 December 1866 425 r:dr 32 öre mindre än den nominella och blef den 12 derpå följande Januari ytterligare minskad med 685 r:dr.

Den återstående kassabehållningen tillhörde, såsom räkenskapen utvisar, den del af egna kassan, som är afsedd för inköp af undervisningsmateriel etc., och var obetydligt större än vid afslutningen af näst föregående års räkenskap. Att denna kassa — eller den här s. k. materielfonden — har rätt stora utgifter att bestrida nästan dagligen under hardt när hela årets lopp, är för högv. Domkapitlet icke obekant, och af detta förhållande torde ock vara uppenbart, att rektor icke kan undvara ett så stort kontant belopp, som för sådana utgifters bestridande kan erfordras. Att åter på förhand med någon säkerhet beräkna detta belopp, är, enligt sakens natur, förenadt med stora svårigheter, hvadan det för undervisningens jemna gång torde vara tryggast, att detsamma icke är alltför knappt tillmätt.

Under årets första månader äro egna kassans utgifter vanligen ganska betydliga. Då inköpes nemligen ej sällan större delen af vedförrådet för året, då betalas ock många räkningar från föregående år etc., i följd hvaraf den vid årets slut utbalanserade kontanta behållningen ej sällan är betydligt minskad redan den dag, i Februari månad, då räkenskapen upp göres.

Lärjungarnes afgifter för höstterminen, hvilka afgifter vanligen uppbäras i November samt till någon del i December, jemte fyra ränteliqvider, en den 23 November, en den 1, en den 16 och en den 31 December, måste göra den kontanta behållningen vid årets slut jemförelsevis stor, utan att denna behållning under årets lopp derföre är större än för handen varande behof påkalla.

Karlstad den 17 November 1868.

J. Wallinder.
Rektor.

Till högvördiga Domkapitlet i Karlstad.

Emedan undertecknad bestridde rektorsbefattningen vid härvarande elementar-läroverk 1867, eller vid den tid Kongl. Kammar-rättens anmärkningar öfver de af afidne Rektorn och riddaren C. E. Elfvendahl uppgjorda räkenskaperna för år 1865 hit ingingo, och mig derföre ålåg att samma anmärkningar besvara; men räkenskaperna öfver de s. k. fondbesparade räntemedlen befunnos så invecklade och orediga, att ny räkning med verifikation (låneräkning) måste upprättas för att reda nämnda kassas *verkliga* tillgångar, och Magister B. D. Chenon, som i egenskap af rektor för höstterminen 1866, till följd deraf att inga anmärkningar från Kongl. Kammar-rätten öfver den af mig upprät-

tade nya räkning hade försports, grundade sin redogörelse för meranämnda fonds besparade räntemedel på samma nya räkning; torde det äligga mig att besvara den anmärkning, som Riksdagens Revisorer gjort öfver fondbesparade räntemedlen vid Åmåls elementarläroverk för 1866, hvilken anmärkning går derpå ut, att förklara orsaken hvarför ingående balansen för 1866 med 26 r:dr 90 öre understiger 1865 års utgående i räntefordringar.

Jag får härpå i största ödmjukhet anföra, 1:o) att om den af mig uppgjorda nya räkningen öfver denna fond jemföres och lägges till grund för granskningen, ingen skillnad finnes mellan 1865 års utgående och 1866 års ingående balans i fråga om räntefordringar. Men då af denna anmärkning tyckes framgå, att herrar Revisorer antingen icke haft tillgång till den återopade nya räkenskapen, eller möjligen ock förbiset densamma, utan endast fäst sig vid Rektor Elfvendahls mycket felaktiga och orediga räkning, så anhåller jag, 2:o) få fästa uppmärksamheten på följande misstag i den äldre räkningen: a) att de anmärkta 26 r:dr 90 öre äro 2:ne gånger upptagna i räkningens »kredit». Å femte raden nemligen i verifikationen (låneräkningen, såväl den gamla som den nya) visar sig, att räntan å 600 r:dr i ingående balansen är 26,90 r:mt. När dessa 600 r:mt den 8 Oktober 1865 inbetaltes med sin upplupna ränta, 27,70 — icke 36 r:dr som Rektor Elfvendahls låneräkning uppgifver — så måste de i kredit återfinnas, hvilket ock är händelsen under rubriken »inbetalda kapitaler och räntor» — der de äro så tecknade: 600 — 54,60. Således äro dessa sistnämnda 26,90 *en gång* krediterade. Nu upptagas de emellertid ännu en gång under titel: »fyllnad i årets balans, nominel räntefordran å inbetalda och i sparbanken insatta 600 r:dr r:mt». b) Huru räkenskapsföraren för 1865 kunnat begå detta misstag upplyser den nya låneräkningen. Jag vill här blott påpeka, att han, genom hvarjehanda misräkningar och förbiseenden, fått skillnaden mellan upplupna och inbetalda räntor till 148 r:dr 50 öre, i stället för att densamma uppgår blott till 121,60 r:mt — eller 26,90 mer än rätta skillnaden är, ty $121,60 + 26,90 = 148,50$ r:mt. Dessa 26,90 har räkenskapsföraren uppfört i kredit under titel: »nominel räntefordran» etc. för att få räkningens debet och kredit att gå ihop. Att Rektor Elfvendahl insåg, att dessa 26,90 blott voro en fyllnadssumma utan all verklighet (*realitet*), kan man tydligen sluta till af benämningen »*nominel*».

Då jag härmed påpekat och, såsom mig synes, tydligen ådagalagt, att dessa anmärkta 26 r:dr 90 öre tillkommit genom missförstånd och misräkning, och att de *i verkligheten aldrig funnits i kassan* och ännu icke visats, att den nya af mig upprättade räkningen öfver fondbesparade räntemedlen för 1865, hvarpå 1866 års räkenskap öfver samma fond är grundad, befunnits vara oriktig, så anhålles att herrar Revisorerers gjorda anmärkning förfaller. Och protesterar jag i alla afseenden mot allt ansvar för nämnda gamla räkningens felaktighet samt mot påstående att betala en summa, som aldrig funnits till i verkligheten. Remisshandlingen återgår.

Åmål den 28 November 1868.

Vördsammast

Simon Bengtsson,

t. f. Rektor 1867 vid Åmåls elementarläroverk.

Domkapitlets i Hernösand

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens Revisorers anmärkningar vid granskning af Domkapitlets och elementarläroverkens räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:t har till Consistorii underdåniga utlåtande remitterat härhos återgående transsumt af Riksdagens Revisorers berättelse för år 1866, hvari dels i afseende på Consistorii räkenskaper för samma år den anmärkning framställes, att större delen af de särskilda fondernas kontanta behållningar, som i hufvudredogörelsen upptagas till 15,720 r:dr 76 öre vid revisionsårets början och till 12,409 r:dr 44 öre vid dess slut, hade bort genom utlåning eller på annat sätt göras för de olika kassorna fruktbärande, dels ock, beträffande läroverkens i Östersund, Luleå och Örnsköldsvik räkenskaper, anmärkes, att redogörelsen för det förstnämnda upptager bland inkomsterna räntan af en donationsfond utan att sjelfva kapitalet finnes i räkenskapen uppdebiteradt och balanse-radt, och att de båda sednare läroverkens egna kassor hafva skulder till belopp af respektive 1,126 r:dr 9 öre och 77 r:dr 5 öre, hvilka enligt Revisorernes åsigt icke bort ifrågakomma.

Consistorium, som öfver dessa anmärkningar infortrat förklaring från vederbörande redogörare, får, i afseende på anmärkningen vid Consistorii egna räkenskaper, i enlighet med hvad dess kassaförvaltare och räkenskapsförare till förklaring meddelat, i underdånighet anföra:

att i allmänhet den kontanta behållningen vid slutet af ett år är större, än den under större eller mindre delen af den föregående tiden varit, enär de upplupna räntorna, som till största delen inflyta i slutet af December, icke genast kunna utlånas:

att, hvad beträffar en del kassor, nemligen allmänna byggnadskassan, premie- och fattigkassan, folkskollärare-seminarii medel, stipendier åt folkskollärare-elever, Lappska ecklesiastikverket, Ramsele öfverskottsfond, Näs och Hackås vakansmedel och synodal kassan, icke någon utlåning af till dessa hörande medel ansetts böra ega rum, emedan dessa medel borde för de med dem afsedda ändamål vid påfordran hållas till handa; och

att kontanta behållningen i hvar och en särskild af de öfriga fonderna i allmänhet icke torde kunna anses hafva varit mycket större, än som erfordrats för bestridande af följande årets utgifter, till dess nya inkomster hunne inflyta, men att det stora antalet af dessa fonder gör, att totalbeloppet af behållningen synes vara af någon betydighet.

För öfrigt anser sig Consistorium i sammanhang härmed äfven böra underdånigst upplysa, att kontanta behållningen å samtliga kassor och fonder vid 1867 års slut nedgått till 10,294 r:dr 70 öre, isynnerhet derigenom att stora utbetalningar ur allmänna byggnadskassan under året egt rum, samt att Consistorium under samma år och det innevarande blifvit befriadt från förvaltningen af tillsammans fyra fonder, hvilkas kontanter icke obetydligt bidragit att öka den totala behållningen.

Beträffande anmärkningarne vid Östersunds, Luleå och Örnsköldsviks läroverks räkenskaper, får Consistorium för de båda förstnämnda öfverlemlna Rektorerna A. Sundbergs och C. J. Backmans infortrade, till Eders Kongl. Maj:t ställda underdåniga förklaringar i ämnet, med underdånig anmälan, att Consistorium, utöfver hvad desamma innehålla, icke har något att för sin del tillägga, samt i fråga om Örnsköldsviks läroverk underdånigst tillkännagifva att, då vederbörande redogörare, Rektorn A. Selahn blifvit, såsom ofvan nämndes, förständigad att med förklaring i ämnet till Consistorium inkomma, men sådan ännu icke afgifvit, och Consistorium icke anser sig böra genom fortsatt in-

väntande af ifrågavarande förklaring ytterligare uppskjuta att underdånigt utlåtande afgifva, Consistorium i afseende på merberörda anmärkning vid Örnsköldsviks läroverks räkenskaper ingenting har att i underdånighet andraga.

Med djupaste etc.

A. F. BECKMAN.

C. J. ÖSTLING.

A. F. WIMMERCANTZ.

J. WIDÉN.

W. M. CARLGREN.

Hernösands Domkapitel den 16 December 1868.

E. A. Tjerneld.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Som min underdåniga förklaring blifvit infordrad öfver hvad, enligt erhållet transsumt af Riksdagens Revisörers berättelse den 14 sistlidne Oktober, af Revisorerna blifvit angående redogörelsen för Östersunds elementarläroverks kassor och fonder för 1866 anmärkt, att »bland inkomsterna upptages ett års ränta å Wikströmska donationsfonden, men sjelfva kapitalet icke finnes uti räkenskapen uppdebiteradt och balanserad», får jag i djupaste underdånighet anföra följande:

Då aflidne Ökonomie-direktören m. m. P. Wikström, enligt gåfvobref den 26 Februari 1848, till Östersunds elementarläroverk öfverlemnade en summa af 666 rdr 32 sk. b:ko, hvarå ärligen influtna räntemedel skulle användas till inköp af premieböcker, uttryckte gifvaren tillika den önskan, att kapitalet skulle af Östersunds municipalstyrelse förvaltas. Till följd häraf förordnade municipalstyrelsen, att drätselkammaren skulle medlen under ansvarsskyldighet förvalta; hvarför kapitalet framgent stått och ännu står under drätselkammarens vård, hvilken, enligt gåfvobrefvets föreskrift, före slutet af Mars månad hvarje år till läroverkets rektor aflemnar den för nästföregående året upplupna räntan.

Enär sålunda endast de ärligen inflytande räntemedlen, men deremot icke sjelfva kapitalet, af läroverkets styresman vårdas och förvaltas, har kapitalet icke heller någonsin blifvit i den årliga redogörelsen uppdebiteradt och balanserad.

Med djupaste etc.

Östersund den 24 November 1868.

A. Sundberg.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Anbefalld af Hernösands Domkapitel att afgifva underdånig förklaring öfver af Riksdagens Revisorer för granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd för år 1866 gjorda anmärkningar i afseende på Luleå elementarläroverks räkenskaper för sagda år, vågar jag i djupaste underdånighet anföra:

1:o att den i mom. c) af § 134 uti stadgan för rikets allmänna elementarläroverk af den 29 Juni 1859 omnämnda afgift till ved, ljus, vaktmästare-aflöning m. m., hvilken afgift år 1860, då nu gällande bestämmelse först tillämpades, utgjorde en rdr femtio öre i termin för hvarje yngling, sedan dess småningom förhöjts, så att den successive utgått

med: 2 r:dr, 2,50, 3 r:dr, 3,50 och slutligen 4 r:dr r:mt, vid hvilket belopp den blifvit bibehållen från och med vårterminen 1866, men att detta oaktadt den s. k. *egna kassan*, hvilken vid början af år 1860 hade en skuld af endast 5 r:dr 55 öre, i anseende till lärjungarnes relativt ringa antal och de inflytande afgifternas häraf uppkommande otillräcklighet att betäcka de i vårt *kalla* och *nordliga* klimat alltför dryga utgifterna för ljus och ved, år från år ökat sin skuld, så att den efter 7 år, eller vid slutet af år 1866, uppgick till 1,126 r:dr 9 öre; äfvensom

2.o) att deremot terminsafgifternas konto, hvars enda inkomst under samma tid utgjorts af den i mom. d) af samma § stadgade skolafgift, oaktadt deraf den nödvändigaste materielen blifvit anskaffad, underhållits och förkofrats, lemnat ett öfverskott af 2,170 r:dr 55 öre, eller per medium 300 r:dr r:mt årligen.

Läroverks-kollegium, som hatt tillräckligt tillfälle att höra det missnöje, som hos en i allmänhet mindre bemedlad befolkning framkallats genom det ständiga höjandet af först omfördälda afgifter, har fördenskull till mildrandet af tungan, helst en annan afdelning af kassan lemnat årligt öfverskott, endast *småningom* och *varsamt* ansett sig böra höja dessa afgifter till ett belopp, som någorlunda motsvarat det årliga behofvet till utgifternas för ved och ljus m. m. betäckande, och under tiden använt *under form af lån* en del af öfverskottet på terminsafgifternas konto till betäckande af bristen hos egna kassan, hvilken således vid 1866 års slut häftade i en skuld till terminsafgifternas konto till ett belopp af 1,126 r:dr 9 öre r:mt.

Så länge förhoppningen om läroverkets utvidgning till fullständigt äfven på klassiska linien ännu kvarstod, hade också kollegium grundad anledning att kunna, genom ett blifvande större antal kontribuerande lärjungar, af utgifterna för ljus och ved m. m. småningom betäcka denna brist, hvilket dock numera synes blifva en omöjlighet, då samma behof af värme och ljus kvarstår, under det att deremot kontribuenternas antal för bestridandet af dessa utgifter hädanefter snarare *af-* än *tilltager*, så vidt ej *gynsamare* omständigheter för möjligheten af skolans utvidgning skulle inträffa.

Då emellertid terminsafgifternas konto under en tid af 7 år visar ett så tillfredsställande resultat, att, äfven om omfördälda fordran afskrifves, ett öfverskott af omkring 1,000 r:dr ändock finnes i behåll och derjemte äfven fortfarande ett årligt öfverskott å detta konto är att motse, så synes det mig som skulle — derest ej kommunen godvilligt åtoge sig att här träda emellan, men hvartill utsigterna dock äro alltför små, då staden redan genom läroverkshusets bekostnad torde anse sig vara nog betungad och intresset för läroverksfrågan *synbarligen* minskats i den mån förhoppningarne om skolans ytterligare utvidgning *aftagit* — ingen annan utväg kvarstå till aflägsnande af detta onda, som dessutom, utan att af mig kunna afhjelpas, är ifrån år utgör för Öfver-revisionen en *stående anmärkning* mot Luleå läroverks årsräkenskaper, än *den* att Eders Kongl. Maj:t täcktes, med särskild hänsyn till hvad här ofvan i underdånighet blifvit anfördt, i nåder tillstådja, det, under vilkor att de ändamal, för hvilka terminsafgifternas konto egentligen är beräknadt, på ett nöjaktigt sätt tillgodoses, ifrågavarande s. k. egna kassans skuld till terminsafgifternas konto. stor 1,126 r:dr 9 öre, jemte den tillökning deraf, som vid innevarande räkenskapsårs slut kan visa sig ytterligare hafva uppstått, måtte i nåder blifva afskrifven.

Med djupaste etc.

Luleå den 26 November 1868.

C. J. Backman.

t. f. Rektor vid Luleå högre elementar-läroverk.

Domkapitlets i Wisby

underdåniga utlåtande, i anledning af
Riksdagens Revisorers anmärkningar vid
Domkapitlets räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Jemte underdånig anmälan, att afgifvande af förklaring öfver Riksdagens Revisorers vid Domkapitlets räkenskaper för år 1866 gjorda två anmärkningar blifvit fördröjd derigenom, att Domkapitlet öfver desamma genast efter remisshandlingarnes delfående infordrat kassaförvaltarens skriftliga yttrande, men genom hans snart derefter iråkade sjukdom hvarken detta kunnat erhållas eller remisshandlingen så tidigt återbekommit, att förklaringen kunnat inom den i instruktionen för Riksdagens Revisorer föreskrifna tid afgifvas, får Domkapitlet i afseende på nämnda anmärkningar i underdånighet anföra följande:

1:o. Den enligt räkenskaperna ineliggande kontanta behållningen i Wisby stifts emeritikassa, vid hvilkens stora belopp vid revisionsårets början och slut Revisorerne i första anmärkningen fäst at sig, har uppkommit deraf, att årsräntorna å utlånade medel inbetalas vid årets slut, och således deras belopp icke i den för samma tid afslutade räkenskapen kunnat upptagas såsom använt eller utlånadt. Öfverskottet öfver det omedelbara behovet har likväl snart derefter blifvit utlånadt eller på viss uppsägningstid insatt i här varande filialbank eller Riksbankens lånekontor

2:o. Revisorernes andra anmärkning vidrörer det förhållande, att i räkningen öfver »kyrkokollektmedel ifrån Wisby stift» kassans skuld, som vid årets början utgjorde 25 r:dr 40 öre, ökats till 100 r:dr 81 öre och att af räkenskaperna har icke kunnat inhemtas något förhållande, på grund hvaraf denna skuldsättnings befogenhet ådagalägges.

Inom Wisby stift, som icke utgifver kollekt- och stamboksmedel till kyrkor inom andra stift emot förbindelse att för sina egna kyrkor sådant bidrag ej söka, upptagas årligen tre kollekt till de församlingars inom stiftet understöd, som för kyrkoreparation äro deraf i behof. Genom misräkning af kassaförvaltaren hade ett föregående år större belopp blifvit utanordnat, än enligt räkenskaperna kontanta tillgången var. Sedan denna skuld år 1865 nedgått till r:dr 25,40, men Stänga församling år 1866 genom en då pågående kostsam reparation å sin kyrka både behöfde och förtjenade understöd, tvekade Domkapitlet så mycket mindre att låta den på nämnda sätt uppkomna skuldsättningen äfven detta år fortfara, som den skulle inom följande året ersättas, såsom den ock var till mesta delen ersatt vid den tid år 1867, då räkenskapen för 1866 uppgjordes; och är förhållandet med år 1868 helt och hållet utjennadt.

Med djupaste etc.

L. A. ANJOU.

CARL CRAMÉR.

D. SÖDERBERG.

O. W. LEMKE.

Wisby den 3 Februari 1869.

C. J. Berglund.

Upsala Universitets Kanslers

underdåniga memorial, i anledning af Riksdagens Revisorers år 1868 framställda anmärkningar.

Underdånigste memorial.

De förklaringar, Consistorium Academicum Majus i Upsala, till följd af nådig befallning, afgifvit angående Riksdagens Revisorers anmärkningar vid universitetets räkenskaper för år 1866 får jag härhos tillika med anmärkningsakten i underdånighet insända, och, jemte det jag biträder de afgifna förklaringarne öfver 2:dra och 3:dje punkterna, får jag i afseende å första punkten meddela, att jag i skrifvelse af denna dag anmodat Consistorium att sig yttra, till hvilken annan rubrik de i denna punkt berörda 2,265 r:dr 39 öre borde i öfverensstämmelse med nya utgiftsstaten af år 1862 öfverföras. Stockholm den 8 Januari 1869.

G. A. SPARRE.

Consistorii Akademici i Upsala

underdåniga förklaring öfver Riksdagens Revisorers anmärkningar vid granskning af Universitetets räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan Riksdagens år 1868 församlade Revisorers anmärkningar vid universitetets i Upsala räkenskap för år 1866 blifvit delgifna Consistorium Academicum Majus, får i anledning af dem Consistorium underdånigst anföra följande:

Hvad den första anmärkningen, som afser det förhållande, att på titeln »postporto» alltifrån år 1862 utan förändring in- och utbalanserats 2.265 r:dr 39 öre, angår, så har detta sin grund deri, att i den utgiftsstat för universitetet, som gällde före 1862, fanns ett särskildt anslag till postporto, hvarå besparingar till ofvannämnda belopp småningom uppkommit, och att, sedan enligt 1862 års stat ifrågavarande utgift bestrides från titeln »extra utgifter», behållningen på den förra, numera i staten icke befintliga titeln »postporto» icke blifvit af redogöraren till annan titel öfverförd.

Beträffande den andra anmärkningen, dervid att i fögderi-redovisningen öfver hemmansräntor inom Östra Uplands fögderi förekomma restantier från äldre år, hvilka till ett belopp af 272 r:dr 91 öre blifvit utan förändring under de sednaste två åren balanserade, så har Consistorium Minus upplyst, att den för det närvarande är sysselsatt med utredningen af denna afidne Akademie-fogden Amnells balans för vinnande af summans afskrifning.

I afseende på den tredje anmärkningen, att upplysning i räkenskapen saknas om hvad som blifvit vidgjordt för ernående af afskrifning af de betydliga, under titeln »på af-

skrifning beroende fordringar» upptagna poster, så bör i underdånighet den upplysning meddelas, att, sedan redogöraren numera framställt yrkande om afskrifning af ifrågavarande poster och Consistorium Minus meddelat utredning af förhållandet med dem, afskrifningsfrågan för det närvarande är beroende på Consistorii Majoris åtgärd.

Med djupaste etc.

W. E. SVEDELIUS,

Kongl. Akad. n. v. rektor.

J. C. LINDBLAD.

FR. SUNDVALL.

SIGURD RIBBING.

O. GLAS.

C. A. TORÉN.

W. LILJEBORG.

TH. RABENIUS.

H. L. RYDIN.

P. HEDENIUS.

CARL SÄVE.

P. J. PETERSSON.

AUG. ALMÉN.

C. A. CORNELIUS.

C. Y. SAHLIN.

E. V. NORDLING.

H. TH. DAUG.

THEODOR HAGBERG.

C. L. Höjer.

Kongl. Direktionens öfver Stockholms stads undervisningsverk

underdåniga utlåtande, angående tvenne af Riksdagens Revisorer år 1868 gjorda anmärkningar.

Stormäktigste, allernädigste Konung!

Uti nådig remiss den 23 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t befallt Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk att afgifva underdånigt utlåtande, med anledning af sistlidne Riksdags Revisorerers gjorda anmärkningar vid Stockholms Gymnasii och Klara lägre elementar-läroverks räkenskaper för år 1866, rörande redogörelserna för dessa läroverks »egna kassor».

Med afseende på den anmärkta bristen i ofvannämnda läroverks »egna kassor», har Direktionen infordrat vederbörande rektorers förklaringar, hvilka härmedelst i underdånighet bifogas.

Efter tagen kännedom om dessa förklaringar, har Direktionen ansett sig vid den af rektor Rabe afgifna förklaringen icke hafva något att tillägga.

Med afseende å Rektor Söderlinds afgifna förklaring får Direktionen i underdånighet meddela, att Direktionen förständigat Rektor Söderlind att ställa sig föreskriften uti 134 § af Eders Kongl. Maj:ts nådiga läroverksstadga till efterrättelse, och att hädan-

efter uttaxera afgifter af lärjungarne så att ingen brist i läroverkets »egen kassa» vidare må uppkomma.

Den nådiga remisshandlingen varder härmed i underdånighet återställd
Med djupaste etc.

GILLIS BILDT.

C. M. FALLENIOUS.	J. F. EKLUND.	JOHAN E. RYDQUIST.
D. G. LINDHAGEN.	BROR EM. HILDEBRAND.	N. J. EKDAHL.
J. G. LUNDBERG.	PEHR LINDSTÉN.	J. A. HULTGREN.
F. W. BRODIN.	F. A. RINMAN.	

Stockholm den 11 December 1868.

A. Lindberg.

(Afskrift.)

Till Kongl. Direktionen öfver Stockholms undervisningsverk.

Med anledning af nådig remiss, angående sistlidne Riksdags Revisorers gjorda anmärkning öfver Stockholms Gymnasii räkenskaper, får jag, med återställande af remissen, afgifva följande förklaring:

Den afgift till ved, ljus m. m. som vid Gymnasium affordras lärjungarne, har hittills aldrig varit högre än 3 rdr i terminen, men väl lägre. Vid sådant förhållande har undertecknad ansett sig icke, utom i högsta nödfall, böra höja ifrågavarande afgift, särdeles som jemte denna förekommer skolafgift äfvensom afgift till byggnadsfonden. En särskild anledning till den i läroverkets »egna kassa» uppkomna brist är, att, alldenstund skolstadgan medgifver befrielse från »inskrifningsafgift» för lärjunge som förut bevistat offentligt läroverk, ifrågavarande inskrifningsafgifter vid Stockholms Gymnasium, som hufvudsakligen emottager lärjungar från hufvudstadens femklassiga läroverk, utgöra en obetydlighet, stundom — ingenting. Detta oaktadt har man trott, att »egna» kassans brist förr eller senare skall fyllas, i synnerhet om det i »termins-afgifternas konto» befintliga öfverskott skulle, såsom vid Riksdagen lärar hafva blifvit hemställdt, få i någon mån dertill användas. — Sedan emellertid afgiften till ved och ljus blifvit under innevarande termin höjd till 4 rdr, skall, såsom undertecknad vågar hoppas, i alla händelser den nuvarande bristen i läroverkets egna kassa småningom fyllas.

Stockholm den 28 November 1868.

Gust. Reinh. Rabe,

Rektor vid Stockholms Gymnasium.

Vidimeras, ex officio:

A. Lindberg.

(Afskrift.)

Till Kongl. Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk.

Med anledning af nådiga remissen, angående sistlidne Riksdags Revisorers gjorda framställning rörande Klara elementar-läroverks räkenskaper, får jag härmedelst afgifva, jemte handlingens återställande, följande förklaring:

Då vid Klara elementar-läroverk de egentliga skolrummen äro otillräckliga för inrymmande af 5 klasser, har för närvarande och sedan längre tid tillbaka lokal utom skolan måst tillika förhyras, hvaraf blifvit en följd, att betjening m. in. för skolans behof måste på tvenne ställen anställas och aflönas; derjemte har skolan att betala en särskild utgift för begagnande af gymnastikmateriel.

Tages nu i betraktande, att af lärjungarne böra erläggas terminuligen bestämda afgifter till byggnadsfond och »terminsafgifternas kassa», men att denna sednare, sedan undervisningsmaterielen blifvit vederbörligen tillgodosedd, lemnar ett årligt, betydligt öfverskott, och då äfvenledes af Riksdagen underdånig hemställan blifvit gjord, att vid behof, och hvarest så pröfvas skäligt, få använda någon del af sådana öfverskottsmedel till fyllande af bristen i »egna kassan»; torde det icke anses orätt, att jag tvekat affordra lärjungarne en af ofvan anförda skäl behöflig större afgift till »egna kassan», innan full säkerhet inhemtats, huruvida icke nyss anförda underdåniga hemställan kommer att leda till någon förändring af dessa kassors förhållande till hvarandra, helst som behofven för dem båda skola fyllas genom afgifter af samma lärjungar, och ingenderas bestämmelse kan vara att samla medel för fondens bildande.

Stockholm den 28 November 1868.

Joh. Söderlind,
Rektor.

Vidimeras, ex officio:

A. Lindberg.

Kongl. Direktionens öfver Serafimerlasarettet

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer anmält vid granskning af lasarettets räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan Eders Kongl. Maj:t i nådig remiss anbefallt Direktionen öfver Serafimerlasarettet att inkomma med underdånigt utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer i deras afgifna underdåniga berättelse för år 1866 anmält i afseende å Serafimerlasarettets räkenskaper för nämnda år, har Direktionen infortrat och får härhos underdånigt öfverlemna vederbörande redogörars yttrande i ämnet, hvilket yttrande, i anledning hvaraf Direktionen icke har något att tillägga eller anföras, Direktionen således äfven för egen del i underdånighet återopar.

Den remitterade anmärkningsskriften återställes underdånigst.

Med djupaste etc.

G. A. SPARRE

F. BRAUNERIJELM.

Stockholm den 14 Januari 1869.

J. Cöster.

Till Kongl. Serafimerlasarettens-direktionen.

Riksdagens år 1868 församlade Revisorer hafva vid Kongl. lasarettets räkenskaper för år 1866 anmärkt, att för ombyggnadsarbeten afskrifvits 18,410 r:dr 25 öre; men att verifikationer för afskrifningen saknades för ett belopp af 16,322 r:dr 60 öre.

Ålagd häröfver afgifva yttrande, får jag nämna, att, då från och med år 1862 åtskilliga nödvändiga, betydligare ändringar och ombyggnader inom lasarettet företagits, men tillgång för hvarje år af behållen inkomst icke funnits, Direktionen beslutat att, på det någon fortgående minskning af kapitalet icke måtte ega rum, nämnda byggnadsomkostnader skulle år från år balanseras samt derunder årligen minskas med ett belopp, som motsvarade öfverskottet af lasarettets inkomster för året utöfver utgifterna. — Den sålunda balanserade summan utgjorde den 1 Januari 1866 r:dr 26,287: 73, för hvilka verifikationer finnas bilagde räkenskaperna för åren 1862—1864, allt efter som utbetalning skett. — Härtill kommer under år 1866 ytterligare arbete (vattenledning m. m.) för » 2,087: 65, för hvilket belopp verifikationerna, på sätt hrr Revisorer omnämnt, åtföljt 1866 års räkenskap.

Summa debet r:dr 28,375: 38.

Å denna summa är vid 1866 års slut afskrifvet det belopp, som utgjorde öfverskottet af lasarettets inkomster för året utöfver utgifterna med 18,410: 25, deraf skilnaden, 9,965 r:dr 13 öre, balauserats till påföljande år, att då dermed på enahanda sätt förfaras.

Häraf läres finnas, att ej blott de 2,087 r:dr 65 öre, som utgifvits år 1866, äro verifierade, utan att de förut för byggnaderna utgifna belopp blifvit styrkta med verifikationer, som äro bilagde räkenskapen för det år då utgiften skett. — För bokföringsåtgärden i öfrigt ligger verifikationen dels i Lasarettens-direktionens ofvannämnda beslut, dels i sjelfva räkenskapen. Stockholm den 12 Januari 1869.

J. O. Gripensvärd.

**Kongl. Serafimerordens-
Gillet**

underdåniga utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens Revisorer förmält vid granskning af Ordens-gillet räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Uti berättelsen angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, hafva Riksdagens Revisorer, beträffande Serafimerordens-gillet, förmält, hurusom uti 1866 års räkenskap in- och utbalanserades, under titel »anmärkt post vid Wadstena hospital», ett belopp af 1,111 r:dr 93 öre, hvilket icke återfunnits i den särskilda redogörelsen för nämnda hospital, i anseende hvartill och då Ordens-gillet räkenskaper tillika innehöllo, att berörda post vore beroende på upplysningars meddelande från Wadstena hospitals-direktion, men omförmälda balansen redan förekomme uti 1864 års räkenskaper, Revisorerne ansett nå-

got skäl för dröjsmålet med dessa upplysningars inhemtande och afgifvande hafva bort angifvas.

I anledning häraf och till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning att med utlåtande i ämnet inkomma, får Serafimerordens-gillet i underdånighet anföra, att, efter granskning hos Ordens-gillet revision af Wadstena hospitals räkenskap för år 1864, revisionen, uti memorial, som under 1866 till Ordens-gillet inkom, anmärkte, bland annat, att hospitals-direktionen, på hemställan af sysslomannen, förklarar hinder icke möta för afförande ur hospitalets räkenskap af en dess fordran hos dämerna affidne Kapitenen C. W. Rosenblad för arrenden under åren 1853 -1858 af några hospitalet tillhöriga lägenheter samt, i följd häraf, samma fordran, stor 1,111 r:dr 93 öre, äfven blifvit uti 1864 års räkenskap afförd, äfvensom att, efter det direktionen och sysslomannen blifvit öfver memorialet hörde samt revisionen påminnelser afgifvit, Ordens-gillet den 22 Augusti 1867 uti målet sig yttrat, dervid, beträffande nu ifrågakomma anmärkning, Ordens-gillet förklarar direktionen icke hafva egt att den begärda afskrifningen bevilja i annan ordning än den, som med nådiga förordningen den 11 December 1820 och öfriga i ämnet gällande författningar vore öfverensstämmande, i sammanhang hvarmed direktionen erhållit föreskrift att hos Ordens-gillet göra den anmälan, hvartill förhållandena i afseende å nämnda arrendefordran föranledde, och då tillika öfverlemnade alla ärendet rörande handlingar.

Härigenom torde nöjaktigt upplysning vara lemnad så väl om orsaken, hvarför uti 1866 års räkenskap denna fordran är vorden balanserad, som äfven rörande det skick, hvari afskrifningsfrågan befann sig vid avslutandet af samma räkenskap.

Serafimer-ordensgillet framhärdat etc.

G. A. SPARRE.

F. BRAUNERHJELM.

OL. IM. FÅURÆUS.

Stockholm den 9 December 1868.

Th. A. Billbergh.

Direktionens öfver Danviks Hospital

underlåniga utlåtande, angående Riksdagens Revisorers anmärkningar vid hospitalets räkenskap för år 1866.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Öfver de af Riksdagens Revisorer, vid granskning af Danviks hospitals räkenskaper för år 1866, framställda två särskilda anmärkningspunkter får Direktionen, till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 23 Oktober sistlidna år, härmed afgifva underdånigt utlåtande.

I första punkten hafva Revisorerne, — med anmälan, hurusom i räkningen öfver hospitalets hemmansräntor och arrenden afföras, under titel »Afkortningar», tillsammans 98 kubikföt 2,23 kannor råg, 98 kubikföt 2,23 kannor korn samt 76 r:dr 74 öre i penningar, hvilka afkortningar, deribland förekomme räntor, påförda obefintliga lägenheter, skulle, enligt en i räkenskaperna gjord anteckning, egt rum på grund af Serafimerordens-

gillet den 17 Januari 1806 fattade beslut, som likväl ej kunnat återfinnas uti Gillets för nämnda år förda protokoll, af hvilka Revisorerna tagit kännedom —, anmärkt att räkenskaperna icke lemnade upplysning. hvarför dessa afkortningar fortfarande under särskildt konto upptagas, i stället för att, efter vederbörlig anteckning i jordeboken, utur debiteringslängderna afföras.

Ifrågavarande afkortningar afse följande hemman och lägenheter, nemligen:

	Råg.	Korn.	R:dr.
<i>Äggeby</i> N:o 3, $\frac{1}{4}$ mtl frälse inom Östuna socken, med ränta.....	16: 7: 35.	16: 7: 35.	12: 66.
<i>Brunnby</i> N:o 9, $\frac{1}{4}$ mtl frälse inom samma socken, med ränta.....	16: 1: 5.	16: 1: 5.	7: 74,
<i>Wackerberga</i> N:o 3, 1 mtl frälse inom Husby socken, med ränta, utom 72 lass sand,	59: 3: 78.	59: 3: 78.	29: 47.
<i>Hagby äng</i> , som antecknats såsom belägen inom Garns socken, med ränta	— — —	— — —	10: 80.
<i>Enebytorp</i> , $\frac{1}{8}$ mtl frälse inom Markims socken, med ränta.....	1: 2: 80.	1: 2: 80.	16: 7.
<i>Wickeby utjord</i> , inom Knifsta socken, med ränta	4: 7: 25.	4: 7: 25.	— — —
Summa	98: 2: 23.	98: 2: 23,	76: 74.

Hvad angår hemmanen *Äggeby*, *Brunnby* och *Wackerberga*, så hafva de i äldre tider blifvit upplåtna åt åboer med skyldighet att utgöra endast en viss i upplåtelsebrevet bestämd penningaränta. Då emellertid under förändrade mynt- och varuförhållanden denna ränta befunnits ej längre svara emot den gamla ränta, som enligt jordeboken borde utgå, väcktes år 1804 fråga att hospitalet skulle utfordra den i jordeboken upptagna räntan med förvandling, hvilken fråga föranledde Serafimerordens-gillet åberopade beslut af den 17 Januari 1806. Detta har väl ej kunnat uti Gillets för samma år förda protokoll återfinnas; men uti Stockholms stads Politii-kollegii protokoll den 5 November 1807, som Direktionen har i sin besittning, finnes samma beslut omförmäldt såsom dagen förut af Gillets kamererare till Kollegium aflemnadt, nu uppläst och till innehålllet anfördt, utvisande att, enär fråga uppstått, huruvida från ofvannämnda m. fl. hemmans innehafvare de uti jordeböckerna antecknade räntor borde infordras, men detta, euligt Gillets förordnande den 9 December 1805, berodde på undersökning i orten och vederbörandes förklaring, Gillet funnit dessa räntor emellertid böra endast uti räkenskaperna debiteras samt afskrifvas, emot de förut af åboerna, enligt kontrakter, utgjorda räntors utgående; hvilket ock Kollegium anbefallt hospitalets ombudsman att vid afslutandet af 1806 års redogörelseräkning iakttaga.

Direktionen, som ej kunnat utröna, att den omförmälda undersökningen ledt till något resultat, eller att den väckta frågan om räntans utgörande enligt jordeboken blifvit genom beslut afgjord, och därför allt fortfarande låtit räntan, på det af Gillet föreskrifna sätt, debiteras och afkortas, har emellertid ej velat afstå från hospitalets rätt att, när så lämpligen ske kan, söka få räntan återbragt till hvad densamma enligt jordeboken bör vara, ehuru sådant ansetts nu mera ej kunna annorlunda än vid åborättens öfverlåtande genom köp, gifva eller testamente till ny egare ifrågasättas. Sådant lärar ock nyligen inträffat med hemmanen *Äggeby* och *Brunnby*, hvilkas innehafvare skall i slutet af 1868 afidit, efter att hafva, enligt hvad Direktionen hört uppgifvas, genom testamente förfogat öfver åborätten, derom anmälan hos Direktionen likväl ännu ej skett. Likaså har *Wackerberga* hemman år 1863 genom köp öfvergått till ny åbo, som hos

Direktionen gjort framställning om besittningsbrefs erhållande, hvilket dock, i anseende till vid försäljningen förelupen lagstridighet, som ännu ej blifvit, men möjligen kan varda undanröjd, icke kunnat utfärdas.

Med föranledande häraf anser Direktionen räntan af dessa tre hemman böra tills vidare i räkenskapen debiteras och afkortas såsom hittills skett.

I fråga vidare om *Hagby äng*, så har Direktionen, sedan Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-kollegium genom beslut den 22 Maj 1860 förklarar denna lägenhet böra ur kronans jordebok uteslutas, nu mera förordnat, att densamma likaledes skall ur hospitalets jordebok uteslutas, hvadan följaktligen räntan derå ej vidare kommer att i räkenskaperna upptagas.

Beträffande slutligen hemmanet *Enelbytorp* och *Wickeby utjord*, hvilka, det förra enligt anteckning i hospitalets jordebok, och den sednare, efter hvad af vederbörande hållen undersökning gifver vid handen, icke kunnat återfinnas, har Direktionen, som inhemtat att nämnda hemman och utjord icke äro upptagna i kronans jordebok, numera beslutat att låta dem ur hospitalets jordebok och räkenskaper utgå.

I andra anmärkningspunkten framhålles, hurusom hospitalets ekonomiska ställning under sednare åren betydligt försämrats, i det att dess beräknade tillgångar, efter afdrag af skulderna, utgjort:

vid 1863 års slut	181,531: 53.
» 1864 » »	166,748: 82.
» 1865 » »	159,610: 68.
» 1866 » »	147,087: 9.

hvadan under nämnda fyra (rätteligen endast tre) år en minskning i egendom egt rum af sammanlagdt 34,444 r:dr 44 öre.

Direktionen, som måste vitsorda detta förhållande, med tilläggande derjemte att 1867 års räkenskaper visa en ytterligare minskning i egendom af 10,956 r:dr 26 öre, så att försämringen i hospitalets ställning under fyra år utgör tillhoppa 45,400 r:dr 70 öre, instämmer desto hellre uti den af Revisorerne uttalade åsigt, att detta beklagliga resultat härleder sig från åliggandet för Danviken att årligen bidra till underhållet af Stockholms hospital för sinnessjuka med ej mindre än 24,000 r:dr, hvilket belopp från och med början af November 1861 kvartalsvis i förskott utgått, som Direktionen, med liflig övertygelse derom, att detta åliggande skall, derest ej beloppet nedsättes, leda till ifrågavarande, af landets framfarna konungar och den enskilda välgörenheten omhuldade inrättnings undergång, eller åtminstone betaga den förmågan att uppfylla sitt rätta ändamål, att kostnadsfritt eller mot ringa afgift bereda krymplingar samt åldriga, bräckliga och värnlösa fattiga personer tillflyktsort, är betänkt på att, oaktadt de af Direktionen tillföre i enahanda syfte gjorda underdåniga framställningar icke vunnit nådigt afseende, ofördröjligen, sedan den utredning, som erfordras och hvarmed Direktionen för närvarande är sysselsatt, hunnit afslutas, till Eders Maj:ts i underdånighet inkomma med förnyad underdånig framställning angående nödvändigheten för inrättningens bestånd af en betydlig nedsättning i omförmälda årsbidrag till Stockholms hospital.

De remitterade handlingarne varda härmed i underdånighet återställda.
Direktionen framhårdar etc.

F. O. SCHAGER.

C. W. NORBIN.

REINHOLD CHARPENTIER.

FR. THOLANDER.

JOH. BÄCKSTRÖM.

Stockholm den 5 Januari 1869.

Willh. Ingelotz,

Kongl. Direktionens öfver Allmänna Barnhuset

underdåniga utlåtande öfver en af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid Barnhusets räkenskaper för år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Sedan Riksdagens Revisorer, vid granskning af Allmänna Barnhusets i Stockholm räkenskaper för år 1866, anmärkt att, ehuru pastorsembetena i de församlingar, i hvilka barnhusbarn voro utlemnade till fostervård, blifvit anmodade att å de reversal, med hvilka underhållsmedlen öfversändes och å hvilka desamma qvitterades, meddela intyg, huruvida barnen lefde samt af fosterföräldrarne väl vårdades och underhöllos, så under nämnde räkenskapsår likväl icke skett, i det å reversalen för 3:dje och 4:de kvartalens underhållsmedel för barnhusbarn, utackorderade uti Arboga stadsförsamling, saknades intyg att dessa barn lefde samt huru de af fosterföräldrarne vårdades, har Eders Kongl. Maj:t i nådig remiss den 23 sistlidne Oktober anbefallt Direktionen att med underdånigt utlåtande i anledning af berörda framställning inkomma.

Till åtlydnad häraf får Direktionen i underdånighet anföra, att, efter det densamma låtit för få år tillbaka å blanketterna till omförmälda reversal trycka den anmaning till pastors-embetena, att å reversalet meddela intyg, huruvida de derå antecknade barn fortfarande lefde och väl vårdades, pastors-embetena utom Stockholm, genom hvilka fosterlönerna utbetalas, i allmänhet ställt sig denna anmaning till efterrättelse, men att i de sällsynta fall, förbiseende af vederbörande kyrkoherde i nämnde afseende egt rum, Direktionen desto mindre ansett sig deraf ega anledning vidtaga någon särskild åtgärd, som dels den omständighet, att pastors-embetena till fosterföräldrarne utbetalt de till betalning förfallna fosterlönerna och låtit dem å reversalen qvitteras, utvisat att barnen under den tid, derför understöd lemnats, varit vid lif, och dels Direktionen äfven annorledes är i tillfälle att förvissa sig såväl om barnens helsotillstånd, som angående sättet för deras vårdande. I 21 § af det för Allmänna Barnhuset gällande nådiga reglemente är nemligen stadgadt, att kyrkoherden i församlingen skall hafva noga inseende öfver vederbörlig uppfostran af barn, som utom Stockholm blifvit utlemnadt, samt eger rättighet att, om han finner något barn vanvårdas, detsamma från fosterföräldrarne genast skilja och med mera passande vårdare förse, hvarom Barnhus-direktionen utan dröjsmål bör underrättas. Då således anmälan om dylik åtgärd ej från kyrkoherden ingår, eger Direktionen giltig anledning att antaga, det behof deraf icke förefunnits, eller att barnen inom församlingen väl vårdas; och derom gör sig Direktionen ytterligare underrättad genom att årligen låta en barnhusets tjänsteman besöka de utom Stockholm utackorderade barnhusbarn och deras vårdare, hvarefter denne till Direktionen afgifver berättelse, angående sina iakttagelser vid berörda besök; skolande Direktionen fortfarande, såsom hittills, anse såsom ett bland sina väsendtligaste åligganden att sorgfälligt tillse, ej mindre att barnhusbarnen åtnjuta den vård, dem bör tillkomma, än äfven att ej något af de medel, Direktionen har under sin förvaltning, obehörigen utbetalas.

Direktionen framhärdar etc.

F. O. SCHAGER.

C. G. CERVIN.

CARL J. ROSSANDER.

TH. ANKARSVÄRD.

HUGO FÅHRÆUS.

Stockholm den 19 November 1868.

K. H. Sahlström.

Westerås domkyrkas Tutorers

underdåniga utlåtande angående en af Riksdagens Revisorer gjord anmärkning vid domkyrkans räkenskap år 1866.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Vid granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866 hafva Riksdagens Revisorer, beträffande Westerås domkyrka, anmärkt, att bland utgifterna för nämnda år saknas amorteringsbeloppet å domkyrkans från Riksgälds-kontoret erhållna, ännu icke slutbetalda lån, hvilket belopp under hvardera af de tvenne föregående åren varit upptaget till 1,350 r:dr, och har uppå Eders Kongl. Maj:ts nådigste befallning underdånigt utlåtande i anledning af berörda framställning blifvit infordrad af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Westmanlands län och Biskopsembetet i Westerås stift.

Med bifogande af anmärkningshandlingen äfvensom domkyrko-kommissionens deröfver infordrade förklaring har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Biskops-embetet näden i underdånighet anföra, att, på sätt kommissionen anmält, ifrågakomma amorteringsbelopp för år 1866 blifvit till Riksgälds-kontoret inbetaldt den 23 April 1867.

Med djupaste etc.

FR. CRONSTEDT.

C. O. BJÖRLING.

L. W. Ahlm.

(Bilaga.)

Utdrag af protokollet, hållet i Domkyrko-kommissionen i Westerås den 16 November 1868.

S. D. Sedan Riksdagens Revisorer vid verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866 anmält, att bland utgifterna för år 1866 saknats amorteringsbeloppet å Westerås domkyrkas från Riksgälds-kontoret erhållna, ännu icke slutbetalda lån, hvilket belopp under hvardera af de tvenne föregående åren vore upptaget med 1,350 r:dr, hade Kongl. Maj:t i nådig remiss anbefallt Dess Befallningshafvande i Westmanlands län och Biskopsembetet i Westerås stift att inkomma med underdånigt utlåtande, efter vederbörandes hörande; och hade i anledning häraf Domkyrko-kommissionens underdåniga förklaring i målet blifvit infordrad.

Vid föredragning häraf beslöt Kommissionen i underdånighet anmäla, att, enligt i domkyrkans räkenskap förvarad verifikation, amorteringsbeloppet för år 1866 blifvit till Riksgälds-kontoret inbetaldt den 23 April 1867. Ut supra

in fidem:

And. Arhusiander.

Konungens Befallningshafvandes i Skaraborgs län

samt

Biskopens i Skara stift

underdåniga utlåtanden, i anledning af Riksdagens Revisorers framställning vid granskning af Skara domkyrkas räkenskaper för år 1866.

Underdånigste memorial.

Till underdånig åtlydnad af föreskriften i nådig remiss den 23 sistlidna Oktober, i anledning af Riksdagens Revisorers, vid verkställd granskning af Statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, framställda anmärkning derom, att ett från Riksgälds-kontoret till Skara domkyrka utlemnadt lånebidrag icke, på sätt ske bort, blifvit i räkenskaperna bland kyrkans skulder upptaget, får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härjemte öfverlemna vederbörandes i ämnet infordrade förklaring tillika med Biskops-embetets i Skara underdåniga utlåtande, uti hvilket Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för egen del underdånigst instämmer.

Marieholm, i Landskansliet, den 12 December 1868.

C. J. MALMSTEN.

A. M. Bolinder.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 23 nästlidne Oktober, får Biskops-embetet, i anledning af Riksdagens Revisorers gjorda framställning rörande Skara domkyrkas räkenskaper för år 1866, härmed afgifva underdånigt utlåtande.

Biskops-embetet får underdånigst åberopa härhos bilagde, af vikarierande syssломannen vid Skara domkyrka A. H. Tengstrand i ämnet afgifna, infordrade förklaring, i hvilken Biskops-embetet för sin del instämmer.

Med djupaste etc.

J. A. BUTSCH.

Skara den 2 December 1868.

Gabriel Söderlind.

Till högvördiga Biskopsembetet i Skara.

Till åtlydnad af högvördiga Biskops-embetets skrifvelse den 11 dennes, med anledning af Riksdagens Revisorers framställning rörande Skara domkyrkas räkenskaper, får undertecknad härmed vördsammast afgifva följande förklaring.

Då Skara Domkapitel i sin förklaring öfver Riksdagens Revisorers anmärkning vid Skara domkyrkas räkenskaper för år 1865 ansett nödigt anhålla, att, för iakttagande af hvad nämnde Revisorer anmärkt, Kongl. Maj:ts nådigst ville föreskrifva de förändringar i räkenskapsformuläret, hvilka en dylik åtgärd gör nödvändiga, men då ingen sådan föreskrift blifvit meddelad, så har enahanda sätt, som förut iakttagits att föra domkyrkans räkenskaper, ansetts äfven för åren 1866 och 1867 böra bibehållas.

Enligt nu erhållet traussumt af revisionsberättelsen för år 1866, hafva Riksdagens herrar Revisorer i densamma yttrat, att, om den årliga afbetalningen af domkyrkans skuld blifvit vederbörligen fullgjord, kyrkans vid hvarje års slut återstående skuld synes kunna utrönas och styrkas genom en enkel beräkning, utan att den af Domkapitlet yrkade förändring af Riksgälds-kontorets qvittenser behöfver vidtagas.

Som nu denna betalningsskyldighet årligen blifvit ordentligt fullgjord, är visserligen ofvan omförmälda beräkning af domkyrkans vid hvarje års slut återstående skuldbelopp lätt gjord; dock stannar man här i ovisshet, hvar detta skuldbelopp skall i räkenskaperna upptagas, så länge det hittills begagnade räkenskapsformuläret skall bibehållas, hvarjemte synes böra ifrågasättas, huruvida storleken af samma skuldbelopp kan anses vara tillräckligt styrkt endast genom förenämnda, af räkenskapsföraren gjorda beräkning.

Såväl med anledning af hvad här ofvan blifvit framställt, som för vinnande af lättare öfversigt af domkyrkokassans ställning vore alltså önskligt, att nytt räkenskapsformulär blefve meddeladt.

Skara den 24 November 1868.

A. H. Tengstrand,
vik. Domkyrko-sysselman.

Lunds domkyrkas Tutorers

underdåniga memorial, i anledning af
hvad Riksdagens Revisorer anmärkt
vid granskning af Domkyrkans räkenskap
för år 1866.

Underdånigste memorial.

Till följd af Eders Kongl. Maj:ts nådiga resolution af den 23 sistlidne Oktober, i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning, rörande det arvode, 2,000 r:dr, som under loppet af år 1866, då reparationskostnaden vid Lunds domkyrka endast uppgått till ett jmförelsevis ringa belopp, utanordnats af kyrkans kassa till hennes arkitekt, hafva Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Biskops-embetet infordrat och få härjemte öfverlemna domkyrkorådets underdåniga förklaring.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och Biskops-embetet, som åberopa hvad domkyrkorådets ordförande, Professoren och riddaren Möller, samt ene ledamot, Rektorn och riddaren Sommelius, anfört till protokollet den 14 sistlidne November, anse, att det skulle hafva varit, lindrigast sagdt, mindre välbetänkt af domkyrkorådet, om det, för att under förut nämnda år inbespara det ifrågavarande arvodet, skiljt från tillsynen vid och ledningen af domkyrkans reparationer en arkitekt, som vid redan utförda arbeten visat sig motsvara domkyrkorådets förtroende och förväntningar, isynnerhet som betydliga bygg-

nadsföretag vid domkyrkan förestodo, öfver hvilka förslag och ritningar redan år 1864 blifvit till Eders Kongl. Maj:t insända, så att nådigt beslut kunde vara att motse hvilket ögonblick som helst, anbefallande arbetets skyndsamma företagande. Malmö Landskontor den 7 December 1868.

S. G. v. TROIL.

WILH. FLENSBURG.

C. Isberg.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Sedan Domkyrkorådet genom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län blifvit i nåder anbefaldt att afgifva underdånigt utlåtande, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss uppå en af Riksdagens Revisorers, vid granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, gjord anmärkning, att byggnads- och reparationskostnader vid Lunds domkyrka för revisionsåret uppgått till 989 r:dr 27 öre, men arvodet för tillsyn och ledning af dessa arbeten är utbetaldt med det i förhållande till arbetskostnaden särdeles höga beloppet af 2,000 r:dr, så får Domkyrkorådet i anledning häraf anföra följande:

Arvodet åt Arkitekten Zettervall har ej blifvit utanordnad endast för de byggnads- och reparationsarbeten som under år 1866 blifvit å Lunds domkyrka verkställda, utan tillika och hufvudsakligast därför, att det varit oklokt att, då fullständigt förslag till reparation af domkyrkan läge under Eders Kongl. Maj:ts afgörande och stora arbeten således med det snaraste förestode, aflägsna en person, som under flerårig verksamhet vid domkyrkan satt sig i den kännedom af förhållandena, hvarmed ledningen af ett dylikt företag bör vara förenad; synnerligast som bemålde arkitekt egde Domkyrkorådets förtroende och det möjligen blifvit svårt att i hans ställe få någon för så storartade arbeten lämplig person.

Den nådiga remissakten jemte utdrag af det vid ärendets föredragande i Domkyrkorådet förda protokoll bifogas underdånigst.

Med djupaste etc.

AXEL MÖLLER.

L. BILLSTRÖM.

G. M. SOMMELIUS.

Lund den 14 November 1868.

Mart. Åberg.

(Bilaga.)

Utdrag ur Lunds Domkyrkoråds protokoll
den 14 November 1868.

§ 216. Från Konungens Befallningshafvande i Malmö hade, jemte skrifvelse, inkommit Kongl. Maj:ts nådiga remiss uppå en af Riksdagens Revisorers, vid granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för år 1866, gjord anmärkning, angående arvodet till domkyrkans arkitekt, med anmodan till Domkyrkorådet att inkomma med underdånig förklaring och remisshandlingarne dervid återställa inom fjorton dagar efter delfäendet.

Vid föredragning af detta ärende yttrade *hr Rektorn och riddaren Sommelius*: att arvodet åt Arkitekten Zettervall ej blifvit utanordnad endast för de byggnads- och reparations-arbeten, som under år 1866 blifvit vid Lunds domkyrka verkställda, utan tillika och hufvudsakligast därför, att det vore oklokt att, då fullständigt förslag till reparation af domkyrkan läge under Kongl. Maj:ts afgörande och stora arbeten således med det snaraste förestode, aflägsna en person, som under flerårig verksamhet vid domkyrkan satt sig i den kännedom af förhållandena, hvarmed ledningen af ett sådant företag bör vara förenad; synnerligast som bemålde arkitekt egde Domkyrko-rådets förtroende och det skulle blifva svårt att i hans ställe få någon för så storartade arbeten lämplig person.

Herr Borgmästare Billström: »Befogenheten af den utaf Riksdagens hrr Revisorer gjorda anmärkning är jag desto villigare att erkänna, som jag — vid de tillfällen då, sedan reparationsarbetet å domkyrkan afstannat, fråga inom Domkyrkorådet i min närvaro förekommit om utanordnande af arvode till Arkitekten Zettervall, — städe varit af den mening, att arvodet borde innehållas och anmälan om förhållandet göras hos Konungens Befallningshafvande och Biskops-embetet samt dessa myndigheters beslut i ämnet afvaktas. Till en sådan åtgärd har jag trots mig finna ett fullgiltigt skäl deri, att *hr Zettervall* blifvit, jemlikt Konungens Befallningshafvandes och Biskops-embetets resolution den 15 Oktober 1860, endast »*stills vilare*» antagen till ledare af reparationsarbetet å domkyrkan;» och då under år 1866, likasom närmast föregående år, intet nämnvärdt arbete å kyrkan verkstälts samt följaktligen intet biträde af den antagne ledaren lemnats, borde, enligt min åsigt, icke heller något arvode till denne af domkyrkans medel utbetalas. Någon obillighet emot *hr Zettervall* kunde härutinnan desto mindre förefinnas, som han under tiden hade inkomstgifvande sysselsättning i sitt yrke på annat håll, och om den ifrågakommande indragningen af arvodet möjligen kunde haft till följd att *hr Zettervall* för alltid lemnat sin befattning vid domkyrkan, så skulle, så vidt jag förmått inse, domkyrkan icke derigenom hafva tillskyndats någon skada eller förlust, alldenstund *hr Zettervall*, såsom ledare af byggnadsarbetet, efter mitt förmenande, ingalunda lära kunna anses oersättlig.

Ordföranden, hr Professorn och riddaren Möller, instämde med Rektor *Sommelius*, med tillägg:

att Arkitekten Zettervall var af Landshöfdinge- och Biskops-embetena förordnad till ledare af reparationsarbetet å Lunds domkyrka emot ett arvode af 2,000 r:dr årligen, utan att det vore bestämdt i huru stor utsträckning nämnda arbete skulle företagas;

att bemålde arkitekt uppgjort detaljerade förslag till reparationsarbeten å domkyrkan med tillhörande ritningar, hvilka förslag och ritningar annars af domkyrkan måst särskildt betalas;

att domkyrkorådet afvaktat dessas granskning af vederbörande myndigheter; och slutligen att under innevarande år blifvit under Zettervalls ledning och för samma arvode arbeten å domkyrkan utförda för omkring 45,000 r:dr r:mt.

På grund af hvad sålunda förekommit, beslöt Domkyrko-rådet att, i enlighet med *hr Rektorn* och *hr riddaren Somelii* anförande, till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse, som bref-konceptboken för dagen utvisar, och som skulle åtföljas af utdrag ur detta protokoll. Ut supra

In fidem

Mart. Åberg.

Kongl. Direktionens öfver arméens pensionskassa

underdåniga utlåtande, i anledning af
Riksdagens Revisorers anmärkningar vid
1864 och 1865 årens redogörelser för
anlaget till fyllnads-pensioner.

Stormäktigste, allernådigste Konung!

Sedan Riksdagens innevarande år församlade Revisorer, vid granskningen af re-
dovisningen för det af Rikets Ständer vid 1862—1863 årens riksdag å Riksgälds-konto-
ret anvisade kreditiv af 150,000 r:dr årligen för en förbättrad pensionering af arméens
befäl, anmärkt att af dessa medel utbetalts för revision af 1864 och 1865 årens hufvud-
böcker 100 r:dr och för bokbindningsarbete 13 r:dr 50 öre, hvilka utgifter syntes Revi-
sorerna vara för kreditivets ändamål helt och hållet främmande, har Eders Kongl.
Maj:t, genom nådig remiss den 23 sistlidne Oktober, behagat infordra Direktionens öfver
arméens pensionskassa underdåniga utlåtande i anledning af dessa anmärkningar; och
får, till åttlydnad häraf, Direktionen underdånigst meddela, att revisors- och bokhållare-
befattningarne vid arméens pensionskassa numera äro förenade och bestridas af en och
samma person, till följd hvaraf någon föregående granskning härstädes af kassans egna
räkenskaper icke eger rum; vid hvilket förhållande och då granskning vid kassan af
räkenskapen för ifrågavarande anslag ansågs behöflig, var för Direktionen ingen annan
utväg, än att lemna detta uppdrag åt en e. o. kammarskrifvare vid verket, som derfor
tillades ett årligt arvode af 50 r:dr; hvilket förfarande hitintills blifvit lemnadt utan
anmärkning.

Till följd af den nu gjorda anmärkningen och för den händelse, att granskning
här af denna räkenskap skulle anses obehöflig, kommer, under afvaktan af vederbörligt
förordnande härom, någon granskning af denna räkenskap, från och med den för år 1867
redan afslutade, icke att ega rum.

Hvad deremot beträffar inbindningen af räkenskapen jemte verifikationerna för
anlaget, hvilket, enligt föreskrift, skall särskildt redovisas, så torde, för verkställande af
dessa handlingars granskning och framtida förvarande, deras inbindning vara af behovet
påkallad. Direktionen framhårdar etc.

J. M. BJÖRNSTJERNA.

C. G:SON LEIJONHUFVUD.

GUST. SCHÜRER v. WALDHEIM.

CASIMIR LEWENHAUPT.

Stockholm den 9 Dec. 1868.

Johan O. Jonson.

W. Rahmn.

Register

öfver

Riksdagens år 1868 församlade Revisorers berättelse om granskning af statsverkets samt dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning, jemte de, i anledning af samma berättelse, till Kongl. Maj:t afgifna underdåniga utlåtanden.

A.

	Sid.	Revisionsberättelsen.	Utlåtandet.
<i>Afvittringar</i> och skiften		48—50.	259—262.
<i>Akademien</i> , Kongl. svenska	»	213.	
» » Vetenskaps-	»	214—215.	
» » Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-	»	215—216.	
» för de fria konsterna	»	217.	
» Musikaliska	»	217—218.	
<i>Aktoratsräkning</i> , Kammar-rättens	»	130—132.	
<i>Almare Ståkes</i> bros arrendemedelsfond	»	119.	
<i>Amiralitets-krigsmanskassan</i>	»	245—246.	
<i>Arméens pensionskassa</i>	»	242 245.	340.
<i>Arméförvaltningen</i>	»	16 32.	
» ordinarie anslag	»	17—22.	
» extra ordinarie dito	»	22—23.	
<i>Avesta</i> kronoinspektion	»	126.	

B.

<i>Barnbördshuset</i> , allmänna	»	210—211.	
<i>Barnhus</i> , Stockholms allmänna	»	227—230.	334.
<i>Bergsskolan</i> i Falun	»	95.	
<i>Biblioteket</i> , Kongl.	»	154.	
<i>Bränvinskontrollbyrå</i> , Civil-departementets	»	98—99.	

	C.	Revisionsberättelsen.	Utlåtandet.
<i>Civilstatens pensionsinrättning</i>	Sid.	242.	

	D.		
<i>Danviks hospital</i>	»	224—226.	331 333.
<i>Domkyrkan i Upsala</i>	»	231.	
» » <i>Linköping</i>	»	232.	
» » <i>Skara</i>	»	232—233.	336—337.
» » <i>Strengnäs</i>	»	233—234.	
» » <i>Westerås</i>	»	234—235.	335.
» » <i>Wexiö</i>	»	235—236.	
» » <i>Lund</i>	»	236 237.	337 339.
» » <i>Göteborg</i>	»	237.	
» » <i>Kalmar</i>	»	237—238.	
» » <i>Karlstad</i>	»	238—239.	
» » <i>Hernösand</i>	»	239.	
» » <i>Wisby</i>	»	239—240.	
<i>Drottningholms broars arrendemedels-</i> <i>fond</i>	»	118—119.	
<i>Drottninghuset</i>	»	223—224.	
<i>Döfstumma och blinda, Allmänna Insti-</i> <i>tutet för</i>	»	218—219.	

	E.	
<i>Ekonomiska karteverket</i>	»	99—100.
<i>Elfdals pastorats regler ngsfond</i>	»	120 121.
<i>Expens- och afföningsräkningar till åtton-</i> <i>de hufvudtiteln</i>	»	242.

	F.		
<i>Filénska testamentsfonden</i>	»	112.	
<i>Fiskeriepositionerna i Boulogne och Ar-</i> <i>cachon</i>	»	101.	
<i>Fiskerinäringen i Bohuslän</i>	»	95—96.	
<i>Flottans station i Karlskrona</i>	»	40.	284.
<i>Flygsandsplanteringsfond, Kristianstads</i> <i>läns</i>	»	117—118.	
<i>Folkundervisningens normalskola</i>	»	206—207.	
<i>Fonden för blesserade officerare och un-</i> <i>derofficerare</i>	»	113.	
<i>Fonder, under arméförvaltningen ställda</i>	»	23—31.	
<i>Fångvårdsanslaget</i>	»	9—10.	
<i>Fångvårdsstyrelsen</i>	»	9—14.	257—258.

	Revisionsberättelsen.	Utlåtandet.
<i>Fängelsetbyggnader, extra statsanslag till Sid.</i>	11.	
» anslag till, efter cell-systemet	12 -14.	
<i>Föredrag i Stockholm, anslag till häl-lande af</i>	241 -242.	
<i>Försvarsverkets ordnande, kreditivmedel till</i>	32.	
<i>Förvaltningen af sjöärendena</i>	37 -44.	282-284.

G.

<i>Garnisonssjukhuset, allmänna</i>	33 34.	259.
<i>General-landtmäteri-kontoret</i>	45 -46.	
<i>Geologiska undersökningar</i>	100 -101.	
<i>Gevär, svenska härens förseende med tidsenliga</i>	248 252.	
<i>Gymnastiska Central-institutet</i>	207 -208.	

H.

<i>Hamn- och brobyggnader, fond för</i>	55.	
<i>Handelsflottans pensionsanstalt</i>	247.	
<i>Hufvudtiteln, första</i>	2-9.	
» andra	9-14.	
» tredje	14-16.	
» fjerde	16-37.	
» femte	37-44.	282-286.
» sjette	44-101.	
» sjunde	101-153.	
» åttonde	154-242.	
» nionde	242-253.	
<i>Häkten, läns- och krono-, vård och underhåll af</i>	10-11.	

I.

<i>Inventarier för den Kongl. hofhållningen, anslag till</i>	3.	

J.

<i>Jernvägsbyggnader, statens</i>	55 74.	262-272.
» » styrelsen öfver	55 -56.	
<i>Jernvägstrafik, statens</i>	74 -80.	
<i>Jordeboks-väsendet</i>	101 -102.	

K.

<i>Kammar-rättens</i> aktoratsräkning	Sid.	130—132.	
<i>Karlskrona</i> , flottans station i	»	40.	284.
<i>Karolinska</i> mediko-kirurgiska institutet	»	201.	
<i>Kassor och fonder</i> , särskilda, under ar- meförvaltningen ställda	»	23—31.	
<i>Konsistorierna</i>	»	154—197.	
<i>Konsistorium</i> i Upsala	»	154—157.	305—307.
» Linköping	»	157—162.	300—305.
» Skara	»	162—166.	307.
» Strengnäs	»	166—170.	308—311.
» Westerås	»	170—174.	311—313.
» Wexjö	»	174—176.	
» Lund	»	176—181.	314.
» Göteborg	»	181—185.	315—316.
» Kalmar	»	185—187.	316—317.
» Karlstad	»	187—190.	317—321.
» Hernösand	»	190—195.	322—324.
» Wisby	»	195—196.	325.
» Stockholms stad	»	197.	
<i>Konsulsfonden</i>	»	15—16.	
<i>Kontrollstämpelmedel</i>	»	128—129.	
<i>Kontrollverket</i>	»	128—129.	
» anslag till omkostnader för	»	129.	
<i>Konvoy-kommissariatet</i>	»	96—98.	280 281.
<i>Krigsskolan</i>	»	34—35.	
<i>Kronoräkenskaper</i> och landsböcker	»	46—47.	
<i>Krut- och salpeter-försäljningsmedel</i> ...	»	23.	

L.

<i>Landsböcker</i> och kronoräkenskaper, lä- nens	»	46 47.	
<i>Landshöfdinge - ackordsamorteringsfon- den</i>	»	114—115.	
<i>Landshöfdinge-löneregleringsfonden</i>	»	113—114.	
<i>Lasarettets-direktionen</i> , Kongl.	»	219—221.	329—330.
<i>Landtbruks-akademien</i>	»	86—87.	
<i>Landtbruks-institutet</i> , Ultuna	»	80—82.	272—275.
» Alnarp	»	82—84.	
<i>Långmanska testamentsfonden</i>	»	121—122.	

M.

<i>Magasinsärendena</i> , allmänna	»	123—126.	
<i>Myntverket</i>	»	127—128.	

N.

<i>Navigationsskolorna</i>	Sid.	93—95.	277—279.
<i>Norénska fonden</i>	»	111—112.	
<i>Nya elementarskolan i Stockholm</i>	»	203—204.	

P.

<i>Postverket</i>	»	134—136.	

R.

<i>Ramsele pastorsboställes skogsförsäljningsfond</i>	»	119—120.	
<i>Riddarholmskyrkan</i>	»	240.	
<i>Riksregistraturet, anslag till fortsatt utskrift af</i>	»	241.	
<i>Roteringskassa, Jemtlands</i>	»	36—37.	

S.

<i>Salpeterfonden</i>	»	35—36.	
<i>S:t Barthélemy</i>	»	151—152.	
<i>Sandplanteringar i Hallands län</i>	»	145—146.	
<i>Seminarium för bildande af lärarinnor</i>	»	205—206.	
<i>Serafimerordens-gillet</i>	»	221—222.	330—331.
<i>Silkesodlingssällskapets förvaltningsutskott</i>	»	107.	289—291.
<i>Skiften och afvittringar</i>	»	48—50.	
<i>Skogs-institutet</i>	»	142—143.	
<i>Skogsplanteringskassan</i>	»	115—117.	
<i>Skogs-skolorna</i>	»	143—145.	
<i>Skogs-styrelsen</i>	»	139—142.	291—293.
<i>Skärgårds-artilleriet i Stockholm</i>	»	40.	285—286.
<i>Stöjdskolan i Stockholm</i>	»	93.	279—280.
<i>Stambanor: södra</i>	»	57—58, 64.	
» nordvestra	»	58—59, 59—60, 65—66.	
» östra	»	60—61, 66.	
» sammanbindnings-, genom Stockholm	»	61—62, 66—67.	
» norra	»	63—64, 67—68.	
» teknisk-ekonomisk beskrifning öfver	»	69.	
<i>Stamholländerierna</i>	»	84—85.	
<i>Statistiskt sammandrag öfver Arméförförvaltningens utgifter</i>	»	32.	

	Revisionsberättelsen.	Utlåtandet.
<i>Statistiska tabellkommissionen</i>	Sid. 44.	
<i>Stats-kontoret</i>	102—111.	286—289.
» restantier	102.	
» besparingar	103.	
» brister	103—104.	
» reserverade behållningar	105.	
<i>Statsverkets spannmål in natura</i>	123—124.	
<i>Stipendie-fonden, Kongl. och Hvitfeldtska</i>	204—205.	
<i>Stockholms slott, anslag till reparatio-</i> <i>ner å</i>	2—3.	
<i>Stockholms stads undervisningsverk</i>	201—203.	327—329.
<i>Stuteri-öfverstyrelsen och stuterierna</i>	87—91.	275—276.
<i>Stämpelpappers-uppbörden</i>	122—123.	
<i>Sundhets-kollegium</i>	208—210.	
<i>Sveriges gamla lagar, anslag till ersätt-</i> <i>ning för biträde och kostnader vid</i> <i>utgifvandet af</i>	248.	

T.

<i>Teatrarne, Kongl.</i>	152—153.	298—299.
<i>Tekniska skolorna</i>	92—93.	276—277.
<i>Teknologiska institutet</i>	91—92.	
<i>Telegrafverket, elektriska</i>	146—149.	293—298.
» optiska	149—150.	
<i>Topografiska kåren</i>	32—33.	258.
<i>Trädgårdsföreningens elevskola</i>	85.	
<i>Tullverket</i>	136—139.	

U.

<i>Undsättnings-fonden</i>	124—125.	
<i>Universitet, Upsala</i>	198—199.	326—327.
» Lunds	199—200.	
<i>Upprensningar af åar och farleder, fond</i> <i>för</i>	55.	

V.

<i>Vattenaftappnings-fonden för rikets norra</i> <i>län</i>	53—55.
» för rikets södra och mellersta dito	55.

	Revisionsberättelsen.	Utlåtandet.
<i>Veterinärinrättningen</i> i Stockholm Sid.	211—212.	
» i Skara »	212.	
<i>Vägbyggnadsfonden</i> »	52—53.	
<i>Väg- och vattenbyggnader, Styrelsen</i> »		
öfver »	50—55.	

Ö.

<i>Öfverintendents-embetet</i> »	132—133.
<i>Öfverståthållare-embetets räkenskaper</i> ... »	47—48.
